Mažvydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 22 (1165) 1972 BIRŽELIO - JUNE 1 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Tragiška auka

Anksčiau stebėjomės jauno čeko Jono Palacho spontaniška gyvybės auka, panašiu vietnamiečių ryžtu, o dabar laisvąjį pasaulį pasiekė žinia, kad tokiu tragiškos aukos keliu pasuko ir mūsų tautietis Romas Kalanta, 20 metų amžiaus darbininkas ir studentas, viešai susideginęs Kaune prie buvusio valstybės teatro. Toks radikalus žygis sujaudino Kauno studentus, kurie išdrįso net fiziškai susiremti su milicija ir kariuomene, nežiūrint didelės asmeninės rizikos. Tai ženklas, kad priespauda Lietuvoje pasiekė savo viršūnę. Jeigu pavergtieji jau nebijo nė gyvybinės rizikos, reiškia saikas yra perpildytas. Toji priespauda reiškiasi visais frontais, tačiau ji labiausiai palietė religinę sritį. Lietuvos tikintieji jau kelinti metai maldaute maldauja sovietinę valdžią nuimti varžtus, sustabdyti religijos persekiojimą ir nesikišti į civilinei valdžiai nepriklausančią sritį. Deja, toji valdžia pasirodė visai kurčia tokiem skundam, reikalavusiem ne privilegijų, bet elementariausių žmogaus teisių, dargi laiduotų pačios sovietinės konstitucijos. Mūsų tautiečių reakcija pasireiškė tragiškai sukrečiančiu žygiu, įvykdytu paprasto liaudies žmogaus. **Tai jauno lietuvio auka, sudėta ant laisvės aukuro. Ji buvo sudėta visos tautos, visų prispaustųjų vardu, nejieškant jokios savanaudiškos garbės, ir dėlto dvelkia jaunuolišku tyrumu bei idealizmu, kurio nepajėgė užgniaužti marksistinė propaganda.** Tai ypač stebinantis aspektas, nes iš komunistiškai auklėto jaunimo tokio žygio niekas negali tikėtis.

★ ★ ★

Visame pasaulyje pasklidusi žinia apie R. Kalantos žygį privertė prašnekti ir pavergėjus rusus. Oficialūs Maskvos sluogsniai pareiškė, kad jaunuolis buvo psichiškai nesveikas, vartojęs narkotikus, o tūkstančiai studentų, kovęsi su milicija ir kariuomene buvę "chuliganai". Tokio pareiškimo tikėjosi visas pasaulis. Ir neapsiriko, nes tai standartinė formulė, naudojama betkokiam pasipriešinimui išaiškinti. Išmintingiausi sovietų žmonės, intelektualai, rašytojai yra sukišti į psichiatrines ligonines. **Nėra abejonės, kad jie yra sveikesni už komunistinius kankintojus, išmintingesni už sovietinį saugumą, tačiau bejėgiai fizine prasme. Prieš tą absurdišką jėgą, prieš tą žmogaus laisvės trypimą ir kovoja silpnesni fiziškai, bet stipresni morališkai.** Prie tokių priklauso R. Kalanta ir tūkstančiai jo galvosenos tautiečių. Juos suniekinti bando sovietinė propaganda, tačiau labai nesėkmingai. Ir juo labiau ji niekina, juo mažiau laisvojo pasaulio žmonės ja tiki, nes visi žino, kad tiesa ne maskvinio milžino, o beginklio jaunuolio pusėje. Pvz. kad ir tas tvirtinimas, esą R. Kalanta vartojęs narkotikus. Juk Sov. Sąjungoje, juo labiau Lietuvoje, izoliuotoje nuo laisvojo pasaulio, narkotikai yra labai retas dalykas. Tai ne Amerika. Be to, dėl narkotikų vartotojo mirties niekas nebūtų demonstravęs, o juo labiau kovęsis su milicijos ir kariuomenės pajėgomis. Jei religingo kataliko jaunuolio Talantos susideginimo vietoje atsirado gėlės, vėliau milicijos uždraustos, reiškia tai buvo prislėgtos tautos desperatiškas aktas, kurio aiškios prasmės negali užtušuoti jokia propaganda.

★ ★ ★

Jauno tautiečio sukrečianti auka labai jautriai buvo sutikta ne tiktai Lietuvoje, bet ir išeivijoje. Bene pirmieji išsiveržė viešumon Klevelando jaunieji tautiečiai, susibūrę į "Žygį už tikėjimo laisvę". Gegužės 21, sekmadienį, jie išgirdo žinią apie R. Kalantą, o jau pirmadienio vidudienį demonstravo Klevelando miesto centre. Per naktį pasigamino plakatus, informacinius lapelius, o dienos metu susilaukė nepaprasto pasisekimo — apie juos ir Lietuvą prabilo tą vakarą visos komunikacinės priemonės. Demonstracija Čikagoje sutelkė 3000 tautiečių. Tokie ir kitokie protestai savaimingai kyla visoj išeivijoj. Jautriausio betgi atliepio Kauno įvykiai susilaukė jaunimo eilėse. Tai džiuginantis reiškinys, rodąs gyvą išeivijos jaunimo tautinę sąmonę. Kai kenčia Lietuvos jaunimas, kenčia ir užsieninis. Kai kyla didesni žygiai Lietuvoj, nuaidi po visą pasaulį ir randa atgarsį jaunose tautiečių širdyse. Juk esame vieno tautinio organizmo nariai, nors ir labai išsisklaidę. Reikia manyti, kad paskutinieji įvykiai Lietuvoje ras gyvą atliepį ir jaunimo kongrese Čikagoje. Kol dar nevėlu, derėtų pasvarstyti, ar į kongreso programą nereikėtų įtraukti ir demonstraciją miesto centre. Juk suvažiuos šimtai lietuviško jaunimo iš viso pasaulio — į tautinių šokių šventę ir kongresą. **Jų laisvės demonstracija mieste būtų apeliacija į Ameriką ir visą pasaulį. Jeigu Kauno studentai, rizikuodami savo gyvybe, gatvėse reikalavo laisvės Lietuvai, juo labiau turėtų išdrįsti su tuo reikalavimu išeiti viešumon laisvojo pasaulio jaunimas.** Tai būtų prasmingas antspaudas jo peticijai Jungtinėms Tautoms.

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Staigiai prabilo apie Lietuvą

Sukrečianti žinia apie tragiškuosius įvykius Kaune Stockholmą pasiekė Sekminių pirmosios dienos vidudienį. Pirmasis prabilo Švedijos radijas. Nors toji žinia sutapo su prezidento Niksono istorinės kelionės Maskvon pradžia, visdėlto ji susilaukė didelio dėmesio. Iki pat vėliausio vakaro Švedijos radijas savo žinių laidose kartojo tarptautinių telegramų agentūrų pranešimus iš Maskvos apie tai, kas įvyko Lietuvoje. Po to įsijungė abi švedų televizijos programos, kurios taip pat kartojo lakonišką žinią, ją iliustruodamos Lietuvos žemėlapiu su aiškiai pažymėtu Kauno miestu.

Vakariniai dienraščiai

Kitą dieną, t. y. gegužės 22, rytiniams laikraščiams dėl švenčių nepasirodžius, pirmieji buvo vakariniai Stockholmo dienraščiai, kurie stambiomis antraštėmis išspausdino medžiagą apie aukų pareikalavusias jaunimo demonstracijas Kaune. Vyriausybės sluogsniams artimas socialdemokratinės kryptie dienraštis "Aftonbladet" paskelbė, kad jaunimas dvi dienas Kaune kovojo su policija. Susirėmimai kilo po to, kai susidegino katalikas jaunuolis. Dvidešimtmetis Romas Kalanta išpylė ant savęs tris litrus benzino ir jį padegė. Jis taip pasielgė dėl politinių priežasčių. Laikraščio žiniomis, jis buvęs fabriko darbininkas, lankęs vakarinę gimnaziją.

Neramumai Kauno gatvėse kilo ketvirtadienį, V. 18., laidojant Kalantą. Minios lietuvių jaunuolių žygiavo ir šaukė: "Laisvę, laisvę, laisvę!" ir "Laisvę Lietuvai!" Pirmąją demonstracijų dieną prieš demonstrantus panaudota policija, o antrąją dieną iššaukta kariuomenė. Tai buvę specialūs saugumo daliniai. Per susirėmimus žuvo mažiausiai vienas policininkas ir suimti šimtai jaunuolių. Laikraštis pranešimą baigia taip: "Aišku, kad susideginimas buvo karštai tikinčio jaunuolio protesto demonstracija. Šaltinių žiniomis, tai įvyko sekmadienio popietę prie Kauno lyrinio teatro, viename labiausiai lankomų parkų miesto viduryje. Tokiu laiku paprastai ten būna pilna pasivaikščiojančiųjų, todėl Kalantos veiksmą turėjo matyti daug liudininkų".

Katalikas darbininkas

Liberalinės krypties dienraštis "Expressen" taip pat rašė, kad protesto ženklan mirtinai susideginęs lietuvis jaunuolis buvo katalikas darbininkas. Jo mirtis buvusi ženklas smarkioms jaunimo riaušėms. Susirėmimuose žuvęs vienas policininkas, kitas sunkiai sužeistas. Demonstracijos kilo ketvirtadienį, kai po Kalantos laidotuvių pranešimais, Kaune tvarka buvusi atstatyta šeštadienį ir sekmadienį, atvykus sovietų parašiutininkams bei kareiviams iš Vidurio Azijos ir Kaukazo. Dar Sekminių pirmą dieną stambios policijos ir kariuomenės jėgos patruliavo Kauno gatvėse ir suiminėjo įtariamus asmenis. "Expressen" kilusius neramumus Lietuvoje siejo su pastaruoju metu pasireiškusiais katalikų protestais.

Kareiviai iš Azijos

Vadovaujantis Stockholmo dienraštis "Dagens Nyheter" V. 23 laidoje žinią apie gyvybių pareikalavusius susirėmimus Lietuvoje išspausdino pirmajame puslapyje. Esmėje atpasakoti visi tie patys faktai. Ten taip pat sakoma, kad tvarka Kaune atstatyta šeštadienį-sekmadienį su Vidurio Azijos ir Kaukazo kareivių pagalba. Laikraščio žiniomis, policija saugojanti tą vietą parke, kur susideginęs katalikas jaunuolis, ir pašalinusi ten sudėtas gėles.

Kitame straipsnyje tas pats "Dagens Nyheter" pažymi, kad "Kauno Tiesos" tvirtinimas, esą Kalanta buvęs protiškai nesveikas ir narkomanas, yra ne kas kita, kaip meginimas ji suniekinti, kad nebūtų laikomas kankiniu. Ryšium su tuo laikraštis primena, kad prieš porą metų Rygoje protesto ženklan viešai deginosi žydas fizikas Ilja Rips, kuris buvo nuo mirties išgelbėtas, irgi paskelbtas protiškai nesveiku, bet vėliau gavęs valdžios leidimą išvykti į Izraelį.

"DN" rašo, kad Lietuvos katalikų religinės ir tautinės nuotaikos tebesančios tvirtos, nepaisant palaipsniškai vykstančio krašto sovietinimo. Rašydamas apie Vidurio Azijos ir Kaukazo karių naudojimą, dienraštis tai aiškina įprastine sovietų taktika: siunčiant kareivius iš kito krašto, sumažėja neramumų išsiplėtimo pavojus.

Religinis ir tautinis pobūdis

Kitas plačiai skaitomas Stockholmo dienraštis "Svenska Dagbladet", artimas nuosaikiųjų (konservatorių) partijai, stambiomis raidėmis paskelbė savo korespondento N. M. Udgaardo pranešimą iš Maskvos, kad sovietų kariuomenė dvi dienas malšino jaunimo protesto demonstracijas Kaune. Jo nuomone, "Kauno Tiesos" reakcija tiktai patvirtina, kad įvykę susirėmimai buvo rimto pobūdžio. Jis taip pat rašo, kad Lietuvos jaunime vyrauja tvirtos tautinės ir religinės nuotaikos, kurias dažnai sunku atskirti. Pranešimas baigiamas priminimu, kad neseniai 17.000 Lietuvos katalikų kreipėsi į Jungtines Tautas, protestuodami prieš tikėjimo priespaudą.

Ir kiti švedų laikraščiai, aprašydami tragiškus įvykius Kaune, juos susiejo su katalikų persekiojimais Lietuvoje. Susidaro įspūdis, kad padėtis gretinama su Šiaurės Airija, kur neramumų šaknys lygiai tautinės ir religinės.

Rašant šitą pranešimą, originaliu švedų pasisakymų dėl įvykių Lietuvoje spaudoje dar nebuvo, nors pati žinia plačiai paskleista ir sulaukė didelio dėmesio.

A. Lembergas

Sudiev dešimtmetei lituanistinei mokyklai! Kas toliau? Tai mįslė, kurios dar neatspėjom Nuotr. S. Dabkaus

Pasaulio įvykiai

JAV PREZIDENTAS R. NIKSONAS IR SOVIETŲ KOMPARTIJAS VADAS L. Brežnevas pasirašė dvi sutartis — bendradarbiavimo erdvėse ir raketinių ginklų apribojimo. Pirmoji sutartis neturi didesnės reikšmės, nes amerikiečių "Apollo" ir sovietų "Sojuz" erdvėlaivių susijungimas orbitoje aplink žemę 1975 m. neatneš esminių laimėjimų erdvių užvaldyme. Vienintelė šio eksperimento nauda — galimas abiejų kraštų erdvėlaivių panaudojimas nelaimės ištiktiems astronautams ar kosmonautams gelbėti. Pasaulio dėmesio centre yra antroji prez. R. Niksono pasirašyta sutartis, leidžianti JAV ir Sovietų Sąjungai tik po dvi antiraketines bazes su 200 raketų. Viena bazė saugos nuo raketų sostinę, kita — turimas puolamąsias raketas su atominiais užtaisais. Ši susitarimą dviejų trečdalių balsų dauguma reikės patvirtinti JAV kongresui. Prie sutarties prez. R. Niksonas prijungė kongreso oficialaus patvirtinimo nereikalaujantį papildą tarpkontinentines raketas sekančių penkerių metų laikotarpyje užšaldyti š.m. liepos 1 d. ribose. Nuo to laiko JAV ir Sovietų Sąjunga įsipareigojo nedidinti raketų skaičiaus. Iš tikrųjų tai yra nemažas Maskvos laimėjimas, nes didesnį raketų skaičių dabar turi sovietai. Spaudos teigimu, JAV arsenale yra 1.054 raketos, Sovietų Sąjungos — 1.618. Prie jų reikia prijungti pasirašytos sutarties Vasingtonui leistus turėti 44 atominius povandeninius laivus su 710 raketų, Maskvai — 62 tokius laivus su 950 raketų. Amerikiečiai sovietus yra pralenkę atominių užtaisų technikoje. Dalis jų raketų yra aprūpinta net keliais atominiais užtaisais, kuriuos galima nukreipti į atskirus taikinius. Naujoji sutartis neleidžia didinti raketų skaičiaus, bet leidžia tobulinti jų atominius užtaisus. Raketų skaičiaus užšaldymą penkeriem metam sovietai, be abejonės, panaudos išlyginti dabartiniam savo atsilikimui atominių užtaisų technologijoje. Numatytoji prekybos sutartis tarp Vašingtono ir Maskvos nebuvo pasirašyta. Prekybos reikalai bus pavesti specialiai sudarytai jungtinei komisijai. Atrodo, sutarties pasirašymą sukliudė II D. karo metais Vašingtono Maskvai teikta bilijoninė parama. Už ją amerikiečiai reikalauja simbolinės $800 milijonų sumos, o sovietai sutinka mokėti tik $300 milijonų.

ŽODIS PER TELEVIZIJĄ

Prez. R. Niksonui buvo leista tarti žodį per televiziją Sovietų Sąjungos gyventojams. Šią laidą transliavo ir amerikiečių televizija. Tai buvo jau antras prez. R. Niksono kreipimasis televizijos pagalba į sovietų piliečius. Pirmą kartą jam buvo sudaryta proga 1959 m., kai jis Sovietų Sąjungon buvo atvykęs kaip prez. D. Eisenhowerio viceprezidentas. Tada Sokolnikų parke surengtoj Amerikos parodoj viceprez. R. Niksonas susikirto su kompartijos vadu N. Chruščiovu dėl JAV kongreso priimtos rezoliucijos, smerkiančios priverstinį Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą į Sovietų Sąjungą, ir savo žodyje per televiziją drąsiai gynė JAV politiką. Ši kartą televizijos žiūrovai matė skirtingą Niksoną, kurio pečius slegia prezidento pareigos. Jo pagrindinė tema — taika pasaulyje, draugiškas sugyvenimas tarp JAV ir Sovietų Sąjungos, mažųjų karo židinių pašalinimas. Du didieji reformų šalininkai Sovietų Sąjungoje — atomo fizikas A. Sacharovas ir istorikas P. Jakiras reiškė viltį, kad prez. R. Niksono vizitas sumažins įtampą tarp abiejų kraštų ir galbūt atneš didesnę laisvę sovietų piliečiams, jeigu prez. R. Niksonas iškeltų šį klausimą pokalbiuose su L. Brežnevu. Deja, pagerėjimo sunku tikėtis, kai kultūros ministerė E. Furceva spaudos konferencijoje amerikiečiams žurnalistams išskoliojo Nobelio premijos laureatą A. Solženiciną, o amerikietis rašytojas J. Michener, susikirtęs dėl žydų problemos su "Literaturnaja Gazeta" redaktorium A. Čakovskiu, išėjo iš simpoziumo spaudos centre. Prez. R. Niksono vizito metu iš Ukrainos kompartijos vado pareigų buvo atleistas politbiuro narys P. Šelestas ir pakeistas V. Ščerbickiu. Spėjama, jog P. Šelestas buvo kietosios linijos šalininkas, nusistatęs prieš prez. R. Niksono vizitą.

NAUJA OFENZYVA

Š. Vietnamo reguliarios kariuomenės divizijos pradėjo puldinėti P. Vietnamo centrinės augštumos provincinę sostinę Kontumą, matyt, norėdamos P. Vietnamą perkirsti į dvi dalis. Pradinius jų smūgius P. Vietnamo kariuomenė atlaikė, sunaikindama keletą tankų. Š. Vietnamo kariuomenės pastangos užimti imperijinę sostinę Hue taip pat buvo nesėkmingos. Nuo amerikiečių bombų kasdien žūsta apie 1.000 Š. Vietnamo karių P. Vietname. Tokių nuostolių komunistai ilgai negalės pakelti. Š. Vietname amerikiečių lėktuvai subombardavo sostinės Hanojaus elektros jėgainę. Ginklų tiekimą Š. Vietnamui jūros keliu sustabdė užminuoti uostai, sausuma iš Kinijos — subombarduotos geležinkelio linijos ir sunaikinti tiltai. Kinija savo pasienyje yra sutraukusi daug geležinkelio vagonų, bet jų nesiunčia į Š. Vietnamą.

PASIRAŠĖ SUTARTIS

V. Vokietijos sutartis su Sovietų Sąjunga ir Lenkija savo parašu patvirtino prez. G. Heinemann, suteikdamas joms oficialų įsigaliojimą. Beveik tuo pačiu metu buvo pasirašyta ir V. Vokietijos sutartis su R. Vokietija, palengvinanti susisiekimą tarp abiejų Vokietijų. Amerikiečių kariuomenės vyriausiojoj būstinėj Heidelberge dvi sprogusios bombos užmušė kapitoną ir du eilinius. Kitame bombos sprogime jau anksčiau buvo žuvęs vienas amerikietis. Spėjama, jog bombas sprogdina kairieji teroristai, protestuodami prieš Vietnamo karą. Paryžiuje bombų susilaukė JAV konsulatas ir Amerikos Legijono būstinė.

ATMETĖ KOMPROMISĄ

Britanijos užsienio reikalų ministeris A. Douglas-Home pranešė parlamentui, kad Rodezijos negrai atmetė kompromisą, kuris būtų suteikęs nepriklausomybės pripažinimą Rodezijai. Dvidešimt kartų už baltuosius gausesni negrai britų komisijos pasiūlymuose nerado pakankamai tvirtos garantijos, kad jiem ateityje bus perduotas Rodezijos valdymas. Britanija buvo įsipareigojusi suteikti Rodezijai nepriklausomybę tik su jos gyventojų daugumos pritarimu. Dabar vėl bus tęsiamos ekonominės sankcijos prieš baltųjų mažumos valdoma Rodeziją ir jos premjerą I. Smith. Šiame krašte gali kilti pilietinis karas.

SOCIALISTINĖ RESPUBLIKA

Ceilono sala Indijos vandenyne pasivadino Srilanka ir pasiskelbė socialistine respublika, nutraukdama ryšius su Britanijos karaliene Elzbieta, bet pasilikdama Britų Bendruomenėje. Naujosios respublikos premjere buvo prisaikdinta ligšiolinė Ceilono vadovė S. Bandaranaike, prezidentu — ligšiolinis gubernatorius W. Gopallawa.

RESTAURUOS STATULĄ

Michelangelo "Pieta" statulą Šv. Petro bazilikoje jau ruošiasi restauruoti meno ekspertai, vadovaujami brazilo prof. D. Redig de Campos. Šį pasaulinio garso meno kūrinį kūju apdaužė vengrų kilmės išprotėjęs australas L. Toth. Kūjo smūgiai numušė kairiąją Marijos ranką, nosį ir pažeidė vieną akį. Vienas laikraštininkas įrodė, kad lengvai galima sužaloti ar net ir sunaikinti ir kitus Michelangelo kūrinius. San Piedro senojoj bažnyčioj Vincoli vietovėje jis keletą kartų užsimojo kūju į Michelangelo "Mozę", kuris taip pat paliktas be jokios apsaugos. Šio surežisuoto incidento nuotrauką paskelbė prokomunistinis Romos laikraštis "Paese Sera", atkreipdamas dėmesį į nepakankamą didžiųjų meno kūrinių apsaugą pasaulyje.

KANADOS ĮVYKIAI

SUSKILO DARBININKŲ UNIJA

Kvebeko trijų didžiųjų unijų vadų M. Pepin, L. Laberge ir Y. Charbonneau iš kalėjimo įsakytas **suskaldė M. Pepin** vadovaujamą profsąjungą CNTU — Confederation of National Trade Unions, turinčią 235.000 narių. Kol CNTU vadas M. Pepin, nuteistas kalėti vienerius metus už teismo įsakymų nevykdymą, organizavo "revoliuciją" iš kalėjimo, CNTU viceprez. P. E. Dalpe, ižd. J. Dion ir paslaugų vadovas A. Daigle nutarė pasitraukti iš šios federacijos ir įsteigti naują. Juos remia beveik 300 unijų, turinčių 75.000 narių. Iš kalėjimo išleistas CNTU prez. M. Pepin pareikalavo, kad minėti trys maištininkai tuojau pasitrauktų iš CNTU vadovybės, bet jie atsisakė tai padaryti, kol nebus įsteigta nauja nepolitinė jų suplanuota uniju federacija. Galimas dalykas, kad tada jon pereis ne tik maištininkus remiantys CNTU 75.000 narių, bet ir gerokai didesnis skaičius kitų narių, kurie šiuo metu svyruoja. Laval universiteto sociologijos profesorius kun. Gerard Dion pranašauja krizę Kvebeko unijom, kaltę suversdamas pagrindinių trijų vadų — M. Pepin, L. Laberge, Y. Carbonneau pradėtam politiniam žaidimui prieš Kvebeko premjerą R. Bourassą. Pasak jo, unijos turi teisę ginti savo interesus, bet jos visdėlto privalo laikytis įstatymų ir provincinio parlamento sprendimų. Darbininkų streikas Montrealyje jau privertė miesto vadovybę atidėti birželio 15 d. numatytą parodos "Žmogus ir jo pasaulis" atidarymą neribotam laikui. Pernai ši paroda Montrealiui davė $7,3 milijono nuostolio. Jos atidarymo uždelsimas dėl 8.500 darbininkų streiko gali dar labiau padidinti šiemetinį deficitą. Paskutinėmis žiniomis, CNTU vadas M. Pepin suspendavo naują federaciją steigiančius tris maištininkus ir juos pakeitė naujais pareigūnais.

Laisvai paklausai ir pasiūlai paliktas Kanados doleris savo verte jau pralenkė amerikietiškąjį dolerį. Gegužės 24 d. Kanados dolerio vertė pakilo iki 101,-46 amerikietiškojo cento. Vertės pakilimas yra džiugus reiškinys kanadiečiams, planuojantiems atostogas JAV, bet žalingas Kanados eksportui į JAV, nes pabrangina kanadiškus gaminius amerikiečiams. Kanadiško dolerio vertės pakilimas taipgi gali sumažinti amerikiečių turistų skaičių Kanadoje.

Kanados Legijonas, šiuo metu turintis 308.000 narių, savo atstovų suvažiavime padarė keletą esminių pakeitimų. Ilgą laiką į šią veteranų organizaciją buvo priimami tik I ir II D. karo dalyviai. Mažėjantis narių skaičius privertė atverti duris ir Korėjos kare dalyvavusiem kariam. Kadangi tokių buvo labai nedaug, vėliau buvo įsileisti ir Kanados ginkluotose pajėgose atitarnavę dvejus metus asmenys. Dabargi nutarta į Kanados Legijoną priimti visus reguliarios kariuomenės narius ir net atsarginius su dvejų metų stažu. Reformą padiktavo Kanados Legijonui gresiantis išmirimo pavojus. Ši organizacija turi didoką turtą — daug skyrių su nuosavais pastatais, salėmis, alinėmis, socialinio pobūdžio klubais. Baigiant išmirti didžiųjų karų senstantiem veteranam, ją būtų tekę likviduoti ir sustabdyti visą Kanados Legijono veiklą.

Ontario provincijoje gyvenantiem alaus mėgėjam birželio 26 d. bus pradėtas pardavinėti alus vieno galiono mažom statinai-

(Nukelta į 6-tą psl.)

ŽAIBIŠKA JAUNIMO DEMONSTRACIJA

Telefoninis pranešimas iš Klevelando

R. Kalantos susideginimas sujaudino visą Š. Ameriką. Beveik visos gyvesnės lietuvių kolonijos ėmė rengti demonstracijas prieš sovietinę priespaudą bei reikalauti laisvės pavergtai Lietuvai. Iki šiol bene didžiausia demonstracija įvyko Čikagoje, kur dalyvavo 3000 asmenų. Didžiausio visuomenės dėmesio betgi susilaukė jaunimo demonstracija Klevelande, surengta organizacijos "Jaunimo žygis už tikėjimo laisvę". Dalyvavo tik apie 100 asmenų, tačiau sudomėjimas buvo nepaprastas. Demonstraciją stebėjo dienraščių, radijo ir televizijos reporteriai ir visą popietę pranešinėjo apie ją. Tai buvo gegužės 22 d. Demonstracija įvyko miesto centre pačiame vidudienyje. Apie R. Kalantos atvejį Klevelando jaunimas gavo žinią gegužės 21 d., o sekančią dieną išėjo į gatves demonstruoti. Per naktį pasigamino plakatus, lapelius ir kitus reikmenis. Tokia žaibiška demonstracija, matyt, sudomino reporterius. Be to, ji sutapo su prez. R. Niksono kelione Maskvon.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368 - 6813

KAS GALĖS BŪTI VYSKUPAIS?

Popiežius Paulius VI išleido 15 skyrių normas, kurios jau įsigaliojo nuo š.m. gegužės 21 dienos. Jomis iš esmės pakeičiama būdas ir kriterijai, pagal kuriuos bus ateityje parenkami kandidatai į vyskupus. Galutinis žodis skiriant vyskupus priklauso popiežiui. Jis gali pasirinkti kitus apie kandidatą žinių surinkimo būdus, tačiau normaliai informacijas apie kandidatą — apie jo pamaldumą, pastoracinę veiklą, dorybes, moralinį tyrumą, kultūrą, mokslą, sugebėjimą valdyti ir vadovauti tikintiesiems—dabar rinks vyskupas, kurio vyskupijoje kandidatas gyvena. Bet tas žinias pateiks vyskupui ne tik kunigai, kuriuos vyskupas matys reikalo apklausinėti, bet ir pasauliečiai, kurie bus, pagal reikalą, paprašyti duoti žinių apie kandidatą. Tačiau tiek dvasiškių, tiek pasauliečių apklausinėjimai turi būti daromi tik pavienių asmenų, o ne susibūrimų, įvairių organizuotų vienetų.

Taigi, pirmą kartą nuo pirminės Bažnyčios laikų pasauliečiai yra pakviečiami duoti savo nuomonę apie tuos, kurie parenkami būti apaštalų įpėdiniais.

Kita naujovė — vyskupas gali pasiūlyti vertus vyskupauti ne tik savo vyskupijos kunigus, bet ir vienuolius, dirbančius pastoracinį darbą, ir kitų vyskupijų kunigus.

Įvedimas pasauliečių į informacijų teikėjus apie eventualius naujus vyskupus nėra suteikimas tos teisės vadinamoms kunigų taryboms, kurios yra įsisteigusios kaikuriuose kraštuose. Olandijoje tokios tarybos pasisakė prieš Šv. Sosto teisę parinkti ir skirti vyskupus, neatsiklausus tos vyskupijos, kuriai vyskupas skiriamas, kunigų tarybos.

Tokie atvejai paskutiniu laiku pasitaikė Olandijoje dviejose vyskupijose: Rotterdamo ir Roemondo. Rotterdamo vyskupijos kunigų taryba, vadovaujama tarptautinio garso teologo Brauno, priešinosi paskyrimui vyskupo Simonis, kurį parinko Šventasis Sostas, pasiūlius nuncijui arkiv. A. Felici. Sekančiais metais Roermondo vyskupijos kunigai ir pasauliečiai buvo nepatenkinti vyskupo Gijsen paskyrimu. Betgi vysk. Mathijs Gijsen paskyrimas ištikrųjų buvo rezultatas tam tikro kompromiso iš vienos pusės tarp Roermondo dvasiškijos ir pasauliečių, iš antros — Šv. Sosto ir nuncijaus Felici Olandijoje.

Šventasis Sostas jau buvo parinkęs kitą kandidatą. Vyskupijos dvasiškiai ir pasauliečiai buvo nepatenkinti tokiu parinkimu ir pasiūlė savo parinktus kitus tris kandidatus. Nuncijus atmetė tuos tris pasiūlytuosius ir pasiūlė M. Gijsen kaip kompromisą. Roermondo kunigai liko nepatenkinti ir nusistatę prieš M. Gijsen. Tačiau klausimą išsprendė patsai popiežius. Jis pakvietė M. Gijsen atvykti į Romą, kur drauge su kitais vyskupais konsekravo Šv. Petro bazilikoje. Dar daugiau — popiežiaus valia Olandijos primas kard. Alfrinkas turėjo atvykti į Romą ir dalyvauti vysk. Gijsen konsekracijoje.

Po tokių įvykių aišku, jog popiežius Paulius VI norėjo, kad ateityje nesikartotų Olandijos įvykiai vyskupų skyrime. Lygiai norėjo išvengti susikirtimų su kunigų tarybomis, kurios savinosi sau teisę kolegijiniu būdu parinkti kandidatus į naujus vyskupus. Dabar kunigai ir pasauliečiai bus atsiklausiami, tačiau paskirai, o ne kolegijiniu būdu.

Pasauliečiai ateityje galės pareikšti savo nuomonę, tačiau tokios nuomonės vertę spręs ne tiktai vietos vyskupas ar krašto nuncijus, kuriems tokie paliudijimai ir pasisakymai pateks. Kiekvienas vyskupas yra įpareigojamas kasmet dalyvauti specialiame vyskupų susirinkime, kur turės informuoti kitus vyskupus, kokius asmenis jo vyskupijos dvasiškiai ir pasauliečiai laiko tinkamais į vyskupus. Drauge turės pateikti smulkias ir tikslias informacijas, ar jas pats gavo tiesiogiai, ar tik iš kitų girdėjęs. Tokios informacijos, pateiktos vyskupų susirinkimui, bus demokratiškai diskutuojamos, svarstomos ir tiktai tada, kai susirinkimo dalyviai prieis bendros nuomonės, kandidatu pavardės per vietos nuncijų bus pasiųstos Šventajam Sostui. Bet, kaip anksčiau sakyta, tai nereiškia, kad jau pasiūlytasis ar pasiūlytieji būtinai bus paskirti: popiežius pasilieka laisvas rankas savo keliu ir savo valia skirti vyskupus. **J.Sv.**

Ar sovietai pralenks Ameriką?

Mažėjantis gamybos augimas, permažas kasdieninių prekių pagaminimas ir didėjanti techninė spraga yra pagrindiniai Kremliaus rūpesčiai lenktynėse su JAV. Faktai ir ekonominio lenktyniavimo skaičiai rodo, kad Sov. Sąjunga negali pralenkti JAV artimoje ateityje. Dabartiniai sovietų vadovai tik piktu juoku prisimena prieš dešimtį metų paskleistą Chruščiovo šūkį, kad Sovietų Sąjunga 1970 m. pralenks Ameriką. Sovietų Sąjunga ir po 55 metų komunistinio valdymo vis daugiau veržiasi į kapitalistinius kraštus, jieškodama išeities ekonominiuose nepasisekimuose. Vakarų specialistai mato, kad sovietų sistemoje sulėtėjo paskutiniais metais ekonominis augimas, ir rimti sunkumai vargina Kremliaus vadovus. Kasdieninio gyvenimo prekių dar labai trūksta, o dėl jų liaudis darosi vis neramesnė. Be to, reiškia nepasitenkinimą menka prekių kokybe. Komunistų žemės ūkis įrodė, kad yra brangiai kaštuojantis ir neveiksmingas. Sovietų Sąjunga yra verčiama šiais metais importuoti daug milijonų tonų javų. Rusų technika vis labiau atsilieka automatizacijos, skaitytuvų, petrochemijos, pramonės tobulinimo ir tyrimų srityse.

Europos specialistai žino, kad sovietų vadai nori su JAV tokių sutarčių, kurios padėtų jiem nugalėti ekonominius sunkumus, pvz. išsiderėti paskolų ir technikinės pagalbos, kuri sustiprintų kasdieninių prekių gamybą, pakeltų atsilikusią pramonę ir gyvenimo lygį.

Sovietai atsilikę 50 metų

Sov. Sąjungos gamyba siekia vos pusę to, ką pagamina JAV. 1971 m. JAV gamyba siekė 1.047 bilijonus dolerių, o sovietų — 526 bilijonus. Gilesnis sovietų ekonominio gyvenimo palyginimas su JAV rodo, kad sovietai dabar gyvena dar tik 1920 Amerikos metais, bet ne dabartiniais 1972 metais.

Kremlius išugdė galingą karo mašiną vietoj kasdieninių prekių, dėlto žmonių gyvenimo lygis yra lėtas ir remiasi tik "geresnio gyvenimo" pažadais. Paskutiniais metais sovietai pagamino daugiau kasdieninių prekių, bet pagal žmonių skaičių jie pasiekė tik apie 35% JAV gaminių. Sovietų Sąjunga 1971 m. pagamino tik 60.000 spalvotų televizijos priimtuvų, šiems metams užplanavo 200.000. JAV turi 41.5 mil. priimtuvų. JAV yra 93 milijonai registruotų automobilių, o Sov. Sąjungoj privatūs asmenys gali juos pirkti tik pastaraisiais metais, ir tai po ilgo laukimo. Sov. Sąjungoj daugiausia automobilių pagamina italų ir prancūzų įrengtos įmonės. 1971 m. sovietai iš viso pagamino 529.000 automobilių, o JAV — 8.600.000. Taip rusas dar ilgai turės svajoti, kol galės įsigyti automobilį.

Dideli trūkumai

Butų trūkumas dar tūkstančius rusų verčia naudotis kelių šeimų bendrais butais. Nors valdžia skubina butų statybą, bet jų trūkumas yra toks didelis, kad vidutinis gyventojas gyvena dar žemiau minimumo higienos atžvilgiu, kuris nustatytas sovietuose. Vartotojų patarnavimai, kaip batų taisymo dirbtuvės, sovietų ekonomistų dar nė neplanuojamos, o JAV-se tai yra būtinybė. Pirkimas krautuvėse yra taip komplikuotas, kad kiekviena sovietų šeima krautuvėse turi praleisti apie 10 valandų. Jei sovietų pilietis turi automobilį, tai su jo taisymu ar naujomis dalimis turi daug rūpesčių: pvz. Maskvoje (7 mil. gyventojų) yra tik 13 garažų, kuriuose taiso automobilius.

Sovietai skundžiasi ne tik trūkumu batų, marškinių, eilučių, antklodžių, elektrinių lygintuvų, bet ir bloga prekių kokybe, kurias jie randa krautuvėse. Dėlto krautuvėse guli daug prekių, kurių niekas nenori. Pvz. 1970 m. valdžios krautuvės nepriėmė pardavimui 900.000 neautomatinių skalbimo mašinų, nes pirkėjai norėjo pusiau automatinių, kurios buvo pradėtos gaminti. Neautomatinių buvo užplanuota ir pagaminta 2 mil. 1971 metams, nors jų niekas nenorėjo pirkti. Kremliaus vadai dabar sudarė specialią agentūrą, kuri surinktų žinias, ko žmonės pageidauja ir ką komisijos turi užplanuoti.

Sovietai importavo už bilijonus dolerių visokios mašinerijos iš mažesnių kapitalistinių valstybių, norėdami patenkinti savo gyventojų reikalavimus. Dabar jie jieško ir JAV-se daugiau techniškos pagalbos ir žinovų tam reikalui.

Kremliaus vadai yra perspėti Rusijos mokslininkų, kad sovietų gamyba atsilieka vis didėjančiai nuo JAV gamybos ir rizikuoja prarasti "antrą industrinę revoliuciją", kuri pagrįsta skaitytuvais ir pagrindinai keičia gamybos sistemą bei visą civilizaciją.

Paslėpta infliacija

Nedarbas ir infliacija abiejuose kraštuose maždaug yra vienodi. JAV pateikia visas detales, o sovietai sako, kad šis klausimas pas juos neegzistuoja. JAV yra 5 mil. registruotų bedarbių su nedarbo pašalpomis. Sov. Sąjungoj nereikalingi darbininkai laikomi fabrikuose ir ūkiuose kaip apmokami darbininkai. Jie kaip tik ir yra žemo produktyvumo priežastis. Sovietų žemės ūkio darbininkas išmaitina 8 asmenis, o JAV 59. JAV kainų kilimas tuoj pat atsispindi infliacijos laipsnyje. Sovietų infliacija yra paslėpta, nes valdžia nustato kainas ir uždarbius, neatsižvelgdama į ekonominius faktus. Infliacija lieka paslėpta, bet žmonės negali rasti prekių krautuvėse. Kremlius jieško pagalbos Vakaruose pas kapitalistus, kad galėtų išnaudoti vietinius šaltinius, statyti įmones ir pakelti gyventojų gyvenimo lygį. Sovietų ekonominis gyvenimas yra toks, kad negalės pasivyti JAV gyvenimo lygio dešimtmečiais, o gal ir niekada.

JAV pagalba sovietams

JAV pagelbėjo sovietams maistu dar prieš 50 metų, tuoj pat po revoliucijos. Vėliau (apie 1930 m.) JAV padėjo sovietų pramonės pamatus anglies, geležies, plieno, alyvos, chemikalų ir trąšų srityse. Tai buvo pirmame Stalino penkmetyje. JAV inžinieriai pagelbėjo pastatyti Dniepro upės elektros jėgainę ir daug kitų projektų, įskaitant ir išmokymą auginti kviečius plačiu mastu.

Antrame pasauliniame kare, kai sovietai buvo vokiečių triuškinami, JAV davė paskolą, įskaitant mašineriją, alyvos varyklas, geležinkelių medžiagą, sunkvežimius, laivus, lėktuvus, maistą, drabužius ir beveik visas karo reikalų medžiagas — ginklus. JAV pardavė sovietams už trupinius buvusius visus Europoje ginklus ir karines medžiagas po karo. Sovietai buvo skolingi JAV 11 bilijonų dolerių pagal sutartį. Jie skolos nemokėjo ir nutraukė derybas. Dabar jie vėl nori dėl skolos susitarti (simboliškai, nes vien nuošimčių reikėtų daugiau mokėti).

Sovietų darbininkas turi dirbti ilgiau už amerikietį tiek kartų, kad galėtų nusipirkti: duonos kepalą — 3.5 karto, svarą bulvių — 2, jautienos svarą — 3, sviesto sv. — 9, cukraus sv. — 13, pieno — 4, kiaušinių tuz. — 8, vyr. marškinius — 8, eilutę — 7, suknelę — 7, mot. kojines — 10, muilo gabalą — 8, automobilį — 8 kartus ilgiau. Šie skirtumai parodyti tik kainų ir atlyginimų santykyje. Santaupos tiems dalykams nupirkti yra kiekvieno asmeninio sugebėjimo sritis.

(Paruošė M. pagal U. S. News & World Report)

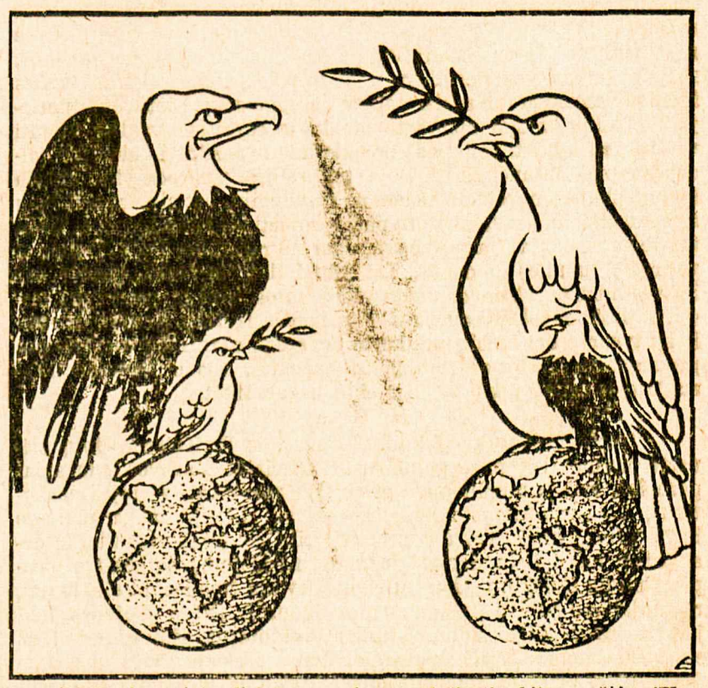

Amerikiečių ir sovietų dialogas — vienam plečiantis, kitas mažėja: "Kas tu dabar esi, aš noriu būti!" Ed. Keiss

LIETUVIAI LAUKIA KARO

ALBINAS GRAŽIŪNAS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Šis numatomas Lietuvos strateginis suskaldymas visai natūraliai verčia priderinti prie jo ir sukilimo vadovavimo skeletoną. Atrodo, kad šiuo požiūriu būtų tiksliau vadovavimą padalinti į šiuos elementus: nuo dvigubo tinklo reikėtų atsisakyti, nes lemiančiu momentu, kai ryšių palaikymas pasidarys nebeįmanomas, tas dvigubumas gali pakenkti sukilimo vykdymui. Vyriausiuosius sukilimo paruošimo organus, būtent, Vilniaus ir Kauno centrus, reikėtų vieną kitam subordinuoti, skaitant Vilniaus centrą augščiausiuoju. Subordinacija turi būti tokia, kad kuriam nors jų nebegalint veikti, jo veiklą galėtų automatiškai perimti antrasis centras.

Kiekvienas sakytų centrų savistoviai plečia savo tinklą ir kuria jam subordinuotus kovos padalinius provincijoje, būtent: Vilniaus centras — Lietuvos rytinėje pusėje; Kauno centras — Suvalkijoje, Žemaitijoje, augštaičiuose.

Kadangi didelė centralizacija vestų prie veiklos iššifravimo, tai reikia neatidėliojant sudaryti dar šiuos tarpinius vadovavimo centrus provincijoje:

a. Subordinuotus Kauno centrui

Kauno rajono centras — pačiame Kaune, plius Kauno apskritis; Suvalkijos centras, pvz. Marijampolėje, kuriam pavesti šias apskritis: Marijampolės, Alytaus, Seinų, Vilkaviškio ir Šakių; Žemaičių centras, pvz. Šiauliuose, kuriam pavesti Šiaulių, Telšių, Mažeikių, Kretingos, Tauragės ir Raseinių apskritis; Aukštaičių centras, pvz. Panevėžyje su apskritimis Panevėžio, Biržų, Rokiškio ir Kėdainių.

b. Subordinuotus Vilniaus centrui

Vilniaus rajono centras — pačiame Vilniuje, kuriam pavesti Vilniaus, Trakų ir Ukmergės apskritis;

Šiaurės r y t ų centras, pav., Švenčionyse ar Utenoj, su apskritimis Švenčionių, Utenos ir Zarasų, ir

Lietuvių nacionalinio korpuso **centras.**

Tarpinių centrų sudėtį nustato Vilniaus ir Kauno centrai kiekvienas savo plote, maždaug iš 3-5 ryžtingų vyrų, gyvenančių ten, kur centras sudarytas. Šitaip sudarytieji tarpiniai centrai iš savo pusės nustato apskričių centrų sudėtį, maždaug iš 2-3 asmenų. Šie gi pastarieji skiria savo patikėtinius valsčiuose, miesteliuose, mokyklose, įmonėse ir t.t.. Tuo būdu susidarys vadovavimo tinklas, kuris priduos sukilimo paruošimui daugiau planingumo ir kuriuo bus galima remtis lemiančiu momentu.

Centrų nariais ir patikėtiniais periferijose turi būti parenkami asmenys ne tiek atsižvelgiant to, kas kuo seniau yra buvęs, kokiai partijai priklausęs ar kokio yra išsilavinimo, kiek turi būti žiūrima asmens charakterio: valios tvirtumo, ryžtingumo daryti sprendimus, iniciatyvos, gabumo kitiems vadovauti ir tinkamumo konspiratyviniam darbui.

Vyriausias šiuo paruošiamuoju momentu uždavinys yra galimai daugiau pristeigti Lietuvių Aktyvistų Sąjūdžio kovos padalinių. Būtų idealas, jei pavyktų atsiekti to, kad ne tik centruose bei miestuose, kur yra susispietę daugiau mūsų inteligentijos ir patriotinės moksleivijos, bet ir visur provincijoje — miesteliuose ir kaimuose — susidarytų tokie padaliniai, vistiek, ar jie turėtų ginklų ar jų neturėtų, nes yra vilties, kad ginklų visiems atsiras.

Kiekvienam steigiamam padaliniui reikia išsyk pastatyti konkretišką ir aiškų uždavinį, kurį jis turės įvykdyti sukilimo valandai atėjus, pav., užimti elektros centralę ar išjungti elektros laidus, sukelti kur nors panikos sprogstamos bombos pagalba, užimti pašto centrinę, nutraukioti telefono-telegrafo laidus X ruože, atsukti geležinkelio bėgius X rajone, užimti valsčiaus valdybą, paliuosuoti politinius kalinius X kalėjime ar areštuotųjų namuose, suimti X komunistų skyriaus valdybą, nuginkluoti X nuovadoje raud. milicininkus, susirinkti ir būti X vado dispozicijoje, rezerve ir t.t.

Kadangi sukilimas turės įvykti išnaudojant vokiečių kariuomenės puolimą, kurio krypčių ir eilinių tikslų vokiečiai mums iš anksto neatskleis, tai numatyti iš kalno bendrą visai Lietuvai sukilimo planą nėra įmanoma. Todėl kiekvienas padalinys, gavęs uždavinį, paruošia sau atskirą planelį kaip tą uždavinį geriau įvykdžius, kai bus duotas signalas s u k i l t i. Vyriausieji centrai paruošia sukilimo planus tik svarbiausiems tikslams atsiekti. Tą pat daro ir tarpiniai centrai kiekvienas savo plote, prisilaikydami bendrų nurodymų, duotų iš kalno. Šiaipgi visas pasiruošimas vyksta plačios decentralizacijos pagrindais, pasitikint vietinių veikėjų iniciatyva ir sumanumu. Čia pažymimi tik patys svarbiausieji uždaviniai:

1. Nuginkluoti visame krašte raudonąją miliciją ir GPU agentus, juos suimti bei likviduoti, jei kas dar drįstų priešintis.
2. Areštuoti visus komisarus, politrukus ir kitus sovietiškojo režimo ramsčius.
3. Sunaikinti komunistų partijos centrą ir skyrius; be to, suimti visus veiklesnius tos partijos ir padalinių narius.
4. Paliuosuoti iš kalėjimų politinius kalinius ir daboti, kad jų rusai ar mūsų komunistai nenužudytų ar neišvežtų į Sov. Rusiją.
5. Užimti svarbiausias įstaigas centruose ir provincijoje, įmones, gelžkelio stotis, pašto ir telegrafo centralines, didesniuosius maisto ir prekių sandėlius ir t.t.
6. Imtis priemonių, kad bolševikai, pasitraukdami iš Lietuvos, nenaikintų ar kas kitas jo neišgrobtų, ypač numatyti priemonių prieš padegimus ir gaisrų gesinimui.
7. Nutraukti įvairiose vietose, turinčiose militarinės reikšmės, gelžkelio linijas, plentus ir kelius, telefonų ir telegrafų, kaip ir elektros, laidus svarbesniuose punktuose, bet nenupjaustant stulpų.
8. Daryti visų įmanomų kliūčių pasitraukiantiems raud. armijos padaliniams, gurguolėms ir transportui, stengtis sakytus dalinius nuginkluoti arba pulti juos iš pasalų, partizaniniu būdu.
9. Jeigu pajėgų santykis leistų, bandyti pagalba Nacionalinio Korpuso nuginkluoti rusų raudonosios armijos jėgas, kai jose kils panika.
10. Darant kliūtis rusų raudonajai armijai pasitraukti bei rusų transportams, reikia vengti didesnių sprogdinimų, ypač nenaikinti svarbesnių tiltų. Atbulai, dėti pastangų juos apginti, kad jų nesunaikintų raudonieji, nes jie bus labai reikalingi žygiuojančiai pirmyn vokiečių kariuomenei, ypač jos motorizuotiems padaliniams, kad jie neturėtų gaišti laiko upių perėjimui.

Ryšius su Lietuvių Aktyvistų Fronto vyriausia vadovybe palaikyti per jos ryšininkus pasienyje. Tuo tikslu pasienių apskričių centrams tuojau pasirūpinti su tais ryšininkais susijungti, nurodant jiems ryšininkus iš savo pusės anoje sienos pusėje, kad nebebūtų reikalinga siuntinėti agentų toli į Lietuvos gilumą, kas yra susiję kas kartą su dideliu pavojumi agentui patekti į GPU nagus.

(Bus daugiau)

PADĖKA

Mūsų brangi žmona ir motina

A†A **Marija Jaseliūnienė**

mirė 1972 m. balandžio 2 d.

Šią mums labai sunkią valandą pamatėme, kiek daug draugų ir bičiulių velionė turėjo.

Nuoširdžiai dėkojame: Šv. Jono Kr. parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui ir kun. J. Staškevičiui už Rožinį ir maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias bei pamokslą bažnyčioje ir paskutinį patarnavimą kapinėse; solistui V. Verikaičiui, giedojusiam bažnyčioje šv. Mišių metu; bičiuliams: K. Dauniui, A. Kaunui ir J. Karpiui, tarusiems atsisveikinimo žodį kapinėse.

Ačiū artimiesiems draugams, nešusiems jos karstą paskutinio poilsio vieton.

Esame dėkingi visiems, atsiuntusiems gėlių, kurių buvo tikrai daug; pareiškusiems užuojautą spaudoje, laiškais bei asmeniškai ir aukojusiems šv. Mišias už velionės sielą.

Visiems, visiems nuoširdžiausias AČIŪ.

Vyras Stasys, sūnūs — Rimas ir Juozas

ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMO IŠVADOS

Kanados lietuvių katalikų atstovų suvažiavimas priėmė šiuos nutarimus

1. Tikinčiosios Lietuvos Diena, minėta per dvejus metus, davė gana gerų rezultatų. Ateityje jai reikia teikti dar daugiau dėmesio, švęsti su didesniu iškilmingumu ir išeiti į platesnę viešumą, kreipiantis lietuvių parapijoms į vietos vyskupus bei prašant atkreipti į tai dėmesį savo vyskupijos tikinčiųjų. Suaukotas ta proga lėšas skirti Lietuvos tikinčiųjų šalpai.

2. Padėkoti KLK Centro suvažiavimo vardu tiem Kanados vyskupam, kurie Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga skatino vyskupijų tikinčiuosius melstis už tikėjimo laisvę Lietuvoje.

3. Kreiptis šio suvažiavimo vardu į JT gen. sekretorių, prašant persiųsti Lietuvos katalikų memorandumą Sov. Sąjungos kompartijos gen. sekretoriui L. Brežnevui ir imtis iniciatyvos žmogaus teisėms bei jo sąžinės laisvei užtikrinti sovietų okupuotoje Lietuvoje.

4. Kreiptis specialiu raštu į Kanados katalikų vyskupų konferencijos pirmininką, prašant atkreipti kitų vyskupų dėmesį į tai, kad pernai jie į KLK Centro prašymą priminti Lietuvos katalikų kovą Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga permažai tekreipė dėmesio.

5. Skatinti lietuvių visuomenę, mokyklas ir organizacijas savo tautinėje veikloje neapleisti religinio bei moralinio auklėjimo, išlaikyti pusiausvyrą tarp religijos ir tautiškumo.

6. Skatinti lietuviškąsias parapijas plačiai atverti savo patalpų duris mūsų jaunimui, kad jis ten rastų sąlygas savo veiklai, tikrą namų šilumą, galėtų pilnai pasijusti savo parapijos dalininkais. Jaunimo stovyklose bandyti įvesti religinio ir moralinio auklėjimo paskaitas, tam reikalui surandant tinkamų, jaunimo problemas suprantančių prelegentų.

7. Skatinti lietuvių parapijas bei kapelionijas neatsilikti nuo sveikos atsinaujinimo dvasios, įjungti daugiau pasauliečių į aktyvų parapijos gyvenimą, bet vengti kraštutinių, radikalių reformų ir sąjūdžių, neigiamai atsiliepiančių į religinį lietuvių gyvenimą.

8. Skatinti visas lietuvių katalikų šeimas, parapijas, institucijas ir paskirus asmenis rūpintis jaunimo pašaukimais į kunigus, vienuolius bei vienuoles, kad suklestėjusios lietuvių institucijos nepradėtų nykti.

Torontas, 1972. V. 6

Mylimam vyrui

A†A

Juozui Visockiui

mirus, žmoną ADELĘ, brolį JONĄ ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

P. V. Mikuckai *V. S. Burdinavičiai*

A. Enzelis

Angelę Gontienę,

jos M A M Y T Ę I Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame —

P. B. Serapinai

KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDĄ STOJA!

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

K R A U T U V Ė S :

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

ČESNAKAS – geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi šios česnako kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

JAUNIMO KONGRESO ŽINIOS

STOVYKLA Jaunimo kongreso stovykla bus šią vasarą, liepos 9-15 d.d. Romuvoje, į šiaurę nuo Toronto. Norintys dalyvauti stovykloje turi užsiregistruoti iš anksto, nes stovykloje yra ribotas vietų skaičius. Pirmenybę registruotis turi iš įvairių vietų išrinkti kongresui atstovai iki gegužės 30 d., po to registruotis turi teisę visi norintys dalyvauti kaip stovyklautojai pagal kongreso dalyviui nustatytas amžiaus ribas. Kadangi nevisiems yra vietos, pirmenybę stovyklauti turės pirmieji atsiuntę registracijos anketas ir $20 registracijos mokestį, kuris vėliau bus užskaitomas kaip dalis stovyklos mokesčio, kai jis bus galutinai nustatytas. Registracija baigsis, kai bus užpildytos visos 500 vietų. Atstovai gali registruotis ir po jiems nustatytos ribos — gegužės 30 d., tik tada jie praras pirmenybės teisę. Informacijas ir registracijos formas galima gauti: II PLJK Stovyklos Registracija, 57 Sylvan Ave., Toronto 173, Ont. Telefonas: 416-534-5775.

REGISTRACIJA Registracija kongresui vyksta jau dabar. Užsiregistruojantiems iki birželio 1 d. mokestis yra $4 vietoj $6. Iš anksto užsiregistravusieji gali gauti 20% nuolaidą į visus kongreso atidarymo parengimus Čikagoje. Po šios datos mokestis atstovams, dalyviams ir svečiams bus $6 ir pilnas mokestis į visus parengimus Čikagoje. Registracijos anketas galima gauti dabar: II PLJK Registracija, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, tel. 312-737-3300. Toronte tas registracijos anketas galima gauti pas Toronto atstovų jaunimo komiteto pirmininkę Ramutę Birgelytę.

UŽDARYMAS Kongreso uždarymas bus liepos 15-16 d. d. Toronte, Kanadoje. Uždarymo metu bus skelbiami jaunimo kongreso nutarimai, priimti studijų dienose, Kent State universitete. Uždarymu rūpinasi KLB Toronto apylinkės pirm. J. Karpis, kuris šiuo metu organizuoja uždarymo komisiją.

STUDIJŲ DIENOS Studijų dienos bus liepos 4-9 d.d. Kent State universitete netoli Klevelando, Ohio. Nutarta studijų dienoms parinkti akademinę aplinką, toliau nuo miesto, geografiškai centrinėje vietoje. Kent State un-te dabar įvedamas lituanistinis kursas ir renkamos lietuviškos knygos bibliotekai, tad rengimas ten dalies pasaulio lietuvių jaunimo kongreso yra didelis paskatinimas lituanistikos studijų.

Programa studijų dienoms sudaryta dr. Algio Norvilos vadovaujamos komisijos. Programoje matosi trys pagrindiniai bruožai: 1. iškelti ir galimai išsamiau išdiskutuoti aktualius lietuvybės reikalus, 2. jieškoti konkrečių būdų lietuvių jaunimo veiklai pagyvinti ir 3. siekti jaunimo susiorganizavimo.

Programa suskirstyta į 7 pagrindines dalis kurios bus detaliai nagrinėjamos. 1. **Kultūra.** Lietuvoje kovojama su tiesioginiu lietuviškos kultūros slopinimu, o išeivijoje aplinkos sąlygos iššaukia kultūros prasmės jieškojimo problematiką. Todėl reikia susipažinti su šiuometine literatūra, menu, muzika, kalbotyra ... Tuo pačiu reikia susipažinti su šiuometiniais skatinančiais bei slopinančiais momentais, įtakojančiais kultūrinį gyvenimą. 2. **Religinis momentas** *okupuotoje Lietuvoje* — marksistinės ideologijos atmetimas, o išeivijoje — Bažnyčios atsinaujinimo pasekmės. Analizuojant religinį gyvenimą Lietuvoje, reikia turėti praeities ir dabarties priespaudos bei kovos perspektyvas. Žvelgiant išeivijon, neužmirština sociologinė parapijų reikšmė. 3. **Rezistencinė kova** *okupuotoje Lietuvoje* dažnai vertinama pačiais akivaizdžiausiais pavyzdžiais. Reikia suprasti kasdieninio gyvenimo kovą ir tautinį sąmoningumą, kovos su rusinimu bei sovietinimu pagrindą. Išeivijos pastangos vertinamos tikslų bei metodologijos požiūriais ir jų reikšmė Lietuvai. Būtina susipažinti su politiniu veiksnių darbais ir pažinti išeivijos jaunimo politinio sąmoningumo padėtį, auklėjimą. 4. **Gyvenamoji aplinka** Lietuvoje sparčiai keičiasi. Jaučiama rusų įtaka. Lietuvos padėtį vertinant, reikia susipažinti su pakeitimais. Nemažiau keičiasi santykiai su gyvenamąja aplinka išeivijoje. Jaunajai kartai aplinka nėra svetima. Bus nagrinėjama, kaip išeivijoje derinti lietuviškumą su gyvenama aplinka. 5. **Auklėjimas** Lietuvoje turi stiprų ideologinį atspalvį. Išeivijoje auklėjimas yra viena svarbiausių lietuvybės išlaikymo sąlygų. Todėl reikia išaiškinti lituanistinio auklėjimo tikslus, metodus, pasisekimus ir trūkumus paskaitose bei diskusijose. 6. **Šeima** nuolatos yra buvusi lietuvybės tvirtovė. Kreipiamas dėmesys į jaunų lietuviškų šeimų padėtį išeivijoje — kaip jauna šeima geriau galėtų išlaikyti lietuvybę. Mišrių šeimų klausimas atvirai nagrinėjamas, bejieškant joms vietos lietuviškame gyvenime. 7. **Pasaulio lietuvių jaunimo susiorganizavimas.** Pradėtas organizavimas pirmame kongrese reikalauja konkretizavimo tiksluose ir būduose. Kokios problemos pasireiškia kraštų jaunimo veikloje? Kokie uždaviniai laukia jaunimo ateityje?

Studijų dienos — tai proga giliai ir intensyviai išstudijuoti dabarties keliamus klausimus, svarbius lietuviškam jaunimui visame pasaulyje. **G. J.**

Rūta Gudjurgytė, Kalgario apylinkės naujai įsisteigusio jaunimo komiteto sekretorė Nuotr. A. D.

★ **Zairo valstybės** (buvusio Kongo) piliečių revoliucinio sąjūdžio politbiuras, kuris dabar valdo kraštą, smarkiai kritikavo katalikų vyskupus bei kunigus ir paskelbė kardinolą Joseph Malula nepageidaujamu krašte. Valdžia nori, kad Katalikų Bendrija bendradarbiautų su ja, lieptų klierikams tapti valdžios partijos nariais ir nenaudotų savo krikšto vardų. Iš 17 milijonų Zairijos gyventojų 7 milijonai yra katalikai.

II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso PROGRAMA

I. PARODOS — birželio 24 — liepos 4 d. d. Jaunimo Centre, Čikagoje

II. ATIDARYMAS — birželio 30 — liepos 4 d.d. Conrad Hilton viešbutyje ir Jaunimo Centre, Čikagoje

III. STUDIJŲ DIENOS — liepos 4 — 9 d. d. Kent valstybiniame universitete, Ohio

IV. STOVYKLA — liepos 9 — 15 d. d. Romuvoje, Kanadoje

V. UŽDARYMAS — liepos 15 — 16 d. d. Toronte, Kanadoje

Smulkesnę programą prašom sekti spaudoje

II PLJK KOMITETAS

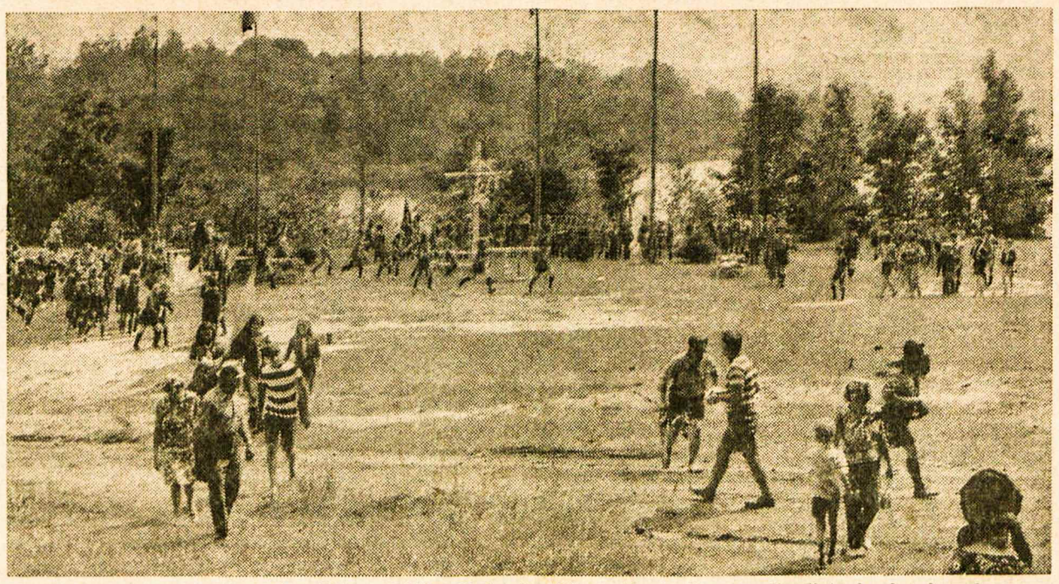

Skautų Romuvos stovyklavietės vėliavų aikštė. Šioje stovyklavietėje įvyks pasaulio lietuvių jaunimo kongreso stovykla. Ji yra prie Huntsville, Ont., miestelio — apie 150 mylių nuo Toronto Nuotr. S. Dabkaus

Atvyks Australijos lietuvių rinktinė

SIGITAS KRAŠAUSKAS

Antrojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso proga, kartu su jaunimo delegacija, š. m. liepos pradžioje atvyks Australijos lietuviai krepšininkai. Atrodo, turėtų būti įdomus ir vertas dėmesio įvykis ne tik sportininkams, bet ir JAV bei Kanados lietuvių sportu besidominčiai visuomenei.

Prisimenant 1966 m. įvykusį I-jį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Čikagoje ir labai gausią Australijos lietuvių jaunimo delegaciją, žinant, taip pat, kad australiečiai į šį kongresą ruošiasi siųsti irgi nemažą skaičių jaunuolių, kurių tarpe yra visa eilė gerų sportininkų,—1971 m. gale kilo m i n t i s pakviesti krepšininkus. Pridėjus keletą prie tų, kurie vyksta kaip jaunimo atstovai, finansinė našta turėtų būti pakeliama. Tuometinė ŠALFASS-gos vadovybė *Toronte kreipėsi į Australijos* Lietuvių Sporto Sąjunga, siūlydama prie jaunimo delegacijos, kuri vyks į II-jį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, prijungti krepšininkus, kurie čia atvykę galėtų parungtyniauti ir susipažinti su Š. Amerikos lietuviais sportininkais. Atsakymas buvo greitai gautas, tik vieton kvietimo priėmimo buvo siūloma mums susiorganizuoti ir pasiųsti mūsų krepšinio rinktinę II-jai išvykai į Australiją. Jų žodžiais, mūsų rinktinė I-mosios išvykos metu paliko jiems neišdildomus įspūdžius. Naujoji mūsų sąjungos sporto vadovybė Čikagoje tęsė susirašinėjimą ir galutinai priėjo prie susitarimo — australiečiai su jaunimo delegacija atsiunčia 8 krepšininkus ir vieną vadovą. Ši Australijos lietuvių krepšinio rinktinė JAV-se ir Kanadoje viešės apie penkias savaites. Numatyta apie 10 rungtynių su JAV ir Kanados lietuvių sporto klubais, miestų lietuviškomis rinktinėmis ir Š. Amerikos lietuvių rinktine. Pirmosios rungtynės įvyks Čikagoje liepos 4 d. jaunimo kongreso sporto šventės metu. Kanadoje svečių tikimasi susilaukti liepos 15—16 d. d. Rungtynių planas dar nėra galutinai paruoštas. Jau yra baigiami organizuoti komitetai, kurie rūpinsis rungtynėmis, finansų telkimu ir svečių priėmimu. Visos detalės netolimoje ateityje bus paskelbtos spaudoje.

Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos centro valdybos informaciniame biuletenyje 1972 m. 1 nr. rašoma: "Susitikimas su rinktine (Australijos lietuvių) leis užmegzti bei atnaujinti Amerikos krepšininkų santykius su Australijos krepšininkais. Manome, kad varžybų esminis tikslas bus ne stiprybės ar pranašumo įrodymas, bet sportinio ir lietuviško saito ugdymas. Australijos rinktinės viešnagė ne tik bus Sgos įnašas į pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, bet ir suteiks progą pagyvinti sportinį judėjimą bei susidomėjimą sportu visuomenės tarpe."

Netaip jau seniai Š. Amerikos lietuvių rinktinė Australijoj skynė laimėjimus. Didžiavomės mes, džiaugėsi Australijos lietuviai mūsų šauniais krepšininkais ir jų laimėjimais ne tik prieš Australijos lietuvių komandas, bet ir iškilius to meto *australiečių vienetus, net olimpinę* Australijos rinktinę. Mūsų krepšininkų išvyka Australijos lietuviams buvo miela daugeliu atžvilgių. Ji paskatino ne tik vyresniuosius, bet ir jaunimą nuoširdesniam lietuviškam, tautiniam darbui, sukėlė pasididžiavimą ypatingai jaunimo tarpe, kad jie yra lietuviais gimę. *Negalime užmiršti Australijos* lietuvių nuoširdžios globos mūsų didelės sudėties rinktinei ir jos vadovams išvykos metu. Padengė jie didelę dalį kelionės išlaidų. Pagaliau apie porą tūkstančių dolerių buvo parvežta ir pervesta sporto sąjungos iždan kaip dalis aukų, kurias sudėjo Australijos lietuviai. Štai, dabar turėsime progą išvysti Australijos lietuvius krepšininkus Š. Amerikoje. Mums finansinė našta netaip jau sunki — apie $3.500, iš kurių, apie $1000 reikės surinkti Kanadoje. Tai kelionės išlaidos. Be to, prisidės sportininkų išlaikymas ir kelionės vietoje. Mieli lietuviai, jauni ir vyresni, atkreipkime dėmesį, rezervuokimės dieną ar dvi liepos viduryje. Pamatykime Australijos lietuvius sportininkus! Atsilankymu į rungtynes ir auka paremkime. Tai įgalins mus šį sportinį įvykį sėkmingai įvykdyti. Jūsų pritarimas ir nuoširdumas paskatins mus patvariai dirbti su lietuviškuoju jaunimu.

Stačiai tiesiau, aplink arčiau

AL. GIMANTAS

Sekantieji amerikinio politinio gyvenimo plonybes ir visokeriopus jo atspalvius pastebi, kad įvairių įstaigų koridoriuose, užkandinėse sukinėjasi specialūs asmenys, kurie yra samdomi vienokių ar kitokių spaudimo grupių. Jie bando įtaigoti leidžiamus potvarkius, įstatymus tokia linkme, kokią jų darbdaviai nurodo. Tai toji plačiai naudojama ir įprasta "lobbying" akcija. Siekdami savų tikslų, tokiu papročiu naudojasi verslininkai, didžiosios bendrovės, piliečių grupės, sambūriai, kuriems nėra vistiek, kaip administraciniai ar įstatymų leidimo organai pasisakys tokiais ar kitokiais reikalais.

Samdomų ir, regis, neblogai apmokamų tokių pareigūnų pirmoji pareiga ir yra daryti visa, kad jų veikla būtų kiek galint naudingesnė. Sudaromi tiesiogiai ar per antrininkus kontaktai, lankomasi įstaigose, rašomi raštai, memorandumai, "dėmesio atkreipimai", stengiamasi prieiti prie reikiamų pareigūnų, ruošiami priešpiečiai, pietūs, vakarienės, kaikada ir specialios paskirties išvykos į užmiesčius, kurortus, ž o d ž i u, jieškoma progų artimiau pabendrauti su atitinkamais politikais, pareigūnais. Sakoma, kad kartais prireikia ir ekstra išlaidų, dovanų ir pan. Ar tai moralu, ar leistina, atrodo, nedaug kas sau galvą dėl to kvaršina. Tiesa, kartais iškyla tūli skandalai, spauda iškelia kokią sensaciją, bet po to vėl viskas nutyla ir "lobistu" veikla ramiausiai tęsiama toliau.

Visa tai prisimenama dėlto, kad ir mūsų kaikuriem veikėjam tiesiogiai tenka susidurti su esamais papročiais bei tvarka, norint pasiekti reikiamus pareigūnus, pravesti palankesnius įstatymus, potvarkius ir bandant laužyti ledus prie vienų ar kitų durų. Jau nekartą teko matyti, kaip "primityviai" visdėlto mes tvarkomės ir kaip *daug nustojame*, o kaiko ir visai nepasiekiame, nes neturime galimybių naudotis įsipilietinusiais metodais bei veiklos būdais. Lietuviai ir kiti baltiečiai neturi samdomų (tie juk beveik profesijonalai!) asmenų, kuriems būtų pavesta, reikalui šaukiant, net ir kasdien plėsti savąją veiklą bei visą spaudimą. Geras dalykas įvairių delegacijų siuntimas, nusifotografavimas, audiencijos, memorandumai, demaršai, peticijos, bet visa tai dažnai nepasiekia tikslo. Juk daug buvo dirbta "Radio Free Europe" tinkle baltiečių transliacijoms gauti. Viskas veltui! Raštai, audiencijos, ir įvairūs žygiai ... Rezultatai — nulis. Kas žino, gal savo metu išvysčius spaudimą per "lobistus" ir būtų buvę kas pasiekta. Bičiulis, respublikininkų partijos veikėjas vienoje valstijoje, po susitikimo su senatoriumi R. G. šiam autoriui primygtinai pabrėžė ir kėlė klausimą, kodėl lietuviai niekad nepagalvojo apie galimybes pasinaudoti "lobistų" patarnavimu (ėjo kalba apie grėsusį visai rimtą pavoju "Voice of America" panaikinti lietuviškąsias transliacijas). Lėšų stoka? Gal. Netinkamas kelias? Gal. Bet taip pat tiesa, kad įvairios grupės tuo būdu daug ką pasiekia, jei sumaniai pajuda.

Neringa – stovyklavietė kalnuose

Nedaug kas Kanadoje yra susipažinę su Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų naujai įrengta stovyklaviete, nors ji veikia jau treti metai. Ji yra Vermont valstijos kalnuose, tarp beržų, eglaičių ir kitų medžių. Oras *nepaprastai tyras, gaivinantis, o* temperatūra nuolat pavasariška. Kam teko pagyventi Neringoj, pastebėjo, kad kūnas ten visai nejaučia vasaros karščių slėgimo ar nuovargio.

Įvažiavus į stovyklavietę, tarp augštų medžių galima matyti eilę naujai pastatytų namelių. Kiekviename jų telpa 10 stovyk*lautojų ir 2 vadovai. Šalia jų yra* įrengtas dušų namelis, kuriame taip pat yra skalbimo bei džiovinimo mašinos (tai labai rūpi mamytėms!). Toliau, ant kalnelio, įrengtas vadinamasis "meno" namelis. Dar giliau miške— įspūdingas aukuras. Praėjusių metų stovyklautojai prisidėjo prie jo pastatymo laužavietėje. *Aikštės žemumoj puikiai* įrengta virtuvė su moderniais patogumais. Valgykloje sutelpa 120 žmonių. Dar tebenaudojama senoji salė, bet kad būtų kur patrepsent, šiais metais bus šventinamas naujai pastatytas paviljonas. Taip pat arti beržų šventovės (prieš dvejus metus kunigo J. Šulco įrengta koplytėlė *lauke) yra naujai išlietos sporto* aikštės. Žodžiu, idealus gamtos plotelis, kuris laukia kiekvieno atvažiuojančio.

Ko dabar reikia? Stovyklautojų! Šią vasarą vėl bus įprastos stovyklos, bet daug kas iš mūsų visuomenės net nežino koks jaunimas gali važiuoti į Neringą. Pirmoji stovykla šiais metais yra skiriama **3 — 4 kartos lietuviukams nuo 7 — 16 metų.** Seselės pajuto reikalą atkreipti dėmesį į čia gimusius lietuvius ir jau treti metai jiems organizuoja stovyklą su specialia programa, kad jie labiau pažintų *ir pamiltų savo tėvų kraštą* Lietuvą.

Po šios stovyklos bus vien **lietuvaitėms mergaitėms nuo 7 — 15 metų** stovykla. Ši stovykla anksčiau buvo organizuojama pačiame vienuolyne, bet jau treti metai viskas perkelta į Neringos gamta. O tie metai liudija šios stovyklos pasisekimą ir *naudą. Reikia, kad tik daugiau* mergaičių (tėvų?) pasinaudotų sudarytomis sąlygomis. Praėjusiais metais visus laurus nuskynė pirmoji **vien berniukų** stovykla. Nuolatos girdima nusiskundimų, kad berniukam nėra gerų stovyklų. Ir tai teisybė. Bet ir čia mūsų lietuvaitės seselės, matydamos gyvybinį reikalą, *pasistengė sudaryti ir mūsų* vyrukams stovyklavimo sąlygas — vien jiems! Po didžiulio pasisekimo šią vasarą jiems stovykla prailginta dviem savaitėm.

Neringa buvo pastatyta tik tam, kad tėvai naudotųsi, siųsdami savo vaikus lietuviškon stovyklon. Seselės, jausdamos *krikščionišką ir tautinę pareigą,* stengiasi kiek pajėgdamos sudaryti sąlygas, kad jaunimas galėtų linksmai ir turiningai praleisti dalį vasaros atostogų. Visi matome, reikia imtis visokių priemonių, kad jaunimas pagilintų tautini ir krikščionišką gyvenimą. Ir štai, nauja priemonė — Neringa! Svarbu, kad visuomenė atkreiptų dėmesį ir įvertintų seselių darbus bei pasinaudotų jais. Be to, jaunimas bręsta nepaprastai greitai. Prabėgs ir galimybė jiems stovyklauti. Pergreitai tėvai išstumia savo jaunuolius darban uždirbti pinigų. Geriau savo dvasia ir tautinį identitetą gilinti, kol jaunuolis dar imlus. **Stb.**

Pirmasis kunigas lietuvių kapinėse

A. a. kun. Vincentą Rudzinską amžinojon tėvynėn palydėjus

Gegužės 1 d. Londone, Ont., mirė pirmasis šios apylinkės kapelionas kun. V. Rudzinskas, sulaukęs 70 m. amžiaus ir palikęs *lietuviškoje veikloje* energingo žmogaus pėdsakus.

Vincentas gimė 1901 m. liepos 26 d. Lukšių k., Šiaulių valsčiuje, ūkininko šeimoje. Baigęs 1923 m. Šiaulių berniukų gimnaziją, įstojo į Kauno kunigų seminariją ir vėliau Vytauto Didžiojo Universiteto teologijos - filosofijos fakultetą, kurį 1927 m. baigė labai gerais pažymiais ir birželio 14 d. buvo įšventintas kunigu.

Pastoracinį ir lietuvišką darbą teko dirbti Kartenoje, Švėkšnoje, Viekšniuose, Babtuose ir Joniškėlyje. Visur jis pasireiškė kaip labai energingas veikėjas, o ypač kaip sumanus jaunimo organizatorius: dirbo su pavasarininkais, angelaičiais, skautais, moterų draugija, dėstė tikybą mokyklose, platino katalikišką spaudą, buvo Vilniui Vaduoti Sąjungos narys, Šaulių Sąjungos narys nuo pat jos įsikūrimo, o paskui jos garbės narys. Už intensyvų darbą su jaunimu vyskupo jis buvo paskirtas *Švėkšnos rajono* pavasarininkų dvasios vadu, o Babtuose teko kelti religinį ir tautinį susipratimą bei mokyti lietuvių kalbos. Net ir čia jam pavyko suorganizuoti pavasarininkus ir su jais nuvykti į eucharistinį kongresą Kaune ir į Tautos Dieną Vilkijoje prie Nemuno. Anksčiau jis buvo suorganizavęs dvi panašias išvykas iš Viekšnių: į Telšių eucharistinį kongresą ir į Žemaičių Kalvarijas. Joniškio parapijoje jis suorganizavo pavasarininkų kongresą.

Kauno arkivyskupas, pastebėjęs jaunojo kunigo energiją ir administracinius - organizacinius gabumus, paskyrė jį naujai kuriamos Alėjų parapijos, esančios Raseinių apskrityje, klebonu. Parapijiečių padedamas jis pastatydino salę susirinkimams ir ūkiui reikalingus trobesius, o po to ryžosi dideliam uždaviniui — šventovės statybai. Negalėdamas vietoje surinkti užtenkamai aukų, nuvyko Amerikon, bet ši buvo nusiausta didžiosios krizės. Tačiau ir po šio smūgio jis nenuleido rankų. 1936 m. jam pavyko gauti leidimą rinkti aukas šventovės statybai visoje Lietuvoje. Kun. V. Rudzinkas aplankė daug Lietuvos miestų ir miestelių, surinko reikiamą sumą pinigų ir pastatydino gražią gotikos stiliaus Švč. Trejybės mūrinę šventovę, kainavusią 100.000 litu, neskaitant žmonių aukų medžiagomis ir darbu. 1940 m. vysk. V. Brizgys naująją bažnyčią pašventino.

Bolševikams okupavus Lietuvą, 1941 m. kun. V. Rudzinskas buvo suimtas ir uždarytas Šiaulių kalėjime, iš kurio jam laimingai p a v y k o išsilaisvinti. Tarp kitko, jis buvo gana apsukrus žmogus. Vokiečių okupacijos metu jis išgelbėjo daug lietuvių ir žydų nuo sunaikinimo. Antrą sykį bolševikams priartėjus, jis pasitraukė į vakarus ir apsigyveno Vienoje, paskui Kemptene. Po antro pasaulinio karo atvyko Kanadon. Sustojo Toronte, o paskui gavo paskyrimą į *Londoną* būti Šv. Kraujo seserų (kanadiečių) vienuolyno kapelionu. Atvykęs tuoj pat ėmėsi intensyvaus lietuviško darbo: suorganizavo lietuviškas pamaldas ne tik Londone, bet ir kaimyninėje Delhi apylinkėje, o paskui ir Rodney. Po to jis buvo paskirtas į Sarniją, o vėliau į Windsorą lietuvių kapelionu. *Kun. Vincentas buvo* didelis meno ir grožio mėgėjas, bet kartu ir atviras realistas. Jis žinojo, kad vien menu ir dvasinėmis vertybėmis žmogus negali gyventi. Dėlto jis sielojosi ir parapijiečių kasdieniniais reikalais. Tiek Windsore, tiek Londone jis daug kam parūpino darbo garantijas atvykti Kanadon, o naujai atvykusiems surado darbus, kambarius ar butus, išgavo reikiamus angliškus dokumentus, rekomendavo advokatus ir t. t. Naujas ateivis čia galėjo pasijusti lyg savoje šeimoje.

Nors ir daug energijos jis turėjo, bet Augščiausiojo nebuvo lemta jam likti judriuoju kapelionu. 1962 m. kovo sekmadienį Windsore sveikas nuvyko į bažnyčią lietuviškom pamaldom. Atnašaudamas Mišias, per pakylėjimą sukrito prie altoriaus ir po to 10 metų jo kairioji kūno dalis buvo paralyžuota. Po kurio laiko jis vėl apsigyveno Londone. Kai geriau pasijusdavo, atsikeldavo ir pavaikščiodavo, bet didžiąją laiko dalį praleisdavo lovoje. Vyskupas buvo davęs leidimą laikyti Mišias savo bute. 1972 m. balandžio 20 d. blogai pasijuto ir buvo nuvežtas į Šv. Juozapo ligoninę. Kitą dieną, 6 v. v., jis labai skubėdamas lotyniškai kalbėjo mirštančio maldas. Po 10 minučių pasirodė akyse ašaros, persižegnojo ir nustojo sąmonės, o 1972 m. gegužės 1 d. iškeliavo amžinybėn, kraujui išsiliejus smegenyse.

Iš artimųjų, be jį Londone ir Windsore globojusios Martos Rudzinskaitės, Lietuvoje liko brolis Petras ir sesuo Augustina. Kiti artimiausi šeimos nariai jau mirę. Gegužės 1 ir 2 d. d. laidotuvių namuose atkalbėtas Rožinis, 3 d. gausiai parapijiečių pripildytoje Šiluvos Marijos bažnyčioje kun. B. Pacevičius už jo sielą aukojo šv. Mišias. Bažnyčią ir jo karstą puošė daug gėlių, ypač rožių, kurias jis taip mėgo. Gegužės 4 d. iš šios bažnyčios buvo išlydėtas į Šv. Jono lietuvių kapines Port Credit, į kurias iš kunigų jis pirmas nukeliavo. Laidotuvių apeigose Londone ir Toronte dalyvavo mons. dr. J. Tadarauskas, kun. P. Ažubalis, kun. dr. J. Gutauskas, kun. D. Lengvinas, kun. B. Pacevičius, keletas kitataučių dvasiškių ir nemaža kanadiečių seselių vienuolių. Atsisveikinimo žodį tarė Kunigų Vienybės pirm. mons. dr. J. Tadarauskas, Londono klebonas kun. B. Pacevičius ir kt. Į apeigas Londone atsilankė daug parapijiečių ir velionies pažįstamų. Pamaldų metu įspūdingai giedojo solistai p. p. Paulioniai.

Ilsėkis Viešpaties ramybėje ir laisvos bei svetingos Kanados žemėje. **D. E.**

A. a. kun. Vincentas Rudzinkas

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIA DOVANA Į LIETUVĄ

SPECIALŪS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI

INTERTRADE

EXPRESS CORPORATION PIRMIAUSIAI JUMS TAI PASAKĖ, O DABAR JŪSŲ GIMINĖS TAIP SAKO.

Su specialiais rublių pažymėjimais j ū s ų giminės galės gauti visko tik už dalį reguliarios kainos, nes specialaus *rublio vertė yra 4 kartus ar* daugiau didesnė už reguliaraus rublio. Tai lyg nueitum į krautuvę su $100 ir gautum prekių už $200 ar $300 vertės ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai gali būti taip pat iškeičiami į pinigus didesne jų verte.

PILNAI GARANTUOTA IR APDRAUSTA. TIK INTERTRADE EXPRESS CORP. JUMS GREIČIAUSIAI PATARNAUS

Šie pažymėjimai pristatomi gavėjui į namus maždaug per 3 savaites. Dabar specialaus r u b l i o k a i n a yra $2.35.

TAI PILNA KAINA JOKIŲ KITŲ MOKESČIŲ

Galite siųsti kokia tik norite sumą.

PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMO ILIUSTRUOTO K A T A L O G O

Užsakykite dabar tik per

Labai svarbu! Automobiliai

gaunami tik per trumpą laiką

Greitas pristatymas

"ŽIGULIAI" VAZ 2101 ..... JAV $3214.00

"MOSKVIČ" 412 IZH ..... JAV $3155.00

"MOSKVIČ" 408 IE ..... JAV $3033.00

"ZAPOROŽEC" ZAZ 968 ..... JAV $2026.00

PRAŠYKITE SPECIALAUS MŪSŲ BIULETENIO SU A U T O M O B I L I Ų NUOTRAUKOMIS

A P A R T A M E N T A I

Prašykite specialaus m ū s ų biuletenio.

MES TURIME 23 METŲ PATIRTĮ ŠIAME VERSLE IR TŪKSTANČIUS PATENKINTŲ KLIENTŲ.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

EGZAMINŲ TVARKA

Šiemetinių egzaminų tvarką Lietuvos bendrojo lavinimo vidurinėse mokyklose pakeitė Sovietų Sąjungos ministerių kabineto patvirtintas tokių mokyklų naujasis statutas. Švietimo ministerijos mokymo-metodinio skyriaus viršininkas K. Poškus "Tiesos" 71 nr. praneša: "Naujoji instrukcija žymiai sumažina egzaminų skaičių tiek VIII, tiek ir vidurinės mokyklos baigiamosiose klasėse. Dabar aštuntokai vietoj 5-7 laikys tik 4, o vidurinės mokyklos abiturientai vietoj 8-10 egzaminų — tik penkis egzaminus. Lietuvių dėstomąja kalba mokyklų aštuntokai laikys gimtosios kalbos, rusų kalbos ir matematikos egzaminus raštu ir vieną egzaminą — gimtosios kalbos, rusų kalbos arba aritmetikos — žodžiu. Kurį, būtent, ketvirtąjį egzaminą teks laikyti, nulems burtai, kurių duomenys bus skelbiami respublikos mokykloms 10 dienų prieš egzaminus. XI klasės mokiniai laikys literatūros, algebros ir elementarinių funkcijų egzaminus raštu, TSRS istorijos bei visuomenės mokslo — žodžiu, taip pat vieną egzaminą iš humanitarinių disciplinų (literatūros, rusų kalbos arba užsienio kalbos), o kitą — iš gamtos-matematikos disciplinų (geometrijos, fizikos arba chemijos). Kuriuos, būtent, egzaminus teks laikyti, nulems taip pat burtai . . ." Aštuntokų egzaminavimas turi būti užbaigtas iki birželio 9 d., vienuoliktokų — iki birželio 15 d. Tuo būdu tikimasi turėti daugiau laiko sporto varžyboms, turizmui, dainų ir šokių šventėms, vasaros poilsio bei darbo stovykloms. Pedagogų taryboms taipgi leista mokinį su vienu nepatenkinamu pažymiu kelti į augštesnę klasę, kurioje jis bus įpareigotas tą pažymį ištaisyti sekančiais metais. Kurso kartoti paliekami mokiniai su trim metiniais nepatenkinamais pažymiais. Turintiem du nepatenkinamus metinius pažymius skiriami pataisos darbai. Jų egzaminai seniau būdavo laikomi iki liepos 25 d., o dabar bus laikomi birželio 26-30 d.d. arba rugpjūčio pabaigoje.

RUSAI NUŽUDĖ LIETUVĮ

Prokuroro padėjėjas I. Kuznecovas "Tiesos" gegužės 11 d. laidoje paskelbė trumpą pranešimą iš teismo salės. 1971 m. pavasarį Vilniuje, Filaretų gatvėje, buvo nužudytas lietuvis taksio vairuotojas M. Kulevičius. Jo žudikai — du rusai: V. Nemčenka ir niekur nedirbantis L. Nikonovičius, anksčiau baustas už grobstymus, neseniai grįžęs iš įkalinimo vietos. Apie jų teismą I. Kuznecovas informuoja: "Buvo visiškai įrodyta, kad Nikonovičius ir Nemčenka vairuotoją Kulevičių nužudė savanaudiškais tikslais ir labai žiauriai. Nikonovičius nuteistas aukščiausiąja bausme — sušaudyti. Nemčenka ryšium su psichiniu susirgimu pripažintas nepakaltinamu ir pasiųstas specialiam psichiniam gydymui. Nuosprendis galutinis ir kasacine tvarka neapskundžiamas.". Tai, žinoma, reiškia, kad L. Nikonovičius jau sušaudytas. Šią bylą sprendė Lietuvos augščiausiojo teismo baudžiamųjų bylų teisminė kolegija.

GYVENTOJŲ REGISTRACIJA

Demokratiniuose kraštuose be jokios registracijos policijoje gali kad ir kasdien keisti savo gyvenvietę. Lietuvoje vis dar galioja sovietų įvesta griežta gyventojų registravimo tvarka, palengvinanti KGB agentams jų sekimą. "Tiesos" 112 nr. laiškų skyriuje Vilniuje gyvenanti lenkaitė ar rusaitė J. Dulko klausia: "Esu priregistruota bendrabutyje, o gyvenu pas komunalinio buto nuomininkę. Ar nenubaus milicija šeimininkės, kad gyvenu jos bute neregistruota?" Redakcija, primindama pasų nuostatus, atsako: "... visi piliečiai turi gyventi ten, kur priregistruoti. Asmuo, kuris nesilaiko nustatytos tvarkos, ir buto nuomininkas ar savininkas, kuris leidžia gyventi savo bute neregistruotam asmeniui, gali būti nubausti administracinėmis baudomis iki 10 rublių . . ." Antros tokios bausmės susilaukusiem nuomininkam ar buto savininkam bauda gali būti padidinta iki 30 rublių.

KREPŠINIO SUKAKČIAI

Lietuvos knygynuose greitai buvo išpirkta penkiasdešimtmečio sukakčiai skirta knyga "Lietuvos krepšinis", parašyta trijų autorių — Lietuvos krepšinio federacijos ilgamečio vadovo Stasio Stonkaus, sportinėje spaudoje dirbusio Vytauto Kazakevičiaus ir "Sporto" laikraščio dabartinio darbuotojo Vytauto Zeliuko. Šio gausiai iliustruoto keliolikos spaudos lankų leidinio recenziją "Gimtojo Krašto" 19 nr. paskelbė Mindaugas Barysas. Jo teigimu, knyga "Lietuvos krepšinis" laikytina savotiška šio sportinio žaidimo Lietuvoje enciklopedija, parašyta chronologine tvarka. Ji pradedama pirmosiomis krepšinio rungtynėmis 1922 m. balandžio 23 d. ir baigiama paskutinėmis tarptautinėmis rungtynėmis. Skaitytojai supažindinami su Lietuvos krepšinio "krikštatėviais" Karoliu Dineika ir lakūnu Steponu Darium, JAV lietuvių krepšininkų įtaka bei jos dėka 1937 ir 1939 metais iškovotais Europos čempijonatais, išgarsinusiais Lietuvos vardą. Nemaža vietos skiriama pokario krepšiniui, žymiesiems krepšininkams, treneriams, krepšinio entuziastams. Sprendžiamos ir turėtų nesėkmių priežastys, jaunų talentų nuostolingas pasitraukimas. Algimanto Bertašiaus skyrius "Krepšinis skaičiais" atskleidžia svarbiuosius krepšinio turnyrus bei jų rezultatus.

"OKEANOGRAFAS"

Lietuvos hidrometeorologinė tarnyba, tirianti Baltijos jūros hidrometeorologines bei hidrochemines sąlygas, ligi šiol ribojosi Kuršių mariomis, Vislos įlanka, rytinėmis Baltijos pakrantėmis. Dabargi darbą leis praplėsti tyrimams įsigytas laivas "Okeanografas". R. Liužinas "Tiesos" 106 nr. praneša: "Tik ką gautas laivas aprūpintas naujausia okeonografine technika — jūros srovių ir temperatūros saviraščiais, moderniais vandens druskingumo nustatymo prietaisais. "Okeanografo" specialistai tirs jūros sroves, vandens temperatūros pasiskirstymą, hidrochemines sąlygas ir kitus hidrometeorologinius reiškinius. Ypatingas dėmesys bus skiriamas Baltijos ir Šiaurės jūrų užteršimo bei jų švarinimo problemoms."

VOKAI IR ATVIRUKAI

"Tiesa" 87 nr. paskelbė savo skaitytojo V. Liubino laišką: "Esu filatelistas. Susirašinėju su draugais iš daugelio šalių. Kiek galiu, propaguoju Lietuvos meną, architektūrą. Mielai pasiųsčiau ir spalvotus rinkinius "Kaunas", "Neringa", "Palanga", kurie pasirodė pastaraisiais metais. Tačiau kaip? Vokai yra standartiniai. Norint į juos įdėti atvirukus, reikia dalį nukirpti. O tai menkina atvirukų vertę. Negi negalima gaminti vokus įvairaus dydžio? Jeigu iš tikrųjų negalima, tada ir atvirukus reikėtų išleisti tokius, kurie atitiktų vokų ilgį." V. Kst.

DELHI, ONTARIO

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už tokį gražų priešvestuvinį pobūvį ir gražią dovaną. Ypatinga padėka priklauso rengėjoms, kurios tiek daug darbo įdėjo: p. p. Norkienei, Grincevičienei, Rasokienei, Rugienienei, Olekienei, Joneikienei ir Vieraitienei. Taip pat ačiū visoms viešnioms: p. p. R. Augustinavičienei, Ožalienei, Vytienei, Povilaitienei, Lapėnienei, Bertulienei, E. Augustinavičienei, Jakubickienei, Jokubilienei, Stradomskienei, Treigienei, Vitkauskienei, Žiogienei, Šulcienei, Galeckienei, Rutkauskienei, Mačiulienei, Rudokienei, Beržinienei, Namūrienei, Gerčienei, Vyšniauskienei, Usvaltienei, Šimkienei, Lingaitienei, Radauskienei, Steigvilienei, Laureckienei, Homeniuk, Lukošienei, Tranelienei, Obelienienei, Naujokienei, Augaitienei, Janulienei, P. Grincevičienei, Jurėnienei, Skodienei, Žebertavičienei, Ratavičienei, V. Mažeikienei, Šližienei, Zadurskienei, Stonkienei, J. Augustinavičienei, Gudinskienei, Dirsienei, V. Lapėnienei, Kairienei, Rimkienei, Cibulskienei, E. Mažeikienei, Rosenburg, Paurienei, Kisielienei, Mikelėnienei, Stungel, Masiulienei, Bikienei, Dadurkienei, Tamošauskienei, Matelis, V. Dirsė, Balčiūnas. Ačiū labai!

Birutė Čeikaitė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems už mums surengtas išleistuves, išvykstant į Kaliforniją. Ypatinga padėka rengėjoms — p. Mikėnienei, p. Liutkienei už įdėtą darbą ir sukvietimą tiek daug svečių. Dėkingi kun. klebonui dr. J. Gutauskui už per bažnyčios komiteto pirm. p. Stradomskį perduotus linkėjimus. Ačiū p. Stradomskiui už pasakytą gražią kalbą ir išreikštus linkėjimus viso komiteto narių vardu. Gili padėka visiems dalyviams: p. p. Banyliams, Dulkienei Toronte, Neviedoskiams Prestone, Kisieliams, Tamošiūnienei, Bartkams, Rušinskams Londone ir tabako augintojams — p. p. Mikėnams, Liutkams, Jurėnams, Macfarlams, Dambrauskams, Dambrauskams jn., Samams, Mačiuliams, Pargauskams, Mažeikoms, Rakščiams, Bagdonams, Tamošauskams, Stellai, Rosenberg, Stradomskiams, Baleišiams, Galdikams, Gindrėnams, Hesler, Dumšoms, Žiogams, Ožalams, Augustine, Gurkliams, Šimutienei, Vasiliūnienei, Skodienei, Jauneikoms, Žilvičiams. Dėkojame už labai gražią dovaną, kurią ūkininkų klubo vardu įteikė p. Jauneika. Jūsų visų parodytas nuoširdumas pasiliks su mumis nors ir tolimoje Kalifornijoje. Kviečiame visus jus atvažiuoti mūsų aplankyti. Dar kartą nuoširdus ačiū draugams, kaimynams ir bičiuliams. Jeigu ką nors praleidome nepaminėję, labai atsiprašome. Jums dėkingi —

Jonas ir Julija Onaičiai

Dr. ANDRES LAANSOO
Dr. NIJOLĖ ŠERNAS
praneša, kad atidarė
dantų gydymo kabinetą
ir priima pacientus pagal
susitarimą
120 Collier St., Barrie, Ont.
Tel. 705-726-3771

Vysk. M. Valančiaus šeštadieninės mokyklos X skyrių baigę abiturientai ir svečiai. I eilėje iš kairės: A. Murauskaitė, bankelio "Talka" atstovas E. Sudikas, X skyr. mokytoja — A. Volungienė, mokyklos globėjas mons. dr. J. Tadarauskas, mokyklos vedėjas J. Mikšys, KLB Hamiltono v-bos pirm. — K. Mileris, tėvų k-to pirm. — J. Stankus, I. Žilvitytė. II eilėj: D. Pajarskaitė, B. Pliskevičiūtė, B. Murauskaitė, N. Balsytė, J. Sakavičiūtė, D. Bilevičiūtė, A. Lukošiūtė, D. Lukavičiūtė, R. Kareckaitė, R. Budininkaitė. III eilėj: J. Kybartaitė, R. Keršytė, E. Gedminaitė, T. Čerškus, R. Trumpickas, Algis Grajauskas, E. Navickas, V. Gedrimas Nuotr. J. Juraičio

HAMILTON, ONT

VYSK. M. VALANČIAUS LITUANISTINĖ MOKYKLA 1971-72 metus užbaigė gegužės 13 d., išleisdama X skyriaus 8-tą laidą — 20 abiturientų. Iš viso baigusių — 103. Užbaigimo iškilmės pradėtos pamaldomis, kurias laikė mons. J. Tadarauskas ir pasakė mokiniams ir tėvams pritaikintą pamokslą. Užbaigimo aktas įvyko Jaunimo Centro salėje. Mokyklos vedėjas J. Mikšys, pradėdamas iškilmes, pakvietė visus atsistojimu pagerbti šiemet mirusį VIII skyriaus mokinį Dalių Stankų ir buvusią ilgametę mokyklos mokyt. Stasę Slavinskienę. Prezidiuman pakviesti: mons. J. Tadarauskas, KLB v-bos pirm. K. Mileris, X skyr. mokyt. A. Volungienė, parapijos k-to atstovas J. Kšivickis, bankelio "Talka" atstovas E. Sudikas ir tėvų k-to pirm. J. Stankus. X skyrių baigusiems mokiniams IX sk. mokiniai prisegė po gėlę. Baigusiems pažymėjimus įteikė mons. J. Tadarauskas ir mokyklos vedėjas. Visiems X skyrių baigusiems mokiniams buvo įteikta naujoji "Lietuvių poezijos antologija" su atitinkamu įrašu. Atsisveikinimo žodį tarė Adelė Lukošiūtė dešimtokų vardu, skyriaus mokytoja Aldona Volungienė ir mokyklos vedėjas. Dešimtokų simbolinį raktą perdavė A. Grajauskas būsimiems dešimtokams, kurį priėmė V. Kezys. Buvusiems 1970-71 m. X skyriaus mokiniams įteiktos dovanos — anglų-lietuvių kalbos žodynas (Baravyko). Laikraščių ir žurnalo skaitymo konkurse laimėjusiems įteiktos piniginės premijos. Užbaigiamąjį žodį tarė mokyklos vedėjas, palinkėdamas mokytojams ir mokiniams geros sveikatos, poilsio, o po atostogų — vėl susirinkti mokyklon. Kvietė dalyvauti mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje rugpjūčio 6-13 d. Dainavoje ir įstoti į Lituanistinį Pedagoginį Institutą. Mokslo metų užbaigimo proga išleistas mokyklos laikraštėlis "Žvilgsniai Ateitin" 2 nr. Jo vyriausias redaktorius — jaunas mokytojas K. Šeštokas. 1971-72 m.m. mokyklą parėmė aukomis: kredito kooperatyvas "Talka" — $2.000, Aušros Vartų parapija — $600, K. Lietuvių Fondas — $250, KLK Hamiltono apylinkės valdyba — $200, KLB švietimo komisija (konkursų premijoms) — $60 ir medžiotojų-žūklautojų klubas $50. Visiems aukotojams nuoširdžiausia padėka. **Vedėjas**

VEDYBINĖ SUKAKTIS. Alina ir Kazys Žilvičiai atšventė 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga atostogas praleido Meksikoje, o sugrįžę gegužės 20 d. rado gražiai paruoštas sukaktuves J. ir B. Sadauskų, M. Kalvaitienės ir F. Povilauskienės iniciatyva. Talkino p. Rickienė ir J. Norušienė. Dalyvavo apie 50 svečių. Sveikinimo kalbas pasakė R. Bagdonas ir "Aukuro" režisorė E. Dauguvietytė-Kudabienė. Įteikta vertingų dovanų, sugiedota "Ilgiausių metų". Sukaktuvininkai augina gražią šeimą. A. Žilvitienė yra viena pagrindinių "Aukuro" aktorių. Jos mamytė p. Rickienė ir sūnus Algis taip pat priklauso "Aukurui". K. Žilvitis yra medž. dr-jos narys. **J. P.**

A. EISMANTAITĖ praneša, kad jos padėkoje "TŽ" 21 nr. pavardės turėjo būti: B. Stanienei, B. Norkienei, K. Bartkienei ir O. Stonkienei.

KAPINIŲ LANKYMO dieną — gegužės 28 daug hamiltoniečių dalyvavo laisvės manifestacijoj, kurią surengė KLK Centras lietuvių kapinėse Mississauga, Ont. Ten yra palaidota jau daug hamiltoniečių ir pastatyta gražių paminklų. **L.**

Sault Ste. Marie, Ont.

MŪSŲ BENDRUOMENĖ gyvai domisi jaunimo kongresu Čikagoje, rūpinasi atstovo pasiuntimu ir lėšų telkimu. Apylinkei paskirta sutelkti $800. Daugumos nuomone, kiek tai galima patirti iš privačių pasikalbėjimų, ta suma turėtų būti paskirta iš apylinkės valdybos iždo, nors yra ir kitaip manančių. Jaunimo reikalams nereikėtų gailėti lėšų. **Kor.**

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

—o—

Hamiltono "Kovo" mergaičių krepšinio komanda (16—18 metų), laimėjusi Š. Amerikos lietuvių pirmenybėse Klevelande I vietą ir taurę. Pirmoj eilėj iš kairės: Kareckaitė Linda, Lukoševičiūtė Adelė, Kareckaitė Rūta; II-eilėj: Pakalniškytė Anita, Solovaitė Loreta, Zubaitė Loreta, Grajauskaitė Dalia, Rickutė Vaida. Trūksta Stukaitės Virginijos ir trenerio Vyto Stuko

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.	depozitus	5%
antradieniais	10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas	6%
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.	už vienų metų terminuotus	
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.	indėlius	6½ %
penktadieniais	10 — 7 v.vak.	ir virš $10.0000 - 3 metams	7%
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.	Duodame:	
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais		asmenines paskolas iš	10%
šeštadieniais "Talka" uždaryta.		nekiln. turto paskolas iš	8½ %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.800.000.

ŠVIEŽIA MĖSA — DEŠROS — SKANUMYNAI
R. Denninger Limited
284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario Guelph Line & Prospect, Burlington, Ont.

VANCOUVER, B.C.

MOTINOS DIENA. Gegužės 14, sekmadienį, specialias pamaldas už gyvas ir mirusias mūsų motinėles atlaikė kun. Oliver Šv. Vincento ligoninės koplyčioje. Ligoninės auditorijoje įvyko iškilmingas minėjimas. Dalyvavo rekordinis lietuvių skaiskaičius. Kas juos sutraukė, sunku atspėti. Įskaitant jaunimą ir vaikus, buvo 74 asmenys. Tai daugelio metų rekordas! Minėjimas pradėtas Tautos himnu. Apyl. v-bos pirm. F. Valys tarė įžanginį žodį ir pakvietė Jūratę Batūrienę minėjimo programai vadovauti. Pirmoji scenoje pasirodė J. Bubnienė su eilėraščiu "Motina". R. Gumbelis padeklamavo eilėraštį apie mamytę. Paskaitą apie Motinos Dieną skaitė p. Česnaitienė iš Clearbrook, B.C. Paskaitai pasibaigus, turbūt nebuvo nė vieno klausytojo, kuris abejotų lietuvės motinos reikšme šeimai, visuomenei ir kultūrai palaikyti bei gaivinti. Rūta Radzevičiūtė skaitė prozos dalykėlį "Mamytė mirė Sibire". Pianinu pora dalykėlių paskambino Aldona Sakalauskaitė. Atgijusi tautinių šokių grupė "Ažalynas" pašoko Žiogelį, akordeonu palydint K. Batūrai. Šoko tik 3 poros — 4 mergaitės ir du berniukai: P. Klimaitė, Vileitaitė, Skabeikaitė, Bubnienė, R. Smitas, Skabeikis. Tikimės, ateityje bus daugiau. Aldona Klimaitė skaitė eilėraštį, o jauniausias berniukas S. Vanagas pasakė sveikinimą savo motinai anglų kalba ir įteikė rožių puokštę. Su savo kūryba, t.y. dviem eilėraščiais, pasirodė F. Valys. Vienas jų buvo skirtas jo paties mirusiai motinai anapus geležinės uždangos. Kulminacinis programos įvykis buvo estų kvarteto pasirodymas. Tai nuopelnas mūsų apylinkės pirm. F. Valio. Jis tą kvartetą ne tik pakvietė, bet ir išmokė jį dainuoti lietuvišką dainą "Tėviškėle, tėviškėle". Visi klausytojai buvo taip nustebinti, kad net savo ausimis netikėjo, jog dainuoja lietuviškai. Kvartetas buvo puikus. Jo vadovas — Herbert Kirvas, akompaniatorius — jo sūnus. Programa buvo užbaigta pirmininko žodžiu ir padėkota visiems programos dalyviams bei svečiams. Pabaigai minėjimo dalyviai sudainavo "Lietuva brangi". Tenka pastebėti, kad ir Vankuveryje yra balsingų žmonių, tačiau juos suburti kokiam kvartetui ar duetui reikia stebukladario — neįmanoma prisiprašyti. Gaila, kad esam nerangūs.

Po meninės programos buvo vaišės ir kavutė. Visos motinėlės nepaprastai gražiai atrodė su prisegtom gėlėm, kurias aukojo apyl. valdyba, o priseginėjo jų vaikai. Toms motinoms, kurios čia savo vaikų neturėjo, gėles prisegė K. Skabeikytė ir kt. Atgijus "Atžalynui", B. Vileita įteikė sveikinimo laišką ir čekį $250 iš dabar gauto pelno už "Atžalyno" vardu išleistos muzikos plokštelės "Kur gimta padangė". Parengimo vadovė dėkojo visiems atsilankiusiems ir visom poniom už taip gausų atneštą maistą. Labai ačiū. **St. Simanavičienė**

St Catharines, Ont.

ŠIEMET JONINES rengia Niagaros pusiasalio skautų rėmėjų būrelio valdyba Merriton Community Centre Hall. Programą atliks garsusis Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras" (60 asmenų). Bus gražių dainų, deklamacijų ir šokių pynė. Veiks įvairūs bufetai. Šventė įvyks birželio 24 d. 6 v. v. Po meninės dalies bus šokiai, kuriems gros Hamiltono lietuvių orkestras, vadovaujamas J. Vaičiaus.

OTTAWA ONT.

ETNINIS SEMINARAS. "Heritage Ontario" rengėjų patariamojo komiteto narys T. W. Rees sukvietė tautinių grupių veikėjus į eilę seminarų, gvildenančių etnografines problemas. Tokie seminarai buvo rengiami visoj Ontario provincijoj, siekiant išjudinti dėmesį kongresui Toronte. Seminarai buvo suorganizuoti labai skubotai — pakvietimai išsiuntinėti prieš 3 dienas. Kalbėtojai buvo valdžios tarnautojai. Diskusijoms buvo pasiruošę tiktai prancūzai, ukrainiečiai ir vokiečiai. Vėliau ukrainiečiai sušaukė visų mažesnių grupių susirinkimą, kuriame apie grupių pasiruošimą "Heritage Ontario" kongresui kalbėjo ukrainietis dr. N. Derzko iš Toronto. Geriausiai yra pasiruošę ukrainiečiai. Iš Otavos lietuvių minimame kongrese dalyvaus dr. M. Ramūnienė. **K.**

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

RYŠIUM SU PREZ. R. NIKSONO kelione į Sovietų Sąjungą gegužės 17 d. JAV valstybės departamente ir Baltuosiuose Rūmuose lankėsi ALTos pirm. dr. K. Bobelis, lydimas vašingtoniečio dr. J. Genio. Dėmesio centre buvo beveik 75.000 JAV piliečių parašų turinti peticija, protestuojanti prieš priverstinį Lietuvos įjungimą Sovietų Sąjungon, religinės laisvės, žmogaus ir laisvo apsisprendimo teisių laužymą. Prez. R. Niksonas prašomas atkreipti reikiamą dėmesį į Lietuvos kančias. Peticija Baltuosiuose Rūmuose buvo įteikta prez. R. Niksono specialiam patarėjui Harry S. Dent, kuris ALTos laišką pažadėjo perduoti prez. R. Niksonui, o peticiją su parašais — Baltųjų Rūmų knygynui. "Amerikos Balso" lietuviškai laidai ALTos pirm. dr. K. Bobelis įkalbėjo juoston pranešimą apie peticijos įteikimą.

SPECIALŲ RAŠTĄ prez. R. Niksonui VLIKas pasiuntė gegužės 11 d. Jame Lietuvos katalikų protestu ir S. Kudirkos teisme pasakyta kalba pabrėžiami lietuvių tautos laisvės siekiai, primenama, kad viešnagės metu gali būti iškeltas Baltijos valstybių ir kitų kraštų klausimas. Kadangi dabartinė padėtis Europoje yra susidariusi tik dėl Sovietų Sąjungos agresinių veiksmų bei tarptautinės teisės pažeidimų, tai jos oficialus įteisinimas būtų skaudus smūgis pavergtoms tautoms, neturįs nieko bendro su įtampos sumažinimu. VLIKas prašė prez. R. Niksoną ir toliau nepripažinti Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, susilaikyti nuo betkokių pažadų, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai galėtų pakeisti ligšiolinę nepripažinimo politiką, reikalauti lietuvių tautai laisvo apsisprendimo teisės demokratinei Lietuvos valstybei atstatyti. Rašte pabrėžiama: "Lietuvių tauta turi ypatingą vilį bei pasitikėjimą, jog nebus pripažinta sovietų imperijos ekspansija."

"LAISVĖS ŽIBURIO" radijas Niujorke prez. R. Niksono kelionę į Maskvą norėjo panaudoti S. Kudirkos išlaisvinimui. "Americans for Simas Committee" vardu buvo surinkta apie 15.000 parašų specialiai peticijai, išsiuntinėti pranešimai tūkstančiui laikraščių. Niujorko ir New Jersey valstijų parlamentai priėmė rezoliucijas, raginančias prez. R. Niksoną iškelti S. Kudirkos klausimą Maskvoje.

PLAČIĄ AKCIJĄ Lietuvos išlaisvinimo klausimu yra išvysčiusi ir JAV LB informacinė tarnyba, pagrindinį dėmesį skirianti žymiesiem laikraštininkam ir JAV kongresui. Vien tik dr. Russell Kirk straipsnį "Simas Kudirka And The Tragedy Of Baltic States" paskelbė apie 150 amerikiečių laikraščių. Šis sindikuotas skiltininkas yra narys "Americans For Congressional Action To Free The Baltic States". Jungtinių pastangų dėka JAV kongrese atstovų rūmų narys John M. Ashbrook papildoma rezoliucija pasiūlė Baltijos kraštų laisvės klausimą iškelti Jungtinėse Tautose. Ji papildo ir primena JAV aštuoniasdešimtojo kongreso priimtą rezoliuciją "H. Con. Res. 416".

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO II Kongreso finansų komisijos spaudos konferencija buvo surengta gegužės 19 d. Brooklyne, Kultūros Židinyje. Jos tikslas — išjudinti aukotojus ir mecenatus. Kongreso numatyta sąmata yra $160.000. Atskaičius numatytas kongreso pajamas ir užsibrėžtą Kanadoje surinkti sumą, JAV lietuviai turi sutelkti $90.000. Lig šiol yra surinkta $29.039, t.y. 32,3% reikiamos sumos. Aukotojai prašomi paskubėti, nes ligi kongreso liko nedaug laiko. Aukų laukia jaunimo II kongreso finansų komisija, 530 Fifth Ave., New York, N. Y. 10036, USA. Komisiją sudaro: pirm. dr. J. Kazickas, organizacinis skyrius — dr. V. Vygantas, S. Arūnas, vajaus skyrius — A. Sabalis, J. Ulėnas, R. Alinskaitė, iždo skyrius — V. Vebeliūnas, L. Šileikytė, informacijos skyrius — R. Čerkeliūnienė, J. Oniūnas, sekretoriatas — G. Ivaškienė, G. Kumpikaitė, N. Žukauskienė ir įgaliotinis Čikagoje dr. P. Gumbakis.

Venecuela

"POLAR" ALAUS DARYKLOJE Caracas mieste jau keliolika metų dirba grupė lietuvių — V. Misevičius, A. Biskys, J. Ambrozevičius, B. Narvilas ir K. Marcinkevičius.

INSTITUTO EXPERIMENTAL de Formacion Docente vidurinius mokslus studijuojantys broliai Aras ir Rimas Mažeikos redaguoja moksleiviams skirtą laikraštį "El Hecho". Juos iš 2.400 moksleivių pasirinko vadovybė, nepaisydama jų lietuviškos kilmės. Abu broliai yra labai geri mokiniai, gaunantys augščiausius pažymius ir kasmetinį atleidimą nuo egzaminų. Jiedu taipgi gražiai kalba lietuviškai.

Urugvajus

LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJA suorganizavo naują krepšinio komandą, kuri žada tęsti Vyčio komandos tradicijas. Ją treniruoja buvęs Vyčio krepšininkų komandos kapitonas dr. Vytautas Bagurskas.

SĖKMINGĄ KONCERTĄ Montevideo mieste, Lietuvių Kultūros Draugijos salėje, turėjo viešnia iš Čikagos sol. Dalia Noreikaitė-Kučėnienė. Jai akompanavo pianistė Teresė Drobniauskaitė-Modzelewski.

Argentina

ALBERTO NOVION trijų veiksmų komedija "Yo quiero ir a Mar del Plata" ("Noriu važiuoti į Mar del Plata") gegužės 20 d. buvo suvaidinta Argentinos Lietuvių Centre argentiniečiams ir lietuviams. Spektaklį režisavo AL Centro narys Santiago Rossi.

JAUNIMAS SURENGĖ gražias išleistuves AL Centre į JAV išvykstančiam inžinerijos fakulteto studentui Alfredui Džiugiui, dirbančiam elektroninių IBM skaitytuvų firmoje Buenos Aires. Pusę metų jis dirbs šios amerikiečių firmos centre ir bus ryšininku su jos skyriumi Argentinoje. A. Džiugis jau atvyko į JAV ir aplankė savo bičiulius G. V. Balčiūnus Toronte.

TARNYBOS REIKALAIS Argentinoje lankėsi čikagietis inž. Rimas Banys. Su Buenos Aires lietuvių įstaigomis bei įdomesnėmis vietomis jį supažindino studentas Kęstutis Mikalonis.

Australija

PIRMĄJĮ ŠIO SEZONO POBŪVĮ Geelonge surengė Vyčio sporto klubas. Jo valdyba pagerbė Vyčio vyrų krepšinio komandą, Sidnėjuje laimėjusią Australijos lietuvių krepšinio pirmenybes. Specialius trofėjus įteikė Geelongan atvykęs ALF Sąjungos pirm. J. Tamošiūnas. Jis taipgi tarė sveikinimo žodį ir painformavo vakaro dalyvius apie Australijos lietuvių krepšinio rinktinės išvyką į JAV ir Kanadą. Baliuje dalyvavo rinktinės treneris J. Gružauskas ir iš Amerikos grįžęs Edis Palubinskas, kuris su Australijos rinktine dalyvaus pasaulinėje olimpiadoje Miunchene.

EUROPON IŠSKRIDO sunkiai serganti Violeta Mauragienė, lydima mamytės sol. Genovaitės Vasiliauskienės. Ten jos žada aplankyti Liurdą ir ilgesnį laiką gydymosi tikslu praleisti V. Vokietijoje. "Tėviškės Aidų" pranešimu, Adelaidės katalikų savaitraštis "The Southern Cross" paskelbė, kad Violeta serga nepagydomu vėžiu, kurį galėtų išgydyti tik stebuklas Liurde.

Italija

MARIJONŲ VIENUOLIJOS vyr. vadovo pavaduotojas ir tarėjas kun. Viktoras Rimšelis eismo nelaimėje nusilaužė ranką. Iš ligoninės jau grįžo namo, bet turės ranką keletą savaičių laikyti gipse.

LIETUVIAI SALEZIEČIAI Vytėnais pavadintame savo centre Frascati prie Romos ruošiasi statyti bendrabutį, kuriame bus vietos 30 jaunuolių. Liepos mėnesį rengiama jaunimo stovykla jų vasarvietėje Italijos Alpėse prie Materhorno. Šioje vasarvietėje gali apsistoti iš JAV ir kitų kraštų atvykę lietuviai, ypač rugpjūčio mėnesį. Tokiu atveju prašoma iš anksto pranešti šiuo adresu: Via Colonna 2, 00044 Frascati-Roma, Italy.

Vokietija

HUETTENFELDE GEGUŽĖS MĖNESĮ palaidoti du lietuviai—Frankfurte prie Majno mirusi a. a. Julija Ostrauskaitė-Grigaliūnienė ir Huettenfelde miręs 5 metų amžiaus a. a. Paulius Kungys. Rygoje 1908 m. gimusi J. Grigaliūnienė nepriklausomoj Lietuvoj turėjo "Fox" generalinę atstovybę ir nuo 1950 m. iki mirties su vyru dr. S. Grigaliūnu dirbo šios firmos filmų nuomojimo skyriuje Frankfurte. Mažasis Paulius buvo jauniausias chemijos inž. Stasio Kungio sūnus, gimęs Kalifornijoje. Inž. S. Kungys su šeima savo bendrovės 1970 m. buvo atsiųstas V. Vokietijon ir apsigyveno Huettenfelde. Mažasis Pauliukas turėjo dvi sunkias operacijas ir ilgą bei skausmingą gydymą. Laidotuvių apeigas atliko kun. A. Bernatonis, asistuojamas Vasario 16 gimnazijos keturių mokinių ir kapeliono kun. J. Dėdino, tarusio atsisveikinimo žodį. Birželio mėnesį inž. S. Kungio šeima, netekusi savo jauniausios atžalos, grįš Kalifornijon.

ROMUVOJ POSĖDŽIAVUSI VLB krašto valdyba nutarė rengti lietuvių kilmės vaikams vasaros stovyklą liepos 23 — rugpjūčio 13 d. d. Romuvoje. Stovyklos mokestis: už vieną vaiką — 100 DM, už antrą iš tos pačios šeimos — 70 DM, už trečią ir sekančius vaikus — po 50 DM. Stovyklautojų amžius — 8—13 metų. Juos iki liepos 10 d. registruoja VLB krašto valdyba, apylinkių valdybos ir lietuviai kapelionai.

"LABDAROS" DRAUGIJOS metiniame susirinkime Stuttgarte veiklos apžvalgą padarė pirm. J. Glemža. Mokslus einantį jaunimą remianti "Labdara" šiuo metu turi 72 narius šešiuose kraštuose. Jų skaičiui padidinti planuojamas naujas vajus. Kaikuriais atvejais "Labdaros" pagalbos susilaukė ir kiti vargan ar nelaimėn patekę tautiečiai. Naujon valdybon buvo išrinkti: pirm. — J. Glemža, vicepirmininkais — A. Laage-Kasiulis ir dr. J. Norkaitis, ižd. — dr. M. Baublys. Revizijos komisiją sudarė: pirm. J. Norkaitis, sn., nariai L. Dirsė ir P. Suoka. Metiniam "Labdaros" susirinkimui pirmininkavo dr. P. Karvelis, sekretoriavo Z. Glemžienė.

Estų kvartetas, dainavęs Vankuverio lietuviams Motinos Dienos programoje. Jie padainavo ir vieną lietuvišką dainą

Leidinys apie Lietuvos universitetus

Papildydama anksčiau spaudai *duotas informacijas, Lietuvių Profesorių* Dr-ja Amerikoje — LPDA praneša, kad jos 1972 m. pradžioje išleistam stambiame 912 psl. tome apie Lietuvoje veikusius nuo 1579 iki 1944 m. universitetus yra daug ligi šiol neskelbtos medžiagos.

Darbas sumanytas ir ruošiamoji stadija prasidėjo 1962 m. Abejonių kėlė ir stambiausioji kliūtis organizatoriams buvo šiame krašte stoka dokumentų ir spaudinių apie mūsų XX šimtmečio universitetus. Apie 1966 m. draugijos valdyba sudarė redakcinę komisiją daugiausia iš Vyt. Didžiojo un-to paskutiniųjų dekanų ir dėstytojų. Abiejų un-tų rektoriai — M. Biržiška ir J. Gravrogkas jau nepajėgė darbe dalyvauti. Redaguoti buvo pakviestas tada LP DA narys Pr. Čepėnas. Rašė daugiau kaip 50 autorių - bendradarbių. Turinį sudaro arti 80 pozicijų. Jos suskirstytgos į keturias pagrindines dalis.

1. Mūsų universitetų bendroji istorija. Ją parengė dr. A. Rukša V. Vokietijoj, 350 psl. Medžiagą galima taip sugrupuoti: a. senovės Lietuvos augštosios mokyklos iki 1832 m., b. Vilniaus un-to atkūrimo klausimas 1832—1919 m., c. Lietuvos respublikos un-tai.

II. Universitetai ir jų veikla 1922—1944 m., 308 psl., apie 40 talininkų. Čia supažindinama su įstatymais, statutais, reformomis, centro organais (taryba, senatas, komisijos . . .) Aprašomi visi fakultetai, jų skyriai, katedros, bibliotekos, institutai, laboratorijos, kabinetai, seminarai, mokslo planai, reguliaminai, studijų eigos taisyklės, mokomasai personalas, studentija. Veiklos įtaka kraštui. Šioje, sumanytojų nuomone, svarbiausioje veikalo dalyje yra daug temų, kurios liečia antrą veiklos dešimtmetį. Daug jų paliečiamos spaudoje pirmą kartą, nes dėl skaudžių politinių katastrofų un-tai visiškai negalėjo nuo 1939 m. nieko spausdinti. Čia kiek galint pilniau turėjo būti apžvelgta 1939—1944 m. veikla.

Pagal pirmykštį planą, paskirus fakultetus ištisai aprašė tik šie autoriai: kun. J. Pauperas — evangelikų teologijos, S. Dirmantas — *technikos ir statybos, dr. J. Meškauskas* — medicinos su jo skyriais ir dr. A. Damušis (S. Dirmanto paprašytas) — technologijos. Kiti fakultetai aprašyti kelių asmenų, ir tai dalimis — skyriais, katedromis, seminarais . . . Platesnę apžvalgą "Lietuvių ir kitų kalbų studijos . . ." davė P. Jonikas, J. Grinius aprašė teologijos-filosofijos f-tą, S. Yla — teologijos skyrių ir fakultetą, J. Girnius — filosofijos fakultetą, J. Jakštas — istorijos skyrių. Katedras aprašė: astronomijos — Č. Masaitis, psichologijos — A. Liaugminas, botanikos — J. Rauktys, geofizikos ir meteorologijos — I. Saldukas, teatro seminarą — V. Sruogienė ir t. t. Apie bibliotekas ir skaityklas platokai parašė Pr. Čepėnas ir E. Kačinskienė. Neišvengiamai atsiradusias spragas užpildė Pr. ir A. Čepėnai.

Redakciniais sumetimais šioje antroje dalyje visa sukaupta medžiaga nebuvo panaudota.

Yra poskyris apie studentų organizacijas. Rašo: Pr. Čepėnas, St. Rauckinas, M. Valiukėnas, A. Augustinavičienė, A. Kučys.

III. Trečiąją dalį sudaro atsiminimai profesorių ir studentų. Čia S. Dirmantas parūpino M. Biržiškos "Vilniaus universitetas vokiečių okupacijos metais" ir St. Kairio atsiminimus. Be to, yra straipsniai: V. Brizgio — Okupacijų metai un-te, Z. Ivinskio — apie K. Pakštą ir St. Šalkauskį ir kt.

IV. **Bibliografijos** *dalį parūpino* specialistas P. Dilys. Joje yra trys skyriai: a. universitetų leidiniai (statutai, reguliaminai, apyskaitos, kalendoriai . . .); b. fakultetų, katedrų ir kitų un-tų įstaigų leidiniai; c. mokslo personalo kaikurie spausdinti darbai. Medžiaga yra suskirstyta: spausdinta Lietuvoje 1922—1944 metų laikotarpyje, pasirodžiusi už *Lietuvos ribų nuo 1945 iki 1972 m.*

Pridėta santrauka anglų kalba, vardynas, leidėjo ir redakcinės komisijos padėkos bendradarbiams, talkininkams ir aukotojam-rėmėjams, mecenatų ir garbės prenumeratorių sąrašas.

St. Dirmantas

Baltijos kraštai mokslinėj konferencijoj

Grėsmė baltiečiams ir ukrainiečiams • Ukrainietis apie Lietuvą • Baltiečių ir slavų kalbos • Lietuviai literatūroj • Knygų ir dailės paroda • Kritiškos pastabos

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Lietuvos ateitis

Socialinių mokslų sekcijoj buvo gana aktualių paskaitų. Prie tokių skirtina ukrainiečio prof. Y. Bilinskio paskaita "Dabartinė politika Baltijos kraštuose ir Ukrainoj". Remdamasis sovietiniais ir vakariečių duomenimis, profesorius dėstė, kad Baltijos kraštai, nežiūrint okupacijos, p r i k l a u s o prie labiausiai pasiturinčių respublikų ir daugiausia pažengusių kultūrinėje srityje. Kaikuriais atžvilgiais jie net pralenkia Ukrainą pvz. gamyboj. Rusinimui jie stipriau priešinasi nei ukrainiečiai. Demografiniu požiūriu estai ir latviai yra silpnesnėje padėtyje nei ukrainiečiai dėl mažo gyventojų prieauglio. *Augštas gyvenimo lygis Estijoj* ir Latvijoj, plati pramonė ir Maskvos politika vis daugiau atmiešia gyventojus importuotais rusais. Valdančiųjų viršūnėse tebėra estai, latviai, lietuviai, bet tik iš vardo. Jie arba nenori, arba negali, arba nenori ir negali priešintis Maskvai. Rusiškajai asimiliacijai lengviau pasiduoda ukrainiečiai, nes jie artimesni rusams. Visdėlto profesorius pasisakė nesąs pesimistas dėl Ukrainos ateities, nes joje yra gana gyva tautinė sąmonė, bet nesąs optimistas dėl baltiečių, ypač estų ir latvių.

Prof. Y. Bilinskio paskaitą papildė komentatoriai — armenė M. K. Matossian ir ukrainietė N. C. Noonan. Ukrainietis R. Szporluk, papildydamas albano P. Prifti paskaitą, kurioje jis nagrinėjo mažųjų ir didžiųjų valstybių vaidmenį moderniajame pasaulyje, reiškė gana originalias mintis. Pasak jo, geografinis ir demografinis didumas nelemia. Šalia to yra kultūrinė ir ekonominė galybė (pvz. Šveicarija, Mongolija). Tokia Islandija su 210.000 gyventojų savo kultūriniu gyvenimu pralenkia nevieną didelę valstybę. Prisiminė jis ir Lietuvą. Praeityje ji buvo didžiųjų valstybių eilėje. Lietuva ir dabar daugiau gravituojanti į rytus nei į vakarus. Dėlto ji ta prasme nėra Baltijos kraštas, kaip Estija ir Latvija, kurios orientuojasi daugiau į Skandinaviją ir Vokietiją. Lietuvos ateitį labiau esą lems rytiniai veiksniai. Jos išlikimui svarbi tautinė sąmonė, ryšiai su kaimyniniais kraštais, plėtimas kultūrinio pliuralizmo sovietiniuose rėmuose. Vienas iš klausytojų pastebėjo, kad Baltijos kraštų ateitį labiausiai lems kūdikiai, t. y. gimimų skaičius.

Slavai ir baltiečiai

Kalbotyros sekcijoje buvo skaityta visa eilė įdomių paskaitų, tačiau jų dauguma buvo labai specialios ir tik tos šakos žinovams bei studentams suprantamos. Viena suprantamesnių buvo prof. Antano Klimo *paskaita slavų ir baltiečių kalbų* klausimu. Esą vieni bando įrodyti, kad baltiečių ir slavų kalbos yra kilusios iš abiem bendros baltiečių-slavų prokalbės, o kiti — kad buvo dvi atskiros prokalbės, kurios ilgai turėjo kontaktų viena su kita. Prof. A. Klimas su savo studentais yra išstudijavęs ir atradęs, kad *metodai, kuriais remiasi bendros* baltiečių-slavų prokalbės šalininkai, pateikdami tų kalbų panašumus, daug įtikinamiau įrodo baltiečių ir germanų kalbų panašumą, nors dar niekas nėra pasisakęs už bendrą baltiečių-germanų prokalbę. Jo manymu, panašumai randami tarp visų šių trijų prokalbių todėl, *kad tiek baltiečių, tiek germanų* ir slavų prokalbės išsivystė greičiausiai toj pačioj geografinėj srity iš visiems bendros indoeuropiečių prokalbės ir išlaikė kaikurias archaiškas formas: vienas bendras slavams-baltiečiams, kitas — germanams-baltiečiams.

Lietuvių literatūra

Šioje baltistikos konferencijoje lietuviai bene stipriausiai reiškėsi literatūroje ir neatsiliko nuo savo kolegų estų ir latvių. Turbūt tai prof. R. Šilbajorio nuopelnas. Jis aktyviai dalyvauja baltiečių studijų draugijoj ir, berods, yra išrinktas būsimos kadencijos valdybos pirmininku (president elect). Pirmininkavo jis vienam visumos posėdžiui ir vienam literatūros sekcijos posėdžiui, o kitame skaitė paskaitą apie H. Radauską. Be to, paskaitas skaitė A. Landsbergis, I. Gražytė, Br. Vaškelis. Pastarasis su A. Landsbergiu gvildeno okupuotos Lietuvos rašytojus (J. Marcinkevičių, J. Glinskį, K. Sają, R. Lankauską), o I. Gražytė — V. Krėvę. Jų paskaitomis domėjosi ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai.

Socialiniuose moksluose iš lietuvių paskaitininkų buvo tiktai P. Mažeika. Prof. V. Vardys, turėjęs pirmininkauti vienam posėdžiui, negalėjo atvykti. Gražiai reiškėsi kaip pirmininkas prof. Br. Kaslas vienoj istorijos sekcijoj, kuri buvo daugiau politinė kaip istorinė.

Parodos

Ryšium su konferencija Toronto universitete buvo surengtos parodos — knygų ir tapybos. Knygų skyriuje kiekvienai tautybei buvo skirtas atskiras stalas. Nedidelėje patalpoje buvo *išdėstyti Toronto universiteto* bibliotekos turimi svarbesni leidiniai. Iš viso tų leidinių bibliotekoje yra 1569. Tai matyti iš specialaus leidinio "Baltic Material in the University of Toronto Library", kurį labai kruopščiai paruošė kolektyvas, vadovaujamas latvės E. Ziplans. Iš lietuvių tame kolektyve dirbo *Vida Mockuvienė-Jurgulytė*, Toronto un-to bibliotekos tarnautoja. Iš leidinio matyti, kad bibliotekoje yra apie 500 lituanistinių knygų anglų, lietuvių, vokiečių, rusų ir kitomis kalbomis.

Hart House galerijoj buvo įrengta tapybos paroda, kur visom trim tautybėm atstovavo iš*kilieji dailininkai. Lietuvių* dailei atstovavo A. Galdikas su 10 paveikslų, surinktų iš Toronto lietuvių. Aplamai, paroda buvo rinktinio lygio, verta platesnio dėmesio. Kadangi galerija yra universitete, vargu ar plačioji visuomenė pastebėjo. Spaudoj apie ją neteko rasti atsiliepimų.

Vertintojo akimis

Trečioji baltistikos konferencija Toronte, kiek teko girdėti iš dalyvavusių ankstyvesnėse, buvo geriausia visais atžvilgiais, t.y. padaryta žymi pažanga. Nėra abejonės, kad "Association for the Advancement of Baltic Studies" atlieka reikšmingą misiją akademinėje plotmėje. Ji *įveda Baltijos kraštus į augštąsias* mokyklas, kurias baigusieji amerikiečiai ir kanadiečiai turi svarų vaidmenį visuomenės gyvenime. Bene didžiausias šios studijinės konferencijos pliusas yra tas, kad joje dalyvavo visa eilė kitataučių mokslininkų, besidominčių baltistikos klausimais. Tuo būdu Baltijos kraštų *problemos išnešamos į tarptautinę* plotmę. Prie teigiamų dalykų reikia skirti ir tai, kad organizatoriai stengėsi sudominti konferencijos paskaitomis beveik visas augštąsias mokyklas Š. Amerikoje ir mokslines draugijas, neužmiršdami ir vietinės baltiečių visuomenės. Techniškai konferencija taip pat buvo gerai suorganizuota. Prie neigiamų dalykų tektų skirti programos perkrovimą. Sudėti apie 80 paskaitų į 3 dienas ir dar rasti laiko pramoginei daliai, yra perdaug. Dalyvavusieji betgi amerikiečių panašiose konferencijose aiškino, kad jose būna dar blogiau. Greičiausiai amerikiečių konferencijos būna žymiai gausesnės ir dėlto dalyviai natūraliai pasiskirsto į atitinkamas sekcijas. Šioje baltiečių konferencijoje, kur d a l y v i ų skaičius neprašoko 500, paskaitų krūvis buvo perdidelis. Nevienas iš dalyvių sakė — "too much". Tautybių atžvilgiu trūko išbalansavimo. Galbūt nekreipta dėmesio, bet kai iš daugiau kaip 80 paskaitininkų matai tiktai 13 lietuvių, pastebi, kad nėra pusiausvyros. Neatrodo, kad stokotų lietuvių intelektualų. Be to, šį kartą programoje buvo ribotasi tiktai humanistiniais mokslais. Dėlto daugelis baltiečių, tiksliųjų mokslų žinovų, lieka nuošaliai. O kodėl pvz. šių mokslų atstovai negalėtų savo sekcijoj gvildenti darbų, atliktų savo tautiečių Baltijos kraštuose ir kitur? Gal tai nebūtų baltistika tikrąja prasme, bet atspindėtų baltiečių mokslininkų įnašą pasaulio civilizacijon. Tai irgi svarbus aspektas.

Lietuvių dalyvavimas

Bene labiausiai apgailėtinas dalykas šioje konferencijoje — silpnokas lietuvių dalyvavimas. Didžiausia baltiečių grupė silpniausiai buvo atstovaujama. Lietuvių iš viso galėjo būti apie 15-20%. Iš šios baltiečių draugijos narių teko patirti, kad lietuvių, turinčių daktaro laipsnį Ph. D., nėra mažiau. Greičiausiai ir čia lemia tradicinis *nerangumas. Matyt, nebūta pakankamai* iniciatyvos išjudinti lietuvius. Pvz. Kanadoje vos pora lietuvių priklauso "Association for the Advancement of Baltic Studies". O jų galėtų būti žymiai daugiau. Estas Ivar Ivask aiškino, kad lietuvių tremtinių yra žymiai mažiau nei estų ar latvių — tik 62.000. Jei taip yra, *gal skaičiai ir turi reikšmės, bet* jų patikimumas abejotinas. Pvz. Toronte lietuvių nėra mažiau kaip estų, tačiau pastarųjų dalyvavimas konferencijoj buvo žymiai gausesnis. Ateityje lietuvių sekcijai baltiečių mokslinėje draugijoje reikėtų į tai atkreipti dėmesį. **Pr. G.**

Trečiojoj baltistikos konferencijoj Toronte. Iš kairės: organizacinio komiteto pirm. prof. O. Trass, vicepirm. prof. A. Balinš, Lietuvos gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, Estijos kons. J. Heinsoo, latvių liuteronų arkivysk. A. Lūsis Nuotr. Kreilio

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Česlovas Grincevičius, VYSKUPO KATINAS. Šią vaikams skirtą didelio formato 38 psl. knygelę autorius dedikuoja: "Mano mieliausiems auklėtiniams, gražiajam lietuviškam atžalynui, jų išradingų mokyklinių dienų linksmam atminimui." Išleido JAV LB švietimo taryba 1.000 egz. tiražu 1972 m. Iliustravo A. Palubinskienė. Į kietus viršelius įrišta knygelė kainuoja $2.50. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, 6051 So. Ashland Ave., USA.

Mykolas Vaitkus, MILŽINŲ RUNGTYNĖSE, 1940 — 1944, atsiminimai, VIII tomas, 205 psl. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 86, 1972 m. Kaina: amerikietiški $3, nariams — $2; kietais viršeliais — $0.50 daugiau. Leidėjų adresas: N i d a Press, 2 Ladbroke Gardens, London, W11 2PU, Britain.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ PROFESORIŲ DRAUGIJOS neseniai išleistas Pr. Čepėno redaguotas veikalas "Lietuvos universitetas 1579—1803—1922" gaunamas pas valdybos pirmininką ir šio leidinio administratorių prof. St. Dirmantą, 6616 So. Washtenaw, Chicago, Ill. 60629, USA. Knygos kaina — $20. Europoje ir P. Amerikoje gyvenantiem lietuviam ir LP Draugijos Amerikoje nariam, užsimokėjusiem nario mokestį, knyga parduodama už $15.

ILLINOIS TECHNOLOGIJOS INSTITUTO surengtame braižybos ir projektavimo konkurse šiemet dalyvavo apie 9.000 moksleivių iš Čikagos bei jos apylinkių gimnazijų. Konkurso II premiją laimėjo Raimundas Karėnas, trečius metus lankantis Kelly gimnaziją.

KALIFORNIJOS VALSTYBINIO UNIVERSITETO prof. dr. Feliksas Palubinskas su Fulbright stipendija iš Long Beach šiais mokslo metais buvo pasiųstas profesoriauti į Austrijos Linzo miesto tarptautinį prekybos institutą. Neseniai jis viešėjo Suomijoje ir skaitė paskaitas Helsinkio, Turku Tampere miestuose, o šiuo metu skaito paskaitas Jugoslavijoje, Novosado ir Suboticos miestuose. Gegužės pabaigoje jo *laukia paskaitos* Graikijos sostinėj Atėnuose.

CHICAGO NATIONAL BANK patalpose atidaryta iki birželio 21 d. truksianti rinktinių Čikagos fotografų nuotraukų paroda "New Ground: 14 Chicago Photographers", kurioje dalyvauja ir lietuvis Jonas Dovydėnas. Parodą dienraščio "Chicago Daily News" kultūriniame priede *"Panorama" recenzavęs Marshall* Rosenthal atkreipia skaitytojų dėmesį į J. Dovydaičio nuotraukas, vaizduojančias Čikagos didžiausio dangoraižio Hanock Center statybą ir statybininkų darbą svaiginančiame augštyje.

KULTŪRINĖ SAVAITĖ buvo surengta Niujorke gegužės 7—14 d. d. Dailės, literatūros ir muzikos renginius organizavo įvairūs klubai. Fordhamo dailės klubas šia proga turėjo 12 dailininkų parodą, kurioje su dviem aliejinės tapybos kūriniais dalyvavo bostonietė Irena D. Griežė-Treinienė. Jai buvo paskirta pirmoji premija — aukso medalis ir piniginė dovana.

BOSTONO LB KULTŪROS KLUBAS veiklos sezoną užbaigė Mykolo Drungos paskaita "Nesąmonės moksle ir filosofijoje". Paskaitininkas yra baigęs Čikagos universitetą ir šiuo metu ruošia filosofijos srities disertaciją augštesniam laipsniui garsiajame Massachussetts valstijos technologijos institute.

"VAKARĄ SU VINCE" Brooklyno Kultūros Židinyje surengė neseniai įsteigtas LB Vaižganto klubas operos veteranės Vincės Jonuškaitės-Leskaitienės amžiaus septyniasdešimtmečiui paminėti. Sukaktuvininkę vakaro dalyviams pristatė klubo pirm. Paulius Jurkus. Programa buvo pradėta juostelėn įrašyta sol. V. Jonuškaitės įdainuota G. Bizet operos "Carmen" arija. Sukaktuvininkės gyvenimą ir jos kūrybinį kelią nušvietė atsiminimų pluoštu dalinęsis Stasys Santvaras. Po gausių sveikinimų žodžiu ir raštu sol. V. Jonuškaitei buvo įteikta iš Lietuvos gauta brangi dovana — juosta su įaustu įrašu: "V. Jonuškaitei — Lietuva". Programą humoristinėmis eilėmis papildė Leonardas Žitkevičius. Sukaktuvininkei tarus padėkos žodį, visi buvo pakviesti apžiūrėti 170 nuotraukų parodos iš sol. V. Jonuškaitės albumo. Parodos salėje iš magnetofono juostos buvo grojami sol. V. Jonuškaitės įdainavimai.

DAIL. ALFONSAS DARGIS Pittsforde, N. Y., David Meno Galerijoje, turėjo sėkmingą 56 darbų parodą. Jo abstraktai pasižymi spalvų skaidrumu, kompozicijos laisvumu, puikia tapybos technika. Paroda susilaukė daug amerikiečių ir lietuvių lankytojų, ypač iš Ročesterio. Jau pirmą savaitę buvo parduota 15 paveikslų.

NAKTIES KARALIENĘ Mocarto operoje "Užburtoji fleita" du kartus dainavo Montrealio kolaratūrinis sopranas Gina Butkutė-Čapkauskienė koncertine forma atliktuose spektakliuose. Pirmasis spektaklis buvo Montrealio Goethe's institute su pianistės J. Lachance palyda. Antrąjį koncertinį "Užburtosios fleitos" spektaklį, papildytą G. Verdi "Traviatos" ištrauka, Sherbrooke universiteto salėje surengė šios vietovės simfoninis orkestras, diriguojamas Antonio Narducci ir Claude Paradis. Be sol. G. Čapkauskienės, šiame spektaklyje danavo prancūzų kilmės dainininkai — tenoras P. Trepanier, baritonas F. Gregoire, bosas J. G. Daoust, sopranai L. Juneau ir D. Pilon. Džiugu, kad lietuvė solistė susilaukė Kvebeko prancūzų pripažinimo ir yra kviečiama dainuoti jų operose.

BALTIEČIŲ POLITINIS ŽURNALAS "The Baltic Review", 29 West 57th St., New York, N. Y. 10019, U. S. A., su 1971 m. rugpjūčio nr. 38 nutraukė darbą. Pranešime rašoma: "suspended until further notice".

DR. JUOZAS GIRNIUS šią vasarą baigs rašyti prof. Pr. Dovydaičio monografiją. Jai išleisti renkamos aukos, kurias prašoma siųsti šiuo adresu: Jonas Žadeikis, 4162 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60632, USA.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

"VAGA" VILNIUJE 30.000 egz. tiražu išleido *rusų kalbon V. Čepaičio* išverstą Jono Avyžiaus romaną "Sodybų tuštėjimo metas" ("Poterianyj krov"). Knygą apipavidalino dail. E. Kvedarauskas.

LATVIJOS DAILININKŲ VIII suvažiavime Lietuvai atstovavo skulptūros skyriaus biuro pirm. Gediminas Jokūbonis.

VELIONĖS KOMPOZ. K. BRUNDZAITĖS kūrinių plokštelę įrašė P. Bingelio vadovaujamas Kauno choras, S. Sondeckio diriguojamas Lietuvos kamerinis orkestras, Vilniaus operos sol. N. Ambrazaitytė, pianistai H. Znaidzilauskaitė ir G. Trinkūnas. Įrašui buvo panaudoti K. Brundzaitės kūriniai — "Iš dienoraščių puslapių", "Dialogai vargonams ir orkestrui", "Preliudas", "Improvizacija", "Septynios mįslės iš lietuvių tautosakos".

VILNIAUS OPEROS ir baleto teatras turėjo keturis svečius. P. Čaikovskio balete "Gulbių ežeras" pagrindinius vaidmenis atliko Talino "Estonijos" teatro baleto solistai T. Sonė ir V. Maimusovas. G. Verdi "Otelo", G. Puccini "Bohemos" spektakliuose Otelą ir Rudolfą dainavo gudų žymusis tenoras Z. Babijus. Kanados operos baritonas B. Tiuržonas (pavardė sulietuvinta) atliko Amonasro ir Rigoletto vaidmenis G. Verdi "Aidos", "Rigoletto" operose.

GIMTOSIIS KALBOS DIENOS gegužės viduryje buvo surengtos Pakruojo rajono gyventojams. Tai pirmas toks bandymas visame rajone populiarinti lietuvių kalbą, supažindinti visuomenę su svarbiausiais kalbos kultūros klausimais, liaudies kalbos turtų rinkimu bei saugojimu, pasiektais kalbotyros laimėjimais ir kalbininkų ateities darbais. Dienų programoje dalyvavo žurnalo "Baltistica" atsakingasis redaktorius ir Vilniaus universiteto lietuvių kalbos katedros vedėjas prof. V. Mažiulis, prof. Z. Zinkevičius, kalbininkai J. Paulauskas, A. Pupkis, A. Rasimavičius, B. Savukynas ir kt. Koncertinę programą atliko A. Rageviečienės vadovaujamas Vilniaus universiteto etnografinis ansamblis.

BUDAPEŠTE LEIDŽIAMAS ŽURNALAS "Ethnographia" supažindino skaitytojus su trim Lietuvos folkloristų leidiniais. Vengrų tautosakininkas *V. Foigtas recenzavo B. Kerbelytės* monografiją "Lietuvių liaudies padavimai", Z. Mandokis — knygą "Baltų tautų folkloras", plačiau aptardamas K. Korsako, Ambr. Jonyno, K. Grigo, V. Barauskienės, P. Jokimaitienės ir K. Viščiūno rašinius. Palankaus įvertinimo susilaukė ir "Liaudies kūrybos" I knyga.

VILNIAUS M. K. ČIURLIONIO *meno mokykloje buvo surengtas* lietuvių kompozitorių naujausių kūrinių vaikams koncertas, kuriame buvo atlikta 10 kompozitorių apie 30 pjesių smuikui, fortepijonui, dainelių, kamerinių ansamblių. Geriausio įvertinimo susilaukė: V. Bagdono "Dvi lietuvių liaudies dainos" dviem fortepijonam, V. Montvilos sutartinės "Daina", "Šokis", "Du variantai" pagal lietuvių liaudies dainą, B. Kutavičiaus polifoninės pjesės "Ostinato" ir "Tokatina", V. Juozapaičio "Skudučių variacijos" fortepijonui, J. Karoso pjesės "Invencija", "Pasakėlė", L. Povilaičio — "Dvi miniatiūros", G. Vanagaitės "Sonatina" smuikui su fortepijonu ir P. Dikčiaus fortepijoninės pjesės.

LENKŲ MUZIKOS KONCERTĄ *Vilniaus filharmonijoje surengė* G. Sondeckio diriguojamas komerinis orkestras, svečiai iš Varšuvos didžiojo teatro — mezzo-sopranas K. Šostek-Rodkova ir baritonas J. Artyšas. Koncerto programon buvo įtrauktos V. Liutoslavskio penkios dainos mezzo-sopranui ir kameriniam orkestrui, K. Šimanovskio vokaliniai kūriniai, T. Berdo populiarioji siuita kameriniam orkestrui "Kola Brenjonas", V. Šekspyro tekstu sukurti keturi meilės sonetai baritonui ir kameriniam orkestrui, T. Šeligovskio "Epitafija", K. Sorockio "Simfonjetė" dviem styginiam orkestram. Lenkų dainininkų ir G. Sondeckio diriguojamo lietuviško orkestro pastangas teigiamai įvertino koncerto klausęs Lenkijos Kompozitorių Sąjungos pirm. prof. dr. S. Sledzinskis.

TRADICINIAME LIAUDIES ŠOKIŲ festivalyje Klaipėdoje šiemet dalyvavo vengrų ansamblis "Chaidu" iš Debreceno, "Veselija" iš Kišiniovo, "Rytenitis" iš Rygos rajono, Talino politechnikos instituto "Kuljus", "Nemanas" iš Gardino, šokėjų grupės iš Leningrado ir Vorkutos. Lietuviams festivalyje atstovavo Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto Klaipėdos muzikos fakulteto saviveiklininkai ir pavyzdinis liaudies šokių kolektyvas "Žilvinas".

NAUJŲ LIETUVIŠKŲ pramoginių šokių konkurse buvo paskirtos premijos kompozitoriams ir choreografams. Už muziką I premiją laimėjo kompoz. E. Balsys, konkursui pateikęs "Tuto" ir "Riku-taku" šokius, II — Vilniaus liaudies meno rūmų darbuotojas G. Pauga, III — kompoz. E. Puidokas. Choreografinės premijos teko profsąjungų meno saviveiklos darbuotojui A. Gineičiui, kauniečiams gydytojams J. Č. Norvaišoms ir Šiaulių pedagoginio instituto Klaipėdos skyriaus studentui J. Januškai. **V. Kst.**

ST. PETERSBURG, FLORIDA

Jeigu domitės motelio, apartamento, verslo, žemės ar namo pirkimu St. Petersburge ar apylinkėje, Floridoje, kreipkitės informacijų į lietuvių

ISLAND REAL ESTATE

4506 GULF BOULEVARD,
ST. PETERSBURG BEACH, FLORIDA 33706

Telefonas 813-362-1441 — *Veronika Laima Jakušovas,* Broker

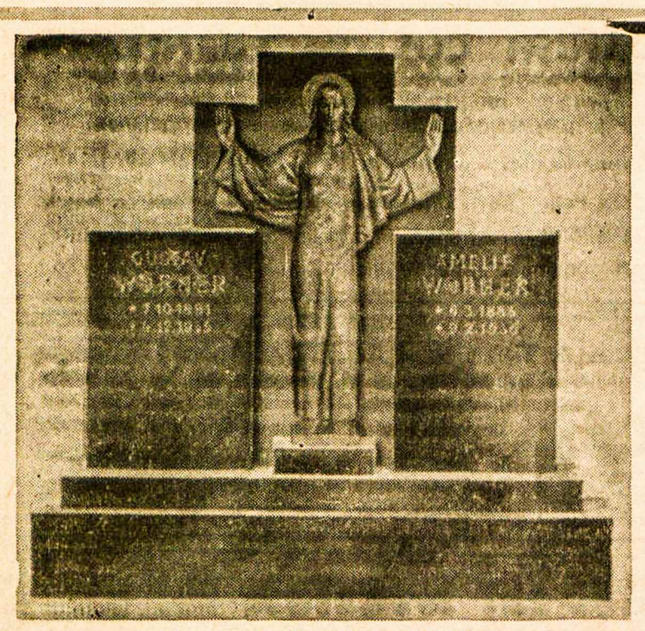

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAŽNELIŲ**

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

CAPE COD

Išnuomojamas 3 miegamųjų vasarnamis ir pavieniai kambariai prie didelio žuvingo ežero netoli lietuviško paplūdimio CAPE COD.

KREIPTIS: Ina Nenortas, 44 Alban St., Dorchester, Mass. 02124, USA. **Tel. 617-825-1832**

UNITED TRUST REALTOR

BLOOR—RUNNYMEDE, $3.900 įmokėti, atskiras mūrinis 8 kambarių (du augštai) namas. Garažas ir įvažiavimas. Dvi virtuvės, alyva-vandeniu šildomas. Arti visko.

JANE — BLOOR, $28.900 prašoma kaina. 5-kių kambarių mūrinis vienaaugštis (bungalow), įvažiavimas ir vieta garažui. Priedo dvi verandos, viena šildoma, kita ne. Tuojau galima užimti.

SWANSEA, $6.900 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas, garažas ir įvažiavimas. Dvi virtuvės ir dvi prausyklos. Vandeniu-alyva šildomas. Priedo vienas kambarys rūsyje. Arti visko.

BABY POINT, 10 kambarių dvibutis, du garažai, privatus įvažiavimas. Vandeniu-alyva šildomas. Prašo $10.000 įmokėti. Arti susisiekimo ir krautuvių. Truputį apleistas.

BLOOR — JANE, 6 butų pastatas, 4 butai po du miegamuosius ir du butai po vieną. Vandeniu-alyva šildomas. Apie $12.000 metinių pajamų. Viena skola. Prašo bent $30.000 įmokėti.

WESTON, naujesnės statybos, atskiras, mūrinis 8 kambarių namas. Dvi prausyklos, pilnai įrengtas rūsys. Privatus įvažiažiavimas ir garažas. Gražus, didelis kiemas.

ISLINGTON, 5 kambarių mūrinis vienaaugštis (bungalow) su privačiu įvažiavimu ir garažu. Vandeniu - alyva šildomas. Įrengtas rūsys. Arti Bloor požeminio. Prašo $32.900.

ETOBICOKE, $10.000 įmokėti, naujesnės statybos, 3-jų miegamųjų, vieno augšto plytinis namas su dvigubu garažu ir privačiu įvažiavimu. Kilimai, pilnai įrengtas rūsys.

Parūpiname lengvomis sąlygomis mortgičius

B. SAKALAS. Tel. 762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už term. indėlius 2 metam. 6½%
už term. indėlius 1 metam. 6¼%
už taupomąsias s-tas (savings)..6 %
už depozitus-čekių s-tas.....5½%

DUODA PASKOLAS:
asmenines — iki $10.000 8½%
nekiln. turto — iki $50.000 8¼%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

BLOOR — OAKMOUNT RD., 9 kambariai per du augštus, 2 prausyklos, 2 virtuvės. Arti parko, krautuvių ir požeminio susisiekimo. Įmokėti $10-15.000.
SWANSEA — WINDERMERE, žemės sklypas su leidimu statyti 8 kambarių namą. Prašo $17.500.
RONCESVALLES — DUNDAS, šeši kambariai, mūrinis namas, arti krautuvių ir susisiekimo. Įmokėti $4.000.
HIGH PARK — BLOOR, skoningai įrengtas namas, 8 kambariai per du augštus, 2 prausyklos ir 2 modernios virtuvės. Garažas su privačiu įvažiavimu. Ekstra kambarys rūsyje, naujas alyvos šildymas. Įmokėti $10.-12.000.
RONCESVALLES — GEOFFREY, krautuvė ir 2 butai (3 ir 5 kambarių). Ideali vieta betkokiam verslui. Įmokėti $20.000.
BLOOR — DURIE ST., gražus mūrinis namas, 7 dideli kambariai per du augštus, dvi modernios virtuvės ir dvi prausyklos. Namas be skolų, įmokėti apie $15.000.
SWANSEA — ELLIS AVE., vienos šeimos 5 kambarių, 2 miegamųjų vienaaugštis. Graži vieta, retai pasitaikantis pirkinys. Namas be skolų.
JANE — BABY POINT, naujesnės statybos, 6 kambariai per du augštus. Du papildomi kambariai rūsyje. Prašo $35.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535 - 1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor
• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus VYT. V. GIRDAUSKAS
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

EXTRA REALTY LTD.
386 RUSHOLME RD. TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

BLOOR — BATHURST, $20.000 įmokėti, mūrinis, atskiras 10 kambarių, didelis gražus kiemas, namas labai gerame stovyje, garažas. Labai geras investavimas.

JANE — ANNETTE, $10.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 3 butų apartamentas, garažas, privatus įvažiavimas, pigus pardavimas su geromis sąlygomis.
ARTI WASAGOS ir upės kranto 10 akrų geros žemės.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

Elena-Snaigė Valiūnaitė, Humberside mokyklos XI sk. mokinė, dalyvavo Toronto ir apylinkės mokyklų irklinių valčių rungtynėse kaip vairininkė. Jų valtis laimėjo I vietą. Nuotraukoje matom ją šaukiančią komandinius ir skatinančius žodžius

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Kubos krepšininkai žaidė dvejas rungtynes Kaune su Žalgirio krepšininkais. Abejas rungtynes laimėjo žalgiriečiai 91:75 ir 80:77. Žalgiris žaidė be M. Paulausko. Kuba 1970 m. pasaulio pirmenybėse laimėjo VIII vietą.

Rutulį gerai stumia E. Skapas, kuris artėja prie 19 m. ribos ir vejasi R. Plungę. Paskutinėse rungtynėse E. Skapas nustūmė rutulį 18,52 m. ir tik 16 cm. atsiliko nuo R. Plungės.

Vilnietė Virginija Marcinkevičiūtė Madride dalyvavo Europos šaudymo pirmenybėse ir laimėjo I vietą. Vilniaus vidurinės mokyklos mokinė tapo Europos meistere numušusi 138 lėkšteles iš 150 galimų. Tai labai gera pasekmė. Virginija tik vienu tašku aplenkė prityrusią norvegę A. Linden.

Komandinėse profsąjungų bokso pirmenybėse lietuviai įveikė Kaliningradą (Karaliaučių) 20:8. Lietuvių rinktinėje kovojo 3 Juocevičiai broliai ir visi laimėjo.

Vilniuje įvyko Lietuvos augštųjų mokyklų lengvosios atletikos varžybos. Arūnas Daukša šuolyje su kartimi peršoko 4.00 m. ir pagerino berniukų rekordą. Rima Makauskaitė tustūmė rutulį 17.32 m. ir net 56 cm. pagerino jai pačiai priklausantį Lietuvos rekordą.

Vilnietis Vytautas Papas pasižymi kaip daug žadantis ėjikas. Jis yra Sov. Sąjungos jaunių rinktinės dalyvis. Jam priklauso Sov. Sąjungos berniukų 5 km. ėjimo rekordas. Jis penktą kartą laimėjo "Sporto" laikraščio ėjimo varžybas.

VYČIO ŽINIOS

V. Nešukaitytė ir vėl Kanados stalo teniso meisterė. Edmontone įvykusiose pirmenybėse ji septintą kartą ir ketvirtą iš eilės laimėjo Kanados pirmenybes. Baigmėje ji nugalėjo jauną, bet gerai žaidžiančią, M. Domonkos iš Montrealio. V. Nešukaitytė taip pat tapo meistere ir mišriame dvejete. Šiose pirmenybėse gerai pasirodė ir kitos vytietės. E. Sabaliauskaitė poroje su M. Kerr iš Toronto tapo moterų dvejeto meistere. Baigmėje jos nugalėjo Nešukaitytių porą. F. Nešukaitytė taip pat pasiekė ir mišraus dvejeto baigmę, kur pralaimėjo seseriai.

Uždaros golfo pirmenybės įvyko gegužės 28 d. Pine Tree klubo aikštyne. Pirmenybėse dalyvavo virš 40 vytiečių ir svečių. Buvo svečių net iš Klevelando. A klasėje šiose pirmenybėse laimėjo V. Siminkevičius su 80 smūgių. Jis laimėjo V. Dauginio pereinamąją taurę. Toliau sekė J. Balsys 92 ir P. Stauskas 94. B klasės laimėtoju antrus metus iš eilės tapo A. Banelis su 93 smūgiais. Antrą ir trečią vietą dalijosi A. Supronas ir V. Balsys (B) po 94. C klasėje pirmą vietą laimėjo R. Vaitkevičius su 113. Antrą vietą dalijosi dr. A. Pacevičius ir J. Jonaitis su 117. Labai gerai sužaidė jauniai. A. Siminkevičius ir T. Balsys sužaidė po 87. Teko peržaisti ir I v. atiteko A. Siminkevičiui. III v. laimėjo A. Stauskas su 88 smūgiais. Tai buvo geriausia klasė šiose pirmenybėse. Moterų klasėje geriausiai sužaidė V. Balsienė 125 ir G. Kuchalskienė 127. Iš svečių geriausiai žaidė V. Ubeika 87. Kovoje su išlyginamaisiais smūgiais geriausi buvo mūsų jauniai — 1. T. Balsys 63, 2. A. Stauskas 64 ir iš vyresniųjų — V. Siminkevičius 69. Pirmenybes sklandžiai tvarkė naujieji Vyčio golfo sekcijos vadovai Vyt. Siminkevičius ir R. Kymantas. A. S.

Vyčio krepšinio stovykla bus rugpjūčio 19 — rugsėjo 3 d. Wasagoje Prisikėlimo stovyklavietėje. Jau turime 152 kursantus. Lietuvių klubus ir paskirus asmenis prašome nevėluoti užsiregistruoti, nes yra likęs labai ribotas vietų skaičius. Registruotis šiuo adresu: M. Duliūnas, 162 Rusholme Rd., Toronto 4, Ont. Tel. 536-1783. **Valdyba**

Nora Novogrodskytė, Volkovo baleto studijos mokinė, atlieka programą Toronto Lietuvių Moterų Šalpos Grupės "Daina" vakare Nuotr. B. Tarvydo

RYAN & ODETTE
LAIDOTUVIŲ NAMAI
Telefonas LE 2-5965
1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO
• MODERNIAI ĮRENGTI • VĖSINIMO SISTEMA •
• RŪPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •
Lawrence G. Odette, Morley D. Hogle — Directors

Ateitininkų žinios

Jaunesnieji berniukai ir mergaitės birželio 3 d. ruošia iškylą į Toronto salas. Vykstama į Hanlan's Point. Susirinkti 10 v.r. prie L.V. Namų. Iš ten visi kartu su savo vadovais išvažiuos. Reikia pasiimti pinigų tramvajaus ir laivo į salą bilietams. Kviečiami ir tėvai, kurie norėtų kartu važiuoti. Grįžtama 6 v.v. prie L.V. Namų. Jeigu lytų, ekskursija neįvyks. Užsiregistruoti pas būrelių vadoves ir vadovus.

Jaunimo kongresan kiekviena organizacija siunčia savo atstovus. Ateitininkų atstovais iš Toronto buvo išrinkti Ramona Girdauskaitė ir Almis Kuolas.

Studentų Ateitininkų Sąjungos pavasario kursai įvyko Wasagoje, Prisikėlimo stovyklavietėje. Kursai prasidėjo gegužės 26 d. ir baigėsi gegužės 29 d. Dalyvavo apie 70 studentų iš įvairių JAV ir Kanados draugovių. Rengė SAS centro valdyba, kuri yra Čikagoje. Programa buvo gana įvairi: paskaitos ir simpoziumai. Paskaitą tema "Ateitininkai istorijoje" skaitė Almis Kuolas, "Ateitininkų ideologija" — dr. A. Damušis, apie veiklą, veikėjų tipus, vadų pareigas ir auklėjimą — kun. dr. K. Trimakas. Pasaulėžiūros ir ideologijos nagrinėjimui buvo surengtas 2 dalių simpoziumas, kuriame dalyvavo kun. G. Kijauskas, SJ, J. Gaila, Alg. Puteris. Simpoziumo moderatoriumi buvo V. Kolyčius.

Ateitininkų stovykla Wasagoje bus nuo liepos 23 d. iki rugpjūčio 6 d. Greitu laiku bus pradėta registracija. Dar reikia šeimininkių, kurias organizuoja tėvų komitetas. Kreiptis į Z. Girdauską.

Skautų veikla

• Mindaugo dr-vės iškilminga sueiga ir įžodis bus šį šeštadienį, birželio 3 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo muzikos studijoje. Kviečiami dr-vės skautų tėvai ir artimieji.

• Būrys sk. vyčių ir vyr. skaučių dalyvavo praėjusį savaitgalį Klevelande įvykusiame suvažiavime, išklausė eilės pašnekesių, dalyvavo diskusijose, sporte ir žaidimuose, naktinėse šv. Mišiose bei kituose sąskrydžio užsiėmimuose.

• Jaunimo metų proga Vydūno Jaunimo Fondo valdyba, vad. Vyt. Mikūno, išleido kišeninį 1972 m. kalendorių, kuriame yra trumpa informacija apie skautus ir Lietuvių Bendruomenę. Leidinį galima gauti Vydūno Jaunimo Fonde, 3425 W. 73 St., Chicago, Ill. 60629, USA. Kaina — $1.

• Dešimtoji stovykla Romuvoj prasidės liepos 23 d. po jub. jūrų skautų stovyklos ir truks dvi savaites. Didžioji visų talka kviečiama birželio 17 d. Tą savaitgalį visi skautų vadovai, tėvai, rėmėjai, geradariai pasimatys Romuvoje. Skautų-čių registraciją į stovyklą reikia baigti iki liepos 1 d. Vienetų vadovai reg. lapus su mokesčiu įteikia s. L. Sendžikienei, 19 Bermuda Ave., Tor. 18.

• Dešimtasios stovyklos vadovybė Romuvoje organizuoja labai reikalingą moterų talką stovyklavimo metu. Kol maitinimas centralizuotas ir patys skautai nuo nuolatinio valgio gaminimo atleidžiami, mums visada labai reikia šeimininkių. Dviejų pamainų sudarymui reikalingas nemažas būrelis ponių ar panelių. Vadovybė kreipiasi į visas skautų-čių mamas, rėmėjas ir prašo, kas tik gali, stovyklaukite Romuvoje ir padėkite. Šeimininkių registraciją tvarko s. I. Meiklejohn, 64 Kilkeney Dr., Agincourt, Ont. Tel. 499-1092. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

tėm, kurios lengvai tilps į šaldytuvus. Specialias statinaites su čiaupu ir dujų balionėliu savo "Oktoberfest" alui pagamino "Formosa Springs" alaus darykla Barrie miestelyje. Už pirmą statinaitę su visais priedais reikės mokėti apie $10, o vėliau — nepilnus $3. Statinaitėn telpa maždaug 11 dabartinių bonkų alaus.

Amerikiečių FBI ir Kanados RCMP pareigūnams pavyko nustatyti, kad Alabamos gubernatorių peršovęs atentatininkas Arthur Bremer balandžio 13-15 d.d. buvo Otavoje, kai ten viešėjo prez. R. Niksonas. Jį pavyko surasti padarytose nuotraukose ir filmuose. Spėjama, jog A. Bremer planavo nužudyti prez. R. Niksoną, bet tų planų neįstengė įgyvendinti dėl griežtų saugumo priemonių.

Akadiečiais vadinami prancūzų kilmės New Brunswick provincijos gyventojai Fredericton įvykusiame pirmajame kongrese nutarė įsteigti provincinę organizaciją, kuri kovos už prancūzų kalbos teises gyvenime ir švietimo sistemoje, už nedarbo sumažinimą ir paramą neturtingiesiems. Jeigu ateityje būtų įgyvendinta mintis sujungti New Brunswick, Nova Scotia ir Prince Edward Island provincijas, tada ši organizacija pasidarytų bendru visų trijų provincijų prancūzų junginiu. New Brunswicke yra 240.000 prancūzų kilmės kanadiečių, o minėtose trijose provincijose jie sudaro 20% visų jų gyventojų. Kongreso 937 dalyviai, kurių 65% sudarė studentai, priėmė 150 rezoliucijų. Neoficialų žodį kongrese tarė valstybės sekr. G. Pelletier.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards nariai
Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

WAUBAUSHENE — GEORGIAN BAY, komercinis žemės sklypas, arti vandens, pačiame miestelyje, galima statyti vasarnamį. Puiki vieta. Prašo $4.000.

DURIE — BLOOR, 6 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, naujas šildymas, dvi prausyklos, garažas, didelis kiemas, apie $5.000 įmokėti.

HIGH PARK AVE. — BLOOR, apie $5.000 įmokėti, puikus 6 kambarių atskiras namas, graži moderni virtuvė, prausyklos pirmame ir antrame augšte, vandeniu-alyva šildomas, kilimai ir kt.

KINGSWAY — PRINCE EDWARD, puikus 6 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, graži moderni virtuvė, šalia pristatytas garažas su privačiu įvažiavimu, arti susisiekimo, skubus pardavimas gražus kiemas, įmokėti apie $8.000.
ORIGINALUS TRIBUTIS, maždaug 10 metų senumo; dideli gražūs butai su balkonais, $7.200 nuomos, $10.000 įmokėti, skubus pardavimas.
SWANSEA, puikus liuksusinis vos keletos metų senumo **dvibutis,** užbaigtas rūsys, garažai prie namo, $15.000-20.000 įmokėti.
Didelis pasirinkimas vienaaugščių (bungalow)

Al. Garbenis, arba **Pr. Kerberis,**
namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584
Pardavusiems bei pirkusiems per mus
SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	
6% už šėrus (numatoma)	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6¼% už 1 m. term. dep.	
6½% už 2 m. term. dep.	8¼% už mortgičius

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio men. šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

WESTON RD., $1,500 įmokėti, plytinis namas, 6 kambarių, šoninis įvažiavimas, garažas, naujai išdekoruotas, 13 metų atviras mortgičius. Prašoma kaina $19,900.
BLOOR — OSSINGTON, $10,000 įmokėti, pirmą kartą parduodamas, atskiras, plytinis namas, 10 šviesių kambarių, privažiavimas, šildomas alyva, 1 mortgičius.
DOVERCOURT — BLOOR, $7,000 įmokėti, plytų, 14 kambarių tributis (triplex), šiltu vandeniu šildomas, dvigubas garažas, vienas mortgičius.
INDIAN RD. — BLOOR, $7,000 įmokėti, plytinis, dviejų augštų namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas, garažas, poilsio kambarys.
YONGE — BROOKDALE, $6,000 įmokėti, vienaaugštis (bungalow), 5 kambariai ir 2 užbaigti kambariai rūsyje, nauja šildymo krosnis, šoninis įvažiavimas.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,
Telefonai: 534 - 8459; 233 - 5996
Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.
VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)
5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)
Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį. Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuotai naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.
Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas,
oficialiai pripažinti mechanikai
Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036
Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

SKAITYTOJAI PASISAKO

LAIŠKAS TORONTO LIETUVIAMS

Gegužės 13 d. buvo surengtas "Varpo" choro pavasario koncertas. Jam talkino "Birbynės" ansamblis, solistas J. Vaškevičius ir Toronto "Gintaro" tautinių šokių grupė. Po koncerto iš publikos teko girdėti kritikos ir pagyrimų. Už pagyrimus reikia dėkoti. Buvusieji salėje (ir tai neperdaugiausia) pastebėjo, kad "Varpo" choras stengėsi gražiai pasirodyti. Bet daug kas irgi pastebėjo, kad labai trūksta choristų, ypač moterų balsų. Tai labai apsunkina darbą mūsų mielam maestro muz. A. Ambrozaičiui, kuris tikrai turi šventos kantrybės su mažoka grupe. Tas gadina nuotaiką ir patiems choristams: nors stengiamės, bet vistiek geriau neišeina. Choristų tarpe solistų neturime. Keletas turi stipresnį, švaresnį balsą, bet kai mažai dalyvių, tie balsai išsiskiria, o turintieji silpnesnius balsus bijo išsišokti ir dar silpniau dainuoja. Chorui reikia daugiau žmonių, daugiau balsų. Tada visiems drąsiau dainuoti, tada choras skamba ir džiugina klausytojus.

"Varpo" choras yra Toronto lietuvių bendruomenės vaikas, kuris egzistuoja jau 20 metų, bet jam dar reikės padėti augti ir bręsti. Buvo asmeniškai kreiptasi į pažįstamus ir į visuomenę per laikraščius, kviečiant, kad ateitų dainuoti į "Varpo" chorą. Paraginimas kažkodėl labai abejingai buvo priimtas — susilaukiame vieno kito naujo choristo ar choristės, bet per tą laiką vienas kitas pasitraukia. Yra choristų, kurie šiame chore dalyvauja nuo pat jo įsisteigimo. Jie dėl rimtų priežasčių norėtų pasitraukti, bet iš pareigos jausmo nepalieka choro, kad neiširtų.

Kas gali būti lietuvio širdžiai brangiau už lietuvišką dainą? Per visus priespaudos laikus lietuviška daina išliko gyva, buvo perduota iš lūpų į lūpas, iš kartos į kartą ir per dainas išlaikyta lietuvybė. Nejaugi šiame krašte, toli nuo savo gimtosios žemės, viskuo persotinti, pamirštame lietuviškas dainas? Nejaugi jos taip nusibodo? Juk ir mums reikia jas perduoti augančiai kartai. Kur yra geresnė priemonė ir proga pasirodyti ir dainas iškelti, jeigu ne choruose ir ansambliuose? Ypač jaunosios šeimos ir šiaip jaunimas turėtų į tai atkreipti daugiau dėmesio. Jų rankose visų ateitis. Neleiskime dainoms nutilti! Vyrai turėtų paskatinti moteris eiti į chorą, joms padėti namuose, vaikučius prižiūrėti. Moterys taip pat paraginkit vyrus vieną kitą vakarą į savaitę išeiti padainuoti. Tai yra malonus darbas— atitrūkimas nuo namų, poros valandų išsiblaškymas. Žinoma, repeticijos yra laiko ir energijos paaukojimas, bet už tai jokios padėkos niekam nereikia. Atpildas yra asmeninis pasitenkinimas — jauti sieloje kažkokį neapčiuopiamą malonumą; daug geriau ir smagiau, negu prasėdėti prie televizijos.

Š. m. rudenį sueina 20 metų nuo "Varpo" choro įsteigimo. Bus rengiamas ir jubilėjinis koncertas, kuriam reikia daug talkininkų. Gal yra asmenų, kurie norėtų ateiti dainuoti, bet nedrįsta? Mes, jų asmeniškai nepažindami, negalime kviesti į choristų eiles. Dėlto dabar prašome: nelaukite atskirų paraginimų ir kvietimų. Kai tik bus paskelbta repeticijų data — pasiruošimas naujam repertuarui bei rudens jubilėjiniam koncertui, ateikite ir visi būsite priimti į varpiečių šeimą. **Varpietė**

HIMNAI PARENGIMUOSE

Gegužės 13 d. Toronte "Varpo" choro, "Birbynės" ansamblio ir "Gintaro" tautinių šokių grupės parengimas praėjo su dideliu pasisekimu. Didelė salė buvo perpildyta. Skambiai sudainuotos dainos ir nepaprastai stilingai ir gražiai atlikti tautiniai šokiai žavėjo žiūrovus. Didelį džiaugsmą sudarė taip gausiai dainose ir šokiuose dalyvavęs jaunimas. Didžiausia garbė jiems. Jeigu jaunimas ir toliau nesigailės pastangų ir pasiaukojimo, lietuvybė išeivijoj klestės amžinai. Nors Toronte yra apie 9000 lietuvių, bet tokių parengimų mes nedaug turime. Tokie parengimai atgaivina tautinius jausmus ir duoda jėgų bei energijos ateičiai dirbti lietuvybės išlaikymui. Manau, kad tokie parengimai turėtų būti pradedami ar baigiami giedant Tautos himną. Jei vietiniai (kanadiečiai) net sporto parengimus pradeda himnu, kodėl mes turim vengti giedoti savo Tautos himną? Nepakanka Tautos himną tik retkarčiais giedoti bažnyčioj ar Vasario 16 minėjimuose, ypač turint minty esantį ir priaugantį jaunimą. Parengimuose su chorais Tautos himną galėtų giedoti tik choras. Būtų gražu klausytis skambančiais balsais choro sugiedotą Tautos himną, ypač kai dalyvauja svetimtaučiai. Mes turime dar ir Mažosios Lietuvos himną. Tai Sauerveino "Lietuviais esame mes gimę". Pamenu, Klaipėdos krašte kiekviename viešame parengime šį himną choras giedodavo. Todėl manau, kad kiekvienas viešas parengimas bei pobūvis, kur dalyvauja chorai, o be jų, giedant visiems, — turėtų būti pradėtas Tautos himnu ir baigtas Mažosios Lietuvos himnu. Ypatingai dabar prasidedančiu nutautėjimo laikotarpiu Mažosios Lietuvos himnas turėtų daugeliui priminti, kad "lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt! Tą garbę gavome užgimę, jai ir neturim leist pražūt." **K. D.**

• Maža to, kad dabartiniai džentelmenai autobuse sėdi, kai moteris stovi — tuo pat metu jie dar ir flirtuoja su ja.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

18 dienų praleidome kelionėje, lankydami senąją Amerikos Lietuvą — Pensilvaniją, kur prieš 102 metus kūrėsi pirmieji lietuviai emigrantai, kur greit išaugo ištisi angliakasių miesteliai ir steigėsi visa eilė lietuviškų parapijų, dar tebegyvuojančių iki šių dienų. Kaikurias tos kelionės įspūdžių detales paskelbsiu "TŽ" atskiruose reportažuose, dalis jų pasirodys ir "Draugo" kultūriniam priede, kur kelionės įspūdžius bus galima pailiustruoti puikiomis kun. A. Kezio, SJ, nuotraukomis, nes jų kelionėje buvo padaryta gerokai per tūkstantį.

APLEISTAS KAPAS

Didžiojo kovotojo už lietuvybę kun. Aleksandro Burbos pastatytos Šv. Kazimiero bažnyčios Plymouthe savo kelionės metu jau neberadom, nes ją prieš eilę metų prarijo senų kasyklų tuneliai. Vieno JAV gimusio klebono vedami ėjome lankyti kun. A. Burbos kapo gegužės 17 d. rytą. Apie kun. A. Burbą, apie jo kietą kovą su lenkais tiek Lietuvoje, tiek ir JAV, kuri jį buvo nuvedusi net į areštą Gardino vienuolyne, daug yra tekę skaityti įvairiuose leidiniuose bei Lietuvių Enciklopedijoje. Bet tą gražų gegužės rytą graudu darėsi, kai einant lankyti to įžymaus kovotojo kapo, teko klampoti per tarpukalnių pelkynus bei bruzgynus, kol priėjom senas, apleistas kapinaites. Netoli griūvančių vartų suradom masyvų paminklą su įrašu: "Kun. Aleksandras Burba, gimė 30 spalių 1956 m., mirė 27 kovo 1898 m." Sukalbėjus poterėlį, mus lydėjęs klebonas prasitarė: "Gėda lietuviams, o ypač kunigams, kad didžiojo kovotojo palaikų neperkeliam į pagarbesnę vietą". Taip, rūpindamiesi šviesesne savosios tautos bei išeivijos ateitimi, turėtumėm deramai pagerbti ir tuos pirmūnus, kurie statė stiprius lietuvybės rūmus JAV. Kun. A. Burbos palaikai turėtų ilsėtis gausiai visų lankomose Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje, kur lankosi ne tik vyresnieji, bet ir augantis jaunimas. O į anas senas Plymouth kapinaites retkarčiais užklysta tik vandalai, spėję išvartyti beveik visus kapinaičių kryžius. Šiuos įspūdžius greitu laiku patvirtins kun. A. Kezio, SJ, nuotraukos.

NUO BURBOS IKI KALANTOS

Pirmoji poatostoginė diena darbe — gegužės 21 buvo ypatinga. Vos pamainos darbui spėjus įsibėgėti (buvo ruošiama dienraščio "Sun Times" pirmadienio ankstyvoji laida), atbėga vienas iš redaktorių su ilga rankraščio kopija rankose. Rankraštis, paruoštas koresp. David Nagy, iš Maskvos per UPI agentūros kanalus teletipu perduotas į Čikagą. Jo priėmimo valanda — 2.40 v.p.p. Redaktorius rankraščio kopiją paduoda tiesiai man, tepasakydamas: "Perskaityk!" Rankraštis dreba mano rankose, o pirmieji sakiniai baisūs: "Tūkstančiai jaunuolių, šaukdami "laisvę Lietuvai", praėjusią savaitę kovėsi Kaune su saugumo policijos daliniais ir sovietų parašiutininkais. Spontaniškos demonstracijos kilo po to, kai Kaune buvo palaidotas viešai susideginęs 20 m. amžiaus jaunuolis Romas Kalanta, tikintis katalikas..." Taip, jau prieš pora metų savo laiškuose Lietuvos kunigai bei tikintieji rašė, kad ten atsirastų jaunuolių, kurie drįstų viešai susideginti, jei tik būtų atkreipta pasaulio opinija į Lietuvą, kur taip sunkiai kovoja tikintieji už konstitucija garantuotą religijos laisvę, kur didžioji dalis tautos reikalauja tikros piliečių laisvės. Dabar štai, prieš pat JAV prezidentui išvykstant į Maskvą, ta didelė kovotojo auka buvo viešai paaukota Lietuvoje. Televizijos kanalai tą patį vakarą apie įvykį pranešė ne lokalinėse žiniose, bet bendrose, skirtose visam kraštui. "Chicago Sun-Times" dienraštis ją įdėjo į pirmą puslapį. Didelėmis antraštėmis skelbė ir kiti dienraščiai. S. Kudirkos išdavimo, Lietuvos tikinčiųjų peticijos JT gen. sekretoriui ir kitų įvykių įkaitinti, plačiu frontu atsiliepė JAV informacijos kanalai. Kalanta savo didžiausia auka pirmąją tikslo fazę, atrodo, pasiekė; plačiojo pasaulio akys nukrypo tą akimirką į Lietuvą. Bet vien tam R. Kalantos auka perdidelė: ar Lietuvos tikintieji gaus daugiau laisvės, ar pavergtas lietuvis susilauks daugiau teisių, priklausys nuo sovietų malonės.

Kai po poros valandų paskambinau Jaunimo Centro dir. kun. J. Borevičiui, norėdamas painformuoti apie įvykius Lietuvoje, kad tai būtų kaip nors pranešta į Krėvės "Skirgailos" pastatymą susirinkusiems Lietuviams, plk. P. Šeštakausko atsakymas buvo trumpas: mes jau viską žinom, kun. Borevičius, užlipęs į sceną, tai pranešė visai salei ir kartu visi susirinkusieji drauge su kunigu kartu pasimeldė už tuos jaunuolius, kurie už laisvę moka tokią didelę kainą. Bet tai jų ryžtas. Tokį ryžtą prieš 100 m. rodė kun. A. Burba, nors ir kitokiose aplinkybėse. Štai dėlko pamatuotai dristam dažnai sakyti, kad lietuvių tauta yra nemari. Tik baisoka, kad a.a. R. Kalantos kapo po 100 m. neištiktų toks pat likimas, koks ištiko kun. A. Burbos amžino poilsio vietą. Viliamės, tuo kad R. Kalantos palaikai ilsisi savoje žemėje, kur žmonės yra ir bus žymiai jautresni.

• Nuo pirmos taurelės ligi paskutinės "kelias tolimas, bet mielas".

Partizaniškas elgesys

Studentas nesugebėjo atsakyti į egzaminatoriaus klausimus ir išėjo iš auditorijos.

— Na, kaip laikeisi? — paklausė draugas.

— Kaip partizanas.

— Kaip suprasti?

— Jie kietai klausinėjo, o aš dar kiečiau tylėjau.

(Iš Tadžikistano liaudies humoro).

Prie kapo

Prie kapo klūpo vyras ir verkia. Praeivis užjaučiančiai klausia:

— Ko verkiate, gerbiamasis?

— Savo žmonai pažadėjau: kai ji numirs, pasekti jos pėdomis.

— O kas jums kliudo tai padaryti?

— Antroji žmona. Jai pažadėjau tą patį. "VL"

ŠYPSENOS

Paguoda

— Aš visuomet po laidotuvių išeidamas iš kapinių jaučiu tam tikrą paguodą.

— Ar pats išprotėjai? Kokia tokiais atvejais tau gali būti paguoda?

— Jei iš kapinių išeinu, tai reiškia, kad dar nėra taip blogai — tebesu gyvas...

Kur dirbo?

Prekybos darbuotojas, sutikęs bičiulį, tarė:

— Girdėjai, Lumubą nužudė!

— Vargšelis, o kurioj parduotuvėj jis dirbo?

(P.S. Lumuba — buvęs Afrikos Kongo politikas).

Mėgėjai ir profesijonalai

Žurnalistas Royko Naujųjų Metų proga pabrėžė: "Aš N. Metų proga negeriu, nes geria visi mėgėjai, gi aš esu gėrikas profesijonalas".

• Laisvas žodis gali būti labai nuostolingas, ypač kai oponentas žymiai stambesnis ir stipresnis už tave...

Pervėlu

Žmona savo vyrui:

— Perskaičiau žurnale labai įdomu straipsnį. Jame rašoma, kad vedę vyrai tampa daug protingesniais.

— Taip, bet tada jau būna pervėlu. "VL"

* * *

Nekantrus tėvas pyksta:

— Nustok, sūnau, lindęs su visokiais klausimais. Kai aš buvau tavo amžiaus — nieko neklausinėjau.

— Dėlto turbūt dabar nieko negali ir atsakyti. "VL"

* * *

— Mano vyras neberūko.

— Pagalvok tik, kokią stiprią valią reikia turėti!

— Taip, mano valia stipri.

* * *

Viršininkas sako sekretorei:

— Šitas laiškas labai svarbus. Padėkite jį šalia lako nagams, kad galėtumėte greitai atrasti.

* * *

— Nors ir apsivedei, bet sagas paltui pats tebesiuvi!

— Klysti! Šitas paltas ne mano, o žmonos. "VL" **Pr. Alš.**

PRANEŠIMAS NAMŲ SAVININKAMS

Visas Toronto Hydro - Electric sistemos personalas ir pagal sutartį dirbantieji Toronto Hydrui, kuriems yra leista įeiti į jūsų namus, yra aprūpinti ir turi nešioti visą darbo metą oficialų ženklą.

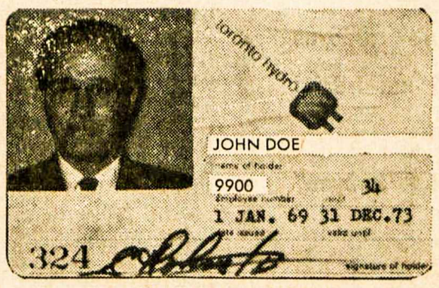

(NATŪRALAUS DYDŽIO)

Tai piniginėje nešiojamo dydžio tapatybės kortelė su asmenine nuotrauka auksinės spalvos fone, kuri yra išduota visiems skaitliukų tikrintojams ir kitiems sistemos tarnautojams, turintiems teisę patikrinti skaitliukus ir kitus elektros įrenginius vartotojų pastatuose.

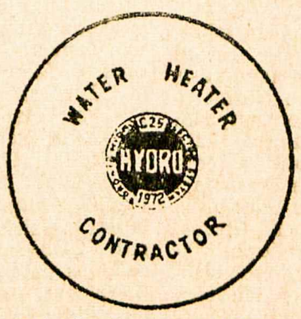

(NATŪRALAUS DYDŽIO)

Viršuje — parodomasis mėlynos, baltos ir auksinės spalvos ženklas, plieno fone, nešiojamas vandens šildymo tarnautojų ir pagal sutartį dirbančiųjų Toronto Hydrui, siųstų atlikti darbą vartotojų patalpose.

Jei kas nors sakytųsi esąs Toronto Hydro tarnautojas ar norėtų Toronto Hydro reikalais įeiti į jūsų namus, turite prašyti parodyti šį oficialų ženklą, prieš įleidžiant į savo namus.

Šis skelbimas spausdinamas
jūsų apsaugai

toronto hydro

14 CARLTON STREET
363-2261

3828 BLOOR St. W., ISLINGTON:
(PRIE 6-POINTS, ARTI KIPLING AVE.)
Frank Barauskas — REALTOR — 231-6226
Frank Barauskas — Insurance Agency Limited — 231-2661
Gerardas Balčiūnas — Advokatas (barrister, solicitor) — 233-9632

AUTOMAŠINŲ PAGRINDINIS PATIKRINIMAS ir SUTAISYMAS, GREITAS ir SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.
Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave. (tarp Dundas ir College)
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

A&B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

CLEAR-VISION — TV-HI-FI —
Tel. 532-7733
Taisom ir parduodam prieinamom kainom televizijos priimtuvus — paprastus ir spalvotus, keičiam senus — į naujus
1613 DUNDAS Street West

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Notaras
A. Liūdžius, B.L.,
47 Howard Park Ave.
(Toronto-Dominion Bank pastatas)
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu 537-1708

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDZIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814
2483 LAKESHORE BLVD. W., TORONTO 14, ONT.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**
• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •
• Statom ir taisom antenas •
• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •
672 Landsdowne Ave. • Tel. 531-6165

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

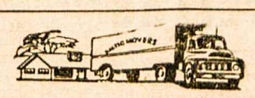

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM. 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Ed. Kondratas, siuvėjas
Individualus pritaikymas
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Tel. 535-5454
Angliškos vilnonės, "mohair", "terylene" medžiagos

Didžiausios ir gražiausios **europietiškos mėsos ir skanėstų krautuvės.**
Geros kokybės gaminiai. Didelis pasirinkimas. Konkurencinės kainos.
SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR ST. WEST (prieš Keele požeminio stotį)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. (Don Valley Parkway)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (Queen Elizabeth ir 27 greitkelis)

BEST ELECTRIC
NUO LŪSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

PADĖKIME MŪSŲ JAUNIMUI – REMKIME PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ!

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Po ekumeninių pamaldų už tėvynės ir tikėjimo laisvę Lietuvoje simboliškai prakasta žemė lietuvių sodyboje Anapilis. Padėka visiems dalyvavusiems iškilmėje, ypač Toronto šauliams, vadovaujamiems S. Jokūbaičio, už eismo tvarkymą.

— Šį sekmadienį — Dievo Kūno šventė.

— Nuo šio sekmadienio per visą vasarą Springhurste, Gerojo Ganytojo stovyklavietėje, bus laikomos pamaldos. Šiuo metu pamaldos bus 11 v. r.

— Šis penktadienis yra birželio mėnesio pirmasis. Pamaldos 7.30 ir 8 v.r., o vakare 7.30.

— Praėjusią savaitę lietuvių kapinėse palaidoti: a.a. Ona Narušienė ir a.a. Konstantinas Striaupis.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 8 v. r., už a.a. Raimundą Pažėrą; sekmadienį: 10 v. už p.p. Mockų motinas ir 11 v. O. Kliugienės intencija.

ISKILMĖS ANAPILYJE

Tradicinis pavasario lietuvių lankymas šiais metais buvo jungiamas su ekumeninėmis pamaldomis, skirtomis už tėvynės ir tikėjimo laisvę Lietuvoje. Po bendrųjų pamaldų, lydint skautų, šaulių ir kat. moterų vėliavoms, šventės dalyviai nuėjo į naująją lietuvių sodybą Anapilį, kur keliasi Šv. Jono liet. parapija, simboliniam žemės prakasimui. Žemę prakasė: gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, Toronto arkivyskupijos kancleris kun. dr. L. Wall, parlamento narys Paul Hellyer, KLB krašto valdybos pirm. inž. E. Čuplinskas, K. L. K. Centro pirm. dr. J. Sungaila, Prisikėlimo par. atstovas Tėv. Tadas, liet. evang. par. atstovas inž. G. Šernas, "TŽ" red. kun. dr. Pr. Gaida, archit. V. Liačas, kat. mot. sk. pirm. T. Sekonienė, Šv. Jono Kr. par. tarybos jauniausi nariai B. Aušrotaitė ir A. Valiulis ir tos pačios par. kl. kun. P. Ažubalis. Apeigos buvo baigtos giesme "Marija, Marija" Po to daugelis skubėjo prie savo artimųjų kapų, kurių skaičius artėja į 500. Pašventina daug naujų paminklų. Pamaldų metu naujajai statybai suaukota $2781.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Penktadienį, 6.30 v.v., konfirmandų pamoka.

— Sekmadienį, 8.00 v.ryto, kunigas Alg. Žilinskas atstovaus liuteronams "Heritage Ontario" ekumeninėse pamaldose. 9.30 v. ryto įvyks parapijos pamaldos, po kurių bus moterų draugijos susirinkimas pas p. M. Dambarienę, 22 Hewitt Ave.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms ir viešnioms už atsilankymą į mano mergvakarį ir už tokias gražias ir brangias dovanas, kurios visada primins jūsų parodytą nuoširdumą. Ypač dėkoju p. Abromaitienei, p. Šleinienei, p. Genčiuvienei ir savo tetai dr. Ankuvienei, kurios įdėjo tiek daug darbo ir rūpesčio, rengdamos priešvestuvinį pobūvį.

Kristina Totoraitytė

Prisikėlimo par. žinios

— Mišios: kevirtadienį, 7.30 v. r. už a.a. A. O. Nargelus, užpr. J. M. Nargelų; 8 v. — už a.a. Emilijos vėlę, užpr. J. G. Kaulių; penktadienį, 8 v. — už a.a. Pr. Mažiulaitį, užpr. p. Baltramonienės; 8.20 v. — už a.a. Pr. Dailidienę, užpr. V. Dailidės; 7.30 v. vak. — specialia intencija, užpr. J. A. Vaškevičių; šeštad., 8 v. — specialia intencija, užpr. p. Danilevičių; 8.30 v. — už a.a. O. Valiukienę, užpr. P. L. Imbrasų; 9 v. — už a.a. E. Norvaišienę, užpr. A. A. Šmigelskių; ateinantį sekmad., 9 v. — už a.a. M. Dervinį, užpr. S. Dervinienės; 10 v. — už a.a. Prialgauskienę, užpr. O. Sabaliauskienės; 11.15 v. — už a.a. A. Prialgauskienę, užpr. A. S. Čeponių; pirmad. 7.30 v. — už a.a. Mariją Danisevičienę, užpr. J. M. Nargelų.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — šią savaitę. Mišios, išpažintys ir Komunija — 8 ir 8.20 v. ryto ir 7.30 v. vak. Ligoniai aprūpinami iš anksto susitarus.

— Tretininkų susirinkimas — po 11.15 val. Mišių.

— Pirmosios Komunijos fotografijos gaunamos iki birželio 15 d. parapijos kavinėje tarp 10 ir 1 v. Prašom kreiptis į fotografą B. Tarvydą. Šiokiadieniais po 6 v.v. su juo galima susisiekti tel. 767-4737.

— Spaudos kioskas veiks šį ir dar ateinantį sekmadienį. Po to jis uždaromas vasaros atostogoms.

— Parapijos biblioteka dar veiks tris sekmadienius.

—Suaugusių choro repeticija — ketvirtadienį, 7.30 v.v., muzikos studijoje. Dar kartą visus choristus ir jų antrąsias puses maloniai kviečiame dalyvauti sezonui užbaigti vaišėse, kurios bus šį šeštadienį, birželio 3 d., 7.30 v.v., Parodų salėje.

— Sutuokta: Namejs Batraks su Birute Dilkute ir Claus Gunzel su Birute Barbatavičiūte.

— Pakrikštyta: Sauliaus ir Julijos Macijauskų dukrelė Jonė Teresė; Ronald ir Sally Burke vaikai: Christina Louise, sanda Elaine ir Brian Kevin.

KLK Centro pastangomis išversta į anglų kalbą kun. J. Zdebskio apsigynimo kalba sovietų teisme Kaune ir išsiuntinėta Kanados spaudai. Jau seniau išversta į anglų k. kun. A. Šeškevičiaus panaši teisminė kalba. Abiejų kalbų tekstus galima gauti "TŽ" administracijoj. Šiuos tekstus vertėtų paskleisti ypač vietinėje angliškoje spaudoje. Kas gali tai padaryti, tesikreipia į "TŽ" administraciją. Ryšium su naujausiais įvykiais Lietuvoje, tie tekstai gali būti aktualūs.

Laiškų skyriuje "The Toronto Sun" gegužės 8 d. atspausdino John Karkos laišką, kuriame šis, kaip patyręs komunistinės sistemos "gerumą", patvirtina žurnalistų L. Zinko ir P. Worthingtono straipsnių teisingumą. Be to, laiške buvo pasiūlyta, kad tie žurnalistai vyktų į Maskvą kartu su JAV prez. Niksonu. Redakcija pridėjo pastabą: "Tai būtų geriausias būdas jais nusikratyti . . ." Matyt, turi galvoje kalėjimą ar Sibirą.

Jonas Karpis, KLB Toronto apylinkės pirmininkas, dalyvaus "Heritage Ontario" kongrese kaip vienas iš 300 kviestinių dalyvių.

K.L.K. Moterų Draugijos Šv. Jono Kr. parapijos skyrius

birželio 7, trečiadienį, 7 val. vakaro,

Šv. Jono Krikštytojo PARAPIJOS SALĖJE RUOŠIA

pobūvį-kavutę

- Visos lietuvės moterys prašomos dalyvauti.
- PROGRAMĄ ATLIKS JAUNIMAS.
- Pajamos skiriamos jaunimo kongresui.

Mielai MAMYTEI mirus,

Toronto tautinių šokių grupės "Gintaro" vadovus

— RITĄ ir JUOZĄ KARASIEJUS nuoširdžiai užjaučia —

Toronto Jaunimo Ansamblis "Birbynė"

Mūsų klubo narį

Kostą Deimantavičių,

jo MAMYTEI Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame —

Medžiotojų-Žūklautojų Klubo "Tauras" nariai

LAISVĖS MANIFESTACIJA TORONTE

Pasklidus žiniai apie R. Kalantos susideginimą Kaune, ir Toronto kilo spontaniškas atoliepis bei noras greitai reaguoti į tą įvykį. Žinia Torontą pasiekė gegužės 21 d., o laisvės manifestacija įvyko gegužės 28 d. lietuvių kapinių aikštėje prie Lietuvos kankinių koplyčios ir Laisvės paminklo. Iniciatyvos ėmėsi KLK Centras, nes R. Kalantos žygis spaudos pranešimuose buvo jungiamas su okupuotos Lietuvos tikinčiųjų kova už religinę laisvę, nors su ja glaudžiai siejasi ir tautinė laisvė. Kadangi gegužės 28 buvo kapinių lankymo diena, rengėjai, susitarę su atitinkamom organizacijom bei institucijom, ryžosi paskubomis sudaryti tokią programą, kuri prabiltų ir į kitataučius. Deja, programa negalėjo būti tokia, kaip planuota, nes per trumpą laiką nebuvo įmanoma gauti numatytus asmenis. Visdėlto ji pasirodė gana įspūdinga. Pirmoji programos dalis buvo religinė, antroji — visuomeninė.

Laisvės manifestaciją pradėjo KLK Centro pirm. dr. J. Sungaila, trumpu žodžiu — lietuviškai ir angliškai — nusakydamas iškilmės prasmę. "Varpo" choras, vad. muz. A. Ambrozaičio, sugiedojo "Libera" — maldą už mirusius, vėliau — dvi lietuviškas giesmes. Šv. Rašto ištraukas skaitė — liet. evangelikų parapijos atstovas inž. G. Šernas, Prisikėlimo par. atstovas kun. Tadas Degutis, OFM, o atitinkamą maldą — kun. J. Staškus. Trumpą pamokslą anglų kalba pasakė kun. dr. L. Wall, Toronto arkivyskupo atstovas ir kancleris. Pirmiausiai jis pasveikino lietuviškai "sveikinu jus arkivyskupo vardu", pabrėžė kardinolo McGuigan ir dabartinio arkiv. Pocock solidarumą su už tikėjimo laisvę kovojančiais lietuviais, skatino išlaikyti savąją kultūrą Kanadoje.

Visuomeninę dalį pranešinėjo stud. Laima Švėgždaitė anglų kalba. Šia dalimi buvo norėta pasiekti platesnę visuomenę per spaudos atstovus. Pirmiausiai kalbėjo gen. kons. dr. J Žmuidzinas, papasakodamas R. Kalantos įvykio aplinkybes. KLB krašto valdybos pirm. inž. Eug. Čuplinskas savo kalboje priminė ryžtingą lietuvių tautos kovą ir vakariečių nejautrumą. Toronto miesto valdybos narys inž. T. O'Donohue pareiškė, kad tokias laisvės manifestacijas turėtų matyti federacinė vyriausybė ir atitinkamai reaguoti. Norint to pasiekti, reikia visom tautybėm veikti vieningai, panašiai kaip žydai. Kiek ilgesnėje kalboje Paul Hellyer, buvęs krašto apsaugos ir transporto ministeris, specialiai atskridęs iš Otavos, palietė dabarties politines aktualijas, išreiškė savo solidarumą su kovojančiais už laisvę ir iškėlė pavojų, gresiantį tai laisvei Kanadoje. Pasak jo, komunistinė veikla sudaro pavojų kraštui, bet vyriausybė ją toleruoja. Pranešėja perskaitė kreipimąsi į Kanados min. pirmininką P. E. Trudeau. Rašte protestuojama prieš religinę bei tautinę priespaudą Lietuvoje ir prašoma min pirmininką kreiptis į Sov. Sąjungos vyriausybę, prašant paleisti iš kalėjimų visus suimtuosius. Šis kreipimasis buvo paruoštas rengėjų ir, visiems pritarus, pasiųstas visų susirinkusiųjų vardu (ne "T. Žiburių" vardu, kaip per klaidą buvo pranešta). Manifestacija baigta Lietuvos himnu.

Programa truko truputį daugiau kaip valandą. Viskas ėjo sklandžiai, tik įspūdį gadino dalyvių vengimas telktis amfiteatre prie kalbėtojų tribūnos. Mat, labai kliudė kaitri saulė. Dalyviai buvo gausūs. "The Globe a. Mail" korespondentas parašė, kad buvo 2000 asmenų. Šį kartą palankiausias aprašymas iš buvo atspausdintas "The Globe a. Mail" dienraštyje. Informacija pateko į 1 psl. P. Hellyer dėka, kuris iškėlė komunizmo pavojų Kanadoje. Šį aspektą paminėjo dienraštis "Star", "Sun" ir kelios radijo stotys. Be to, laisvės manifestacija buvo paskelbta iš anksto poros radijo stočių. Buvo žadėjęs VI televizijos kanalas atsiųsti savo korespondentą, bet šis nepasirodė. Visdėlto lietuvių laisvės manifestacija pasiekė ir plačiąją viešumą, nors buvo tikėtasi daugiau. Rengėjai apie tai buvo painformavę visas Toronto komunikacines priemones.

Toks renginys Toronte buvo bene pirmas. Jis buvo rengtas nelokaliniu mastu, pasinaudojant kapinių lankymo diena. Dalyvių buvo matyti iš Hamiltono, Delhi, Londono ir kitų vietoviu. Dauguma jų dalyvavo ir žemės prakasime Anapilio sodybai. **Bv.**

S. Buivydaitės - Kvietienės paveikslai (kolažai) yra išstatyti Kar Gallery, 131 Bloor St. W., Kanados dailininkų grupės parodoj.

DVIEJŲ ASMENŲ ŠEIMA JIEŠKO BUTO su atskiru įėjimu ir garažu High Parke ar vakarų Toronte. Skambinti nuo 6 v.v. telefonu 767-4354.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti B. Tarvydui tel. 767-4737.

MORTGIČIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgičius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronte.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4", durų, faneros. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS.

Lietuvių Namuose tebevyksta remonto darbai. Šiuo metu juose yra įvairių darbų. Neturintieji darbo gali kreiptis pas LN pirm. J. Karpį tel. 533-9030.

PADĖKA

Nuoširdžiausią padėką reiškiu suruošusiems man staigmeną — gražų priešvedybinį pobūvį. Pirmiausiai dėkoju organizatoriams — p.p. A. Kairiui, V. Tankevičiui; p. Dauniui už gražią kalbą ir linkėjimus, St. Kuktai — už gražų pobūvio pravedimą. Didžiausia padėka šeimininkėms, kurios sugebėjo taip skaniai paruošti maistą, ypač p.p. S. Valatkienei, mano mamytei, Kiškūnienei, Agotai Genienei, D. Kiškūnaitei, Ž. Šilininkaitei. Taip pat nuoširdus ačiū visiems, kurie prisidėjo prie dovanos ir dalyvavo pobūvyje. Jūsų nuoširdumas paliks mano atmintyje.

Jonas Genys

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė **Alė Kerberienė**
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas **762-4252**
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

78 AKRAI ŽEMĖS su gyvenamu namu ir tvartais-daržine. Viduje namo — visi patogumai. Teka gražus upelis, tik pusė mylios nuo bažnytkaimio. Prašoma kaina — $24,800. Tinka vasarojimui, savaitgaliams praleisti ar į pensiją išėjus apsigyventi. Tai daug geresnis pirkinys, negu vasarnamis. Svarbiausia — nėra moskitų. Smulkesnių informacijų teirautis: St. Dargis, 231-6226, Frank Barauskas Realtor.

WASAGOJ - SPRINGHURSTE netoli vandens išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė; šiltas ir šaltas vanduo, atskiras įėjimas; galima visam sezonui. Tel. 231-7416.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO, išvalymo, perkraustymo darbus, surištus su sunkvežimiu, prieinamomis kainomis. Skambinti po 6 v. v. tel. 535-4329.

COLLINGWOOD, ONT., PARDUODAMAS naujas, mūrinis 7 didelių kambarių atskiras namas. Garažas, elektrinis šildymas. Skambinti tel. 429-2387, Stayner, Ont. — Aleksas Rimkus.

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5 - 1258
Įvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršiukai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt.
UŽSAKYMAI PRIIMAMI IR TELEFONU. NEMOKAMAS PRISTATYMAS

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Mūsų klebonas, kun. dr. F. Jucevičius po mėnesio atostogų sugrįžo į Montrealį.

— Parapijos komiteto pirmininko V. Markausko suorganizuota parapiječių talka jau baigė atnaujinti — nudažyti aplink bažnyčią esančią geležinę tvorą.

— Gegužės paskutinį sekmadienį, par. choras užbaigė giedojimą 11 v. pamaldų metų. Susirinks tik rudenį. Tikimės, jog pailsėję ir pilni meilės lietuviškai giesmei grįš visi.

— Choro dirigentė Ag. Petrauskaitė vasaros atostogas praleis V. Vokietijoje ir Prancūzijoj, kur kartu gilins muzikos mokslą.

— Mūsų parapijos pavasario išvyka-gegužinė įvyks birželio 18 d. p. Vekterienės gražioje vasarvietėje prie Mascouche miestelio. Visi parapijiečiai kviečiami atvykti ir pasidžiaugti gražiąja p. Vekterienės vasarvietės aplinka. Prašomi nepamiršti paaukoti būsimai gegužinės loterijai dovanų. Esant nepalankiam orui, išvyka nukeliama į sekantį sekmadienį, t.y. birželio 25 d. **K. A.**

Aušros Vartų par. žinios

— Birželio 2 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Bus Švč. Sakramento adoracija 6.30 v. vak. ir vakarinės Mišios 7.30. Vasarą, daugeliui išvykus vasarotį, pirmaisiais penktadieniais adoracijų nebeturėsime; bus tik vakarinės Mišios.

— Šį sekmadienį — Švč. Sakramento šventė arba Devintinės.

— Šv. Onos Draugija birželio 18 d. organizuoja maldininkų kelionę į Šv. Onos šventovę Champlain ežero saloje, Vermont, JAV. Toji vietovė yra pati pirmoji europiečių įsikūrimo vieta Vermonto valstijoje. Kelionė autobusu ten ir atgal — $4. Gali vykti vyrai ir moterys, nors pirmenybė duodama Šv. Onos D-jos nariams. Visi keleiviai privalės turėti pakankamus oficialius dokumentus, nes reikės pervažiuoti JAV sieną. Norintieji važiuoti prašomi kreiptis į šv. Onos Draugijos valdybos narės.

— Gegužės 25 d. Notre-Dame des Lourdes bažnytėlėje buvo lietuviškos pamaldos. Gausumu lietuviai nieko nenustebino, nes buvo tik vidutiniškas dalyvių skaičius, tačiau visi buvo labai patenkinti gražiu Marijos litanijų ir kitų giesmių giedojimu. Reikia tikėtis, kad sekančiais metais, jei ir vėl bus daromos panašios pamaldos įvairiomis kalbomis, lietuvių dalyvių skaičius bus gausesnis.

— Sveikiname Narvydą Vincą Baršauską ir Karoliną Oną Buzaitę sukūrusius naują šeimos židinį. Jų gyvenimui linkime gausios ir visokeriopos Viešpaties palaimos.

— Užpraėjusį sekmadienį surinkta $173.74.

— Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio apylinkės. valdyba nutarė reaguoti kanadiečių spaudoje, iškeldama ir nušviesdama religijos ir laisvės persekiojimą Lietuvoje, ypač paskutinius įvykius ir lietuvių protestus Kaune. Tokiam nutarimui realizuoti reikia lėšų. Todėl valdyba kreipiasi į visus lietuvius ir prašo auką. Yra atidaryta speciali sąskaita "Lite". Reikalas svarbus ir skubus. Jei mes, montrealiečiai, to nepadarysime, niekas kitas to nepadarys.

Ukrainiečių kultūros konferencija Montrealyje įvyks birželio 9-11 dienomis Sir George Williams universitete. Pagrindinė tema: "Ukrainiečiu ateitis Kvebeke". Dalyvauti yra pakviesti: Kvebeko premjeras R. Bourassa, kultūros ministerė Claire Kirkland-Casgrain, imigracijos min. J. Bienvenue, ekologijos min. V. C. Goldbloom, Kanados valstybės sekr. G. Pelletier, sen. P. Yuzyk, R. Levesque ir kt. Įvairiems pareigūnams, svečiams, spaudai išsiųsta 1000 kvietimų. Ukrainiečių Kbeveko prov. yra apie 40.000. Rengėjų komitetuose dalyvauja apie 200 asmenų. Oficiali konferencijos kalba — ukrainiečių, bet bus ir vertimo sistema į anglų ir prancūzų kalbas. Bus gvildenamos šios temos: ukrainiečių tauta, tautosaka, spauda, ukrainiečių įnašas Kanadai ir ukrainiečių gyvenimas Kvebeke. Numatytas koncertas, kurio programą atliks sol. Anna Čornodolska ir prancūzų taut. šokių grupė "Les Sortilèges". Pastarojī atliks prancūzų ir ukrainiečių šokius. Numatoma, dalyvaus 2000 asmenų. Šiai konferencijai rengti iniciatoriai, atrodo, gavo finansinę paramą iš valdžios.

Toronto Lietuvių Namų visuotinis metinis narių susirinkimas šaukiamas birželio 4, sekmadienį, 6 v.v., naujuose Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. West (į vakarus nuo Dundas gvės, pietinėje pusėje). Pakvietimai ir apyskaitos yra siuntinėjami visiems nariams. **Valdyba**

"Teodolinda", linksma komedija, kuri buvo sėkmingai suvaidinta Toronte naujai įsisteigusios vietinės Lietuvių Bendruomenės jaunimo dramos grupės, daugeliui prašant, bus kartojama Springhurste Gerojo Ganytojo stovyklavietės salėje birželio 10, šeštadienį, 8.30 v. v. Vasarotojai kviečiami pasinaudoti šia puikia proga.

Maldininkų kelionei į Midlandą, Š. Amerikos pirmųjų kankinių šventovę, lietuviams parinkta rugsėjo 3, ilgojo savaitgalio diena. Ta proga tikimasi pašventinti naujai statomą Lietuvos kankinių kryžių. Jo projektą paruošė dail. Tel. Valius, o statyba rūpinasi Kanados Lietuvių Katalikų Centras.

KLB Toronto apylinkės valdyba, reaguodama į "The Toronto Sun" dienraštyje paskelbtą latvių organizacijos namų reikalų vedėjo pareiškimą, esą Western Guard banketui salė buvo išnuomota Lietuvių Bendruomenei, — nusiuntė savo paaiškinimą. Jame sakoma: "Paaiškindami Jūsų gegužės 3 d. rašinį, liečiantį "Western Guard" banketą, pareiškiame, kad Lietuvių Bendruomenė neturi jokių ryšių nei su "Western Guard", nei jos balandžio 29 d. banketu, nei salės išnuomojimu tam banketui. J. Karpis, pirmininkas, Lietuvių Bendruomenė." Dienraščio redakcija pridėjo savo pastabą: "Mes niekad ir nemanėm, kad turėjote." Tai paskelbta "The Toronto Sun" V. 24 laiškų skyriuje.

KLK Kultūros Draugijos "Žiburiai" susirinkimas įvyko gegužės 24 d. salėje virš "TŽ" redakcijos patalpų. Pirmininkavo B. Sakalas, sekretoriavo J. Jasinevičius. Metinius pranešimus padarė valdybos pirm. P. Bražukas, ižd. Vyt. Aušrotas ir vicepirmininkas spaustuvės reikalams A. Bumbulis. Revizijos komisijos aktą perskaitė V. Montvilas. Redakcijos pranešimą padarė kun. Pr. Gaida. Susirinkimo dalyviai gyvai domėjosi "T. Ž." leidybos reikalais, dalyvavo diskusijose ir priėmė sąmatą 1972 metams. Padaryta keletas sugestijų laikraščio reikalais. Draugijos valdyba palikta ta pati: P. Bražukas, A. Bumbulis, J. Andrulis, V. Aušrotas, Vl. Sonda. Ir revizijos komisijoj liko tie patys: V. Montvilas, V. Bireta, V. Sendžikas.

Neringa — nauja stovyklavietė, įrengta Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų ir jų rėmėjų Vermonto kalnuose, maždaug 350 mylių nuo Toronto. Šią vasarą bus sekančios stovyklos: III-IV kartos lietuviams (anglų kalba apie Lietuvą) birželio 30 — liepos 8; vien lietuvaitėm mergaitėm 7-16 m. amžiaus — liepos 9-29; vien berniukams 7-14 m. amžiaus — liepos 30 — rugpjūčio 12. Norintieji daugiau informacijų prašomi kreiptis: 57 Sylvan Ave., Toronto 173, Ont. Tel. 534-5773.

"The Toronto Star" dienraštis, aprašydamas stalo teniso varžybas Edmontone, pažymėjo, kad Ontario provincija jas laimėjo. Moterų grupei esą vadovavo Violeta Nešukaitytė. Be to, šioje grupėje žaidė Elena Sabaliauskaitė-Simmerl ir Flora Nešukaitytė.

Hamiltono Lietuvių Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "Giedraitis" atsiuntė "TŽ" auką $40. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja už paramą lietuviškajai spaudai.

Advokatas Vidas Augaitis, šiemet baigęs teisės mokslus, dirba su John Anjo, Q.C., Stayner, Ontario, 233 Main Street. Telefonas 428-2104 (area code 705). Darbo valandos kiekvieną dieną visą savaitę — nuo 9 iki 5, o vasaros metu įstaiga bus atidaryta ir šeštadieniais.

Baltistikos konferencijos rengėjų paskutiniame posėdyje gegužės 29 d. Tartu College paaiškėjo, kad konferencijoj Toronte gegužės 11-14 dienomis dalyvavo 503 registruoti asmenys. Prie to reikia pridėti dalį atsilankiusių, kurie nesiregistravo. Latvių užregistruota 187, estų 145, lietuvių 86, likusieji — kitų tautybių. Buvo atstovaujami 75 universitetai. Torontiečiai sudarė 45% dalyvių, kanadiečiai 58%, amerikiečiai 39%. Dailės parodą aplankė 750 asmenų. Paskutiniame posėdyje iš lietuvių dalyvavo: archit. A. Banelis (jis visą laiką atstovavo lietuviams org.komitete), p. Mangličienė, Alm. Kuolas, A. Puteris, stud. Juozaitis.

TORONTO, ONT.
"T. ŽIBURIAMS" AUKOJO

$50: Londono lėšų telkimo skyrius; $40: Hamiltono Lietuvių Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "Giedraitis"; $10: KLB Winnipego apylinkės valdyba, Marta Rudzinskaitė; $8: V. Kneitas; $6: E. Valiukonienė; $5: Kipras Bagdonavičius, T. Mickus, Ant. Bernotaitis, D. Viskantienė, Kaz. Gilman; $3: Vyt. Montvilas, Juoz. Girevičius; rėmėjo pren. po $10: O. Puodžiūnienė, Mrs. I. Ehlers, K. Bagdonavičius, Alf. Dirsė, St. Bubulis, Z. Sodonis, F. Barzdžius, H. Chvedukas, St. Bužinskas, Alg. Empakeris, Jurgis Šergalis, Val. Bernotas, Just. Kerpis, Vita Lapaitienė, J. Jasinskas, A. Gudaitis, V. Kneitas, Jonas Adomaitis, Julius Klypas, Petr. Tamutis, J. Tonkūnas, J. Bartnikas, Juozas Baužys, Vyt. Augėnas, Stefa Rydelis, Ant. Barnotaitis, dr. Juozas Urbaitis, J. Malskis, Kaz. Balčiūnas, Petras Peterson, dr. K. G. Ambrozaitis; $2: V. Bertusevičius, Jonas Treška, J. Bakša, T. Bildienė, Mrs. Anna Mooney, P. Adomynas, St. Rydelis, dr. J. Urbaitis, K. Banelis, St. Jaseliūnas, Alv. Ramanauskienė; $1: dr. A. Spudas, Alf. Tamošiūnas, P. Pajaujis, Vinc. Balnius, A. Eiskaitis, L. Bartnik. Nuoširdus ačiū visiem aukotojam.

"TŽ" administracija šiuo metu siuntinėja priminimus prenumeratoriams, prašydama užsimokėti už laikraštį. Gavusieji tokius laiškus prašomi nedelsiant sumokėti prenumeratą į priekį. To reikalauja pašto taisyklės. Neužsimokėjusieji nelaikomi tikrais prenumeratoriais, ir už juos tenka brangiau mokėti paštui. Tad labai prašome nedelsti.

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. **727-3120**
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.5%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams	6.75%	Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000	
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		už paskolos sumą.	

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.